

Oltar

Poljubio sam te jučer i jutros,
svaki dan usnama dotaknem tvoj obraz.
Možda te ljubim prečesto,
iz navike i reda.
Kako si niži, bojim se ne ljubim li te
svisoka.
Ako ti svaki put i nije sa mnom pravo,
nećeš mi uskratiti lice i reči:
oprosti, tako se ne ljubi prijatelj.
Gdjekad me strah,
jesam li možda Juda
što poljupcem izdaje Sina Čovječjega.
Ne započinje li mojim poljupcem
Tvoja žrtva?

Anton Tamarut

Katolički list

Zvonik

GOD. XXVII. BR. 5 (318) | Svibanj (maj) 2021. | cijena 150 din

ISSN 1451-2149

TEMA BROJA: *U klanjanju Bog ispunjava
prazninu našega srca*

Kada bi Isus ušetao...

Nekada se pitam kakva bi bila moja reakcija kada bi tijekom svete mise Isus ušetao u crkvu? Bih li pao na koljena ili bih mu potrčao u zagrljaj? Možda bih samo spustio pogled... Bih li krenuo upoznavati ga sa župljanima ili bismo se svi fotografirali s Njime? Bi li to bio jedan poseban dan za našu župnu zajednicu ili bi to bio prijelomni trenutak za ljudsku povijest? Bi li se taj susret uvelike razlikovao od „pukog” euharistijskog klanjanja?

Redovito me je živcirala rečenica kojom često započinju euharistijska klanjanja: „Isuse, ti si sada ovdje među nama”. Mislio bih u sebi: „Pa to se podrazumijeva! Zašto bih inače klečao!” I dok tako mrzovoljno klečim i prevrćem očima na uvodne riječi meditacije, jesam li doista bio svjestan pred kim klečim? Isto tako, tijekom pretvorbe, često mi se dogodilo da krajičkom oko spazim ono dvoje na kraju crkve kako se klečeći domundavaju i smijuckaju, dok ja izgovaram „Uzmite i jedite od ovoga svi...” i u tom trenutku se u mislima krenem obračunavati s njima, zaboravljajući čije Tijelo držim u rukama. Ako bi i u tom trenutku ušetao Isus, vjerojatno bih ispustio Njegovo tijelo iz ruku i potrčao

mu u zagrljaj, zaboravljajući da je maloprije Njegovo srce kucalo u mojim rukama.

Kada se već „ispovijedam”, sjećam se klanjanja kada sam izbrojao sve zvjezdice na stropu iznad oltara, planirao premještanje kipova po crkvi, brojao sekunde u sebi itd., ali sjećam se i klanjanja u sitne sate kada sam proživljavao scene s Maslinske gore i kada sam pravio po tisuću koraka ispred svetohraništa jer sam bio previše živčan da klečim. U svim tim trenutcima, On je bio tu. Promatrao me, suosjećao, vjerujem i brinuo.

Zašto sve to pišem? U manjoj ili većoj mjeri, vjerujem da su nam iskustva slična. Možda trebamo svi proći kroz te etape da bi zaista povjerovali u sakrament euharistije. Možda se trebamo dosađivati pred Presvetim, da bi jednom, u milisekundi osjetili riječi: „Ovo sam ja. Tu sam za tebe. Slušam te”. Zbog te milisekunde sve se isplati.

Sjetimo se koliko često imamo potrebu čuti te riječi. Koliko puta je netko te riječi očekivao od mene, a nikada ih nije čuo?

Možda sljedeće klanjanje započnem riječima: „Isuse, ovo sam ja... Tu sam za tebe. Slušam te.”

Možda, ali samo možda, budem i bolji čovjek.

Klanjanje i euharistija

Euharistijsko slavlje od prvih kršćanskih vremena bilo je u središtu okupljanja Kristove zajednice. U tom slavlju svi su aktivno sudjelovali i pričestivali se, a odsutnima su euharistiju nosili, da bi i oni po pričesti postali dionici euharistijskog slavlja. Malo pomalo čuvanjem posvećenih prilika kruha i vina razvila se praksa euharistijskoga klanjanja, a u 14. stoljeću Crkva počinje slaviti svetkovinu Tijelova u kojoj na poseban način želi častiti Isusa prisutnog u Presvetom oltarskom sakramentu. Ta slavlja Crkve nastala stoljećima prije nas, i danas su prisutna u životu Kristove zajednice. Rado na njima sudjelujemo, no ne smijemo zaboraviti koji je njihov smisao i na što nas Krist po tim slavljinama upućuje.

TAJNA EUHARISTIJE

Crkva nas uči da je euharistija izvor i vrhunac svega kršćanskoga života. No ona je istovremeno i najveća tajna, jer se u njoj događa ono što je ljudskom razumu nedokučivo i skriveno, ono što se jedino vjerom može prihvatiti. Tako euharistija prestaje biti tek neki obred, kakve susrećemo u drugim religijama, nego je ona tajna, misterij koji okuplja Crkvu i od kojega Crkva živi. Na euharistijskom slavlju skupljena zajednica svaki put čini tu tajnu prisutnom svojim priznanjem vjere: „Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo, tvoje uskrsnuće slavimo, tvoj slavljeni dolazak iščekujemo!” I upravo je to euharistija: slavlje zajednice Isusovih učenika, Njemu na spomen, a u očekivanju vječnoga slavlja za stolom Oca nebeskoga. Iz te istine proizlaze naše pobožnosti usmjerene prema Presvetom oltarskom sakramentu.

KLANJANJE NAS USMJERAVA K EUHARISTIJI

Klanjanje kao oblik pobožnosti stoljećima je drago vjernicima. Vjera u Kristovu prisutnost u Presvetom oltarskom sakramentu na poseban način povezuje vjernika sa Spasiteljem tijekom pobožnosti klanjanja i daje mu poseban osjećaj sigurnosti. Stoga se vjernici, osobito u vrijeme nekih životnih kriza, žele preko te pobožnosti još više povezati s Kristom. No ne smijemo zaboraviti da klanjanje ima svoj izvor u euharistiji, a i k njoj nas usmjerava. Euharistija je ovjekovječenje Kristovog pashalnog misterija iz kojega vjernici crpe snagu da ostanu vjerni Kristu i svome kršćanskom poslanju. Stoga je ona izvor i klanjanja kao pobožnosti, koje vjernicima pomaže da lakše ostvare ono na što ih

Euharistija je ovjekovječenje Kristovog pashalnog misterija iz kojega vjernici crpe snagu da ostanu vjerni Kristu i svome kršćanskom poslanju. Stoga je ona izvor i klanjanja kao pobožnosti, koje vjernicima pomaže da lakše ostvare ono na što ih euharistija upućuje. Klanjanje nas potiče na razmišljanje o euharistijskom otajstvu i pomaže nam da se naš sakramentalni susret s Kristom nastavi u našem životu.

euharistija upućuje. Klanjanje nas potiče na razmišljanje o euharistijskom otajstvu i pomaže nam da se naš sakramentalni susret s Kristom nastavi u našem životu. Ono nam, također, pomaže da dublje sudjelujemo u Kristovom vazmenom otajstvu. Pomaže nam i da sa zahvalnošću odgovorimo na Božju ljubav koja se na nas izliva svakim slavljem euharistije. Time u nama vjernicima jača svijet da se klanjanjem Presvetom oltarskom sakramentu klanjamo istom Kristu kojega smo slavili u misi. Krist umrli i proslavljeni, isti je onaj koji nam se daje za hranu i pred kojim klečimo izloženim u pokaznici.

Stoga, euharistija kojoj se klanjamo treba također biti i blagovana, jer smo tek po blagovanju uciepljeni u otajstvo Kristove žrtve koju slavimo. Zato klanjanje, kao i sav kršćanski život, ima svoj izvor i vrhunac u euharistijskom slavlju. Kao vjernici ne smijemo zaboraviti na svoj sakramentalni život i odbaciti hranu za život vječni u kojoj nam se daruje Krist. A klanjanje nam je svima potrebno da nam pomogne u osnaživanju vjere i jačanju svijesti da je Spasitelj prisutan u slavlju svake naše svete mise.

U klanjanju Bog ispunjava prazninu našega srca

U 13. stoljeću Crkva postaje sve imućnija, a moral među članovima sve više se gubi. Tada se javljaju razna krivovjerja, među ostalim, i u stvarnu prisutnost Isusa Krista u sakramentu kruha i vina. Crkva spoznaje sve više važnost euharistijskoga klanjanja baš u to doba. Godine 1209., sv. Julijana iz Lütticha (+1258.) dobiva u viđenju prvi poziv da se u Crkvi odredi blagdan posvećen Presvetom oltarskom sakramentu. To je vrijeme svetih Franje Asiškoga i Dominika. Sveti Franjo Asiški 1226. godine u vezi s euharistijom u svojoj oporuci prije smrti napisao je: „Ništa tjelesno na ovom svijetu ne vidim od samoga Svevišnjega Sina Božjega, osim njegova presvetoga Tijela i njegove presvete Krvi” (OR 12). Trideset i osam godina prije ustanovljenja blagdana Tijelova, on je u euharistiji naučio kontemplirati živoga i prisutnoga Gospodina. Papa Urban IV. 1264. godine svojom bulom odredio je slavljenje Tijelova da bi se Isus častio i svi mi oblikovali na Njegovu sliku. Od početka svetkovine, Crkva zna da kontemplativna molitva klanjanja pomaže ljudima u spoznanju ljubavi Božje.

Klanjanje nastaje u doba lutanja, praznovjerja i duševne praznine čovjeka. Srce čovjeka današnjice vrlo je slično srcu ljudi toga doba. Obitelji se sve više raspadaju. U gradu gdje ja služim, roditelji 70 % vjeronaučne djece razvedeni su, udaljeni od Boga u toj mjeri da više nisu sposobni predati radost vjere u Boga. Današnji hedonizam, narcizam i potrošačka kultura nanosi takve rane u srcima ljudi da se zatvaraju pred Radosnom viješću. Mnogo ljudi duhovno je prazno, istrošeno, u depresiji i izgubljeno. Osim tog zatvaranja pred Bogom, vidimo i težnju otvaranja. No mnogi pribjegavaju jogi

i drugim djelovanjima koje nude istočne religije da bi pronašli mir, ravnotežu i Božju blizinu. Sve ih to udaljava od naše drage katoličke vjere i od Isusa Krista. Klanjanje je nastalo u doba sličnih lutanja, praznovjerja i duhovne praznine. Klanjanje i danas može obnoviti naše obitelji i naše zajednice.

KLANJANJE – SUSRET SA ŽIVIM ISUSOM

U klanjanju i mladi današnjice umiju susresti živoga Isusa. Sjećam se, 7. lipnja 2011., papa Benedikt XVI. tijekom posjeta Hrvatskoj na Trgu bana Jelačića bio je na bdijenju s mladima. Biskup Ivan Pénzes tom prilikom nama svećenicima naglasio je da ga je dirnula deseto-minutna potpuna šutnja 15.000 mladih. Cvrkut ptica mogao se čuti na trgu. Papa je bio dirnut tim događajem. Mladi današnjice uopće nisu poznati po tome da mogu šutjeti. No prisustvo Isusa može ih toliko dirnuti da umiju šutjeti.

Prije dvije godine uspio sam i sam iskusiti ogromne milosti te vrste kontemplativne molitve kada sam s djecom predškolske dobi bio u Budisavi. Postavili smo Presveto Tijelo Kristovo u pokaznicu i počeli navoditi djecu na molitvu pjesmama i nagovorima. U jednom trenutku isključili smo svjetla i rekli im da ćemo ostati u šutnji. Bilo mi je nevjerojatno kako se petnaestak male djece minutu nije ni pomaknulo. Bila je velika tišina. Isus u klanjanju zrači svoju svetost i mir. Poslije su djeca stalno pitala kada ćemo ponoviti klanjanje. Privukla ih je ljepota Isusova. Često imam dojam prisutnosti nečega natprirodnog u zraku, čim postavim pokaznicu na oltar.

Imam dojam da se zrak promijenio, a u crkvi nastaje potpuna šutnja.

Čašćenje Presvetoga Tijela Isusova iscjeljuje naše rane i obnavlja naš život. Majka Elvira, utemeljiteljica Zajednice „Cenacolo” u Međugorju, koja je posvetila svoj život mladima s problemima ovisnosti, često govori o važnosti euharistije u toj zajednici. Razgovarajući s ovisnim mladima koji ulaze u zajednicu, ona govori: „Nemam tablete koje bi ti vratile radost i mir u srce! Mogu ti ponuditi samo to što meni iz dana u dan vraća radost i mir.” Ona ih uči kleknuti pred Oltarskom sakramentom i biti prisutan za Isusa. Tijekom osnivanja zajednice 1980-ih godina, u ranu zoru, kada je ona svaki dan sat vremena kleknula pred Isusom, pridružila joj se samo nekolicina ovisnih mladih. Poslije ih je bilo sve više i više. Počeli su držati klanjanje svake subote između dva i tri sata u zoru, jer je to vrijeme kad je

istrošeni pa se za mjesec dana smiju vratiti kod sestara. One im ponovno daju mogućnost kupanja, hrane ih i tako sve nanovo. Ne mogu im poboljšati stanje, no unatoč tome ustraju u djelima ljubavi. Često sam sebi postavio pitanje: kako je moguće u tome izdržati? Otkud imaju toliko snage? Sveta majka Terezija još je tijekom života svjedočila da je tajna u klanjanju. Jedna sestra u zajednici uvijek je pred Presvetim i moli se za sve ostale. Svi u zajednici ustaju u 4.30, imaju sat vremena klanjanja, poslije slave svetu misu i izmole časoslov. Samo nakon toga počinju raditi.

KLANJANJE – LIJEK ZA NAŠU PRAZNINU

U šutnji tijekom klečanja pred Presvetim otkrivamo u stvari svoju prazninu, koju Isus pomaže prihvatiti. Bog dolazi ispuniti tu prazninu našega srca, do mjere

Klanjanje je nastalo u doba lutanja, praznovjerja i duhovne praznine. Klanjanje i danas može obnoviti naše obitelji i naše zajednice. /.../ Čašćenje Presvetoga Tijela Isusova iscjeljuje naše rane i obnavlja naš život. /.../ U šutnji tijekom klečanja pred Presvetim otkrivamo u stvari svoju prazninu, koju Isus pomaže prihvatiti.

kojom se otvorimo Njegovoj punini. Prije nekoliko godina zamolili su me

da održim niz predavanja studentima. Bilo je pozvano njih 280. Za nekoliko tjedana, mnoštvo je nestalo i dolazilo je samo njih petero. To mi je jako teško palo. Osjećao sam se slično proroku Jeremiji: „Ti me zavede, o Jahve, i dadoh se zavesti” (Jer 20,7). Osjećao sam u sebi bijes. Vrativši se s predavanja kasno u noć, ušao sam u crkvu i rekao Isusu: „Ne mogu ovo nastaviti, ni neću. No ne izlazim iz crkve dok ne spoznam što mi je činiti”. Sjedio sam tri sata, dio pred Presvetim. Poslije toliko vremena Isus mi je pomogao prihvatiti svoj bijes, bol i razočaranje. Ozdravio mi je srce i dao snage nastaviti. Svi mi svećenici možemo posvjedočiti mnogo takvih iskustava s Isusom. U klanjanju pred Presvetim, Isus nam pomaže prihvatiti svoju prazninu i ispunjava je Njegovom puninom. I ja se zato trudim svaki dan provoditi vrijeme pred prisutnošću Božjom u potpunoj tišini. Kontemplativna molitva ogromna je milost. No treba naučiti što i kako činiti u tišini. Danas mnogi traže unutarnji mir i duhovnu ravnotežu u putovima

mного mladih pod djelovanjem droge i alkohola. Poslije su počeli organizirati neku vrstu „alternativne diskoteke” u crkvi. Pozvali su mlade na molitvu u subotu od 21 pa sve do dva sata u noći. Pjevali su, slavili, bilo je prilike za ispovijed, bila su svjedočanstva, klanjanje. Po njezinim riječima, dolazilo je mnogo mladih. Jednoga dana sve zajednice „Cenacolo” u svijetu započele su takozvano „vječno klanjanje”. Jedan član zajednice uvijek je bio pred Presvetim. Od tog trenutka počeli su dolaziti mladi u ogromnom broju u svim dijelovima svijeta. Zajednica trenutačno broji 71 bratovštinu po cijelome svijetu. Po svjedočanstvu majke Elvire, molitva pred Presvetim čini čudesa u životu ljudi.

Kada čitamo o životu svete majke Terezije (+1997.), utemeljiteljice Misionara ljubavi, i o časnim sestrama njezina reda, ostajemo isto tako zapanjeni snagom što crpe iz svakodnevnog klanjanja. U svakoj zajednici oni kupaju i hrane po 60 – 70 beskućnika na dan. Svi ti ljudi poslije se vraćaju na ulice, postaju ponovno prljavi i

što nude joga i istočne religije. Problem je često u tome što manjka netko tko bi mogao naučiti katolike o divnim mogućnostima kontemplacije što nudi naša Katolička Crkva. Molitva klanjanja jedna je od mogućih sigurnih putova u našoj Crkvi.

Pripremajući se za Svjetski euharistijski kongres u Budimpešti koji će se održati u rujnu ove godine u

prisustvu pape Franje, u više župa uspjeli smo održati školu klanjanja. To je niz polusatnih predavanja na kojima prisutni imaju mogućnost naučiti kontemplativnu molitvu pred Presvetim te u sljedećih pola sata prakticirati ono što su naučili. Često se susrećem s tim da vjernici znaju moliti molitve, pjevati pred Oltarskim sakramentom, no ne znaju što činiti kada je tišina. Često počnu moliti u sebi krunicu ili neku drugu molitvu. Sve je to lijepo i, naravno, može nas približiti Bogu. No u kontemplativnoj molitvi klanjanja imamo mogućnost još dubljeg susreta sa živim Bogom. Divno je bilo pogledati u oči vjernika poslije takve mogućnosti klanjanja. Oči su im zračile radost, mir i zahvalnost Bogu što im se tako približio. Budući da je odziv vjernika bio velik, organiziramo klanjanje svakog četvrtka poslije mise. Jednom mjesečno, svakoga prvog petka ih pozivamo na cjelonoćno klanjanje. Crkva je tada preko cijele noći otvorena i vjernici mogu doći bilo kada i ostati u prisutnosti Isusa u šutnji. Ljudi obično preko dana rade na poslu, a poslije posla obavljaju kućne djelatnosti. Navečer su, pak, svi slobodni. Često sam od njih čuo da na dan cjelonoćnog klanjanja navečer ne pogledaju svoju omiljenu seriju na TV-u, već se dođu pomoliti u crkvi. Često se viđaju i mladi i djeca. To što se tijekom klanjanja tamo događa neobjašnjivo je. Tijekom cijele noći, u najnezgodnijim satima pred zoru, svaki čas ima po dva-tri vjernika, često i preko pet-deset. Svi su u potpunoj tišini. Ljudi dolaze s problemima, često i nerješivim životnim problemima. U prisustvu Isusa dobivaju takve poticaje i ideje da su uvijek jako zahvalni. Na prvi petak svibnja ove godine, tijekom cijele noći padala je velika kiša. Pomislio sam da te noći nitko neće doći na klanjanje. Jednostavno nisam mogao vjerovati očima: bilo je više ljudi nego prethodnih mjeseci. Isusova prisutnost u mraku i tišini ima tako veliku moć obnavljanja našega srca, da vjernici to osjećaju i dolaze.

Uoči svetkovine Tijelova, svi smo pozvani kontemplirati Isusa u Oltarskom sakramentu. Njemu se klanjamo, Njemu utječemo. On ima moć ozdraviti naše srce i vratiti nam radost života. Iskoristimo svaku priliku klanjanja pred Presvetim.

Proslave primanja svetih sakramenata u Bajmaku

Uskrsna radost u Bajmaku, u župnoj crkvi svetih Petra i Pavla, nastavljena je nakon Uskrsa na Božju slavu i na veliku radost župljana. Prvi put svetu pričest primilo je 40 župljana, a svetu potvrdu njih 41. Slavlja primanja sakramenata održana su nakon jednogodišnjega prekida uvjetovanog pandemijom.

Druge uskrsne nedjelje, 11. travnja, kršćanski je punoljetan prostaio 41 krizmanik. Svetu misu predslavio je **mons. Attila Zsellér**, u koncelebraciji vlč. **Jenőa Varge**. U ime krizmanika i cijele župne zajednice

krizmatelja su pozdravili **Ágnes Pecka** na mađarskom i **Stefan Šomodi** na hrvatskom jeziku. U svojoj propovijedi Zsellér ohrabrio je krizmanike da ne žale uložiti trud u svoju kršćansku vjeru. „Samo onaj koji iskoristi darove Duha Svetoga i hrani se na Božjem stolu riječi i kruha može opstati u svijetu koji na svakom koraku nudi izazove koji ga mogu odvojiti od dragoga Boga”, kazao je. Lijepo je bilo vidjeti kako je Duh Sveti u pripremama za krizmaničko slavlje ujedinio brojne župljane koji nisu štedjeli svoj trud i rad da bi ono bilo što dostojanstvenije.

Treće uskrsne nedjelje, 18. travnja, sakramentu prve ispovijedi na hrvatskom jeziku pristupilo je osmero djece. Svetu misu je predslavio vlč. Varga. Djeca su na obnovila krsna obećanja koja su na njihovu krštenju umjesto njih dali njihovi roditelji i kumovi. Prigodnim recitalima zahvalili su svojim roditeljima što su ih hrabрили i pratili te doveli do trenutka da mogu svoja srca pripremati za primanje Isusova Tijela. Velečasni Varga podsjetio ih je da se od sada trebaju što češće ispovijedati da bi uvijek ostali u Isusovoj blizini.

Iste nedjelje, 18. travnja, na svetoj misi na mađarskom jeziku, trinaestero djece primilo je sakrament prve pričesti. Osaženi u prvoj ispovijedi, radosno su iščekivali da prime Isusa u svoja srca. U svečanoj ulaznoj procesiji do Isusa su ih doveli njihovi roditelji. Stolu riječi priključili su se čitajući čitanja i molitve vjernika. Obnovivši krsna obećanja, bili su spremni primiti Isusovo Tijelo. Njihova je sreća tada bila beskrajna.

Četvrte uskrsne nedjelje, 25. travnja, svete mise predvodili su bajmački župnik vlč. **Zsolt Bende** u koncelebraciji s vlč. Vargom. Sakramentu prve ispovijedi na mađarskom jeziku pristupilo je šestoro djece. Predvođeni vjeroučiteljicom **Marijom Kovač**, svečano su obnovili svoja krsna obećanja i recitalima zahvalili svojim roditeljima i dragome Bogu na milosti tog dana.

Iste nedjelje, sakramentu prve pričesti pristupilo je 27 prvopričesnika pod svetom misom na hrvatskome jeziku. Prvopričesnici su u svečanoj procesiji skupa sa svojim roditeljima ušli u crkvu, a sveta misa započela je pozdravom koji su izrekle **Nađa Vojnić Tunić** i **Katarina Beneš**. Prvopričesnici su se u svetu misu uključili čitajući čitanja i molitve vjernika. Na paljenje svijeća, prije obnove krsnih obećanja, sve je majke pozvala **Verica Šindrić**, majka prvopričesnika **Stefana**. Prvopričesnici su u prikaznoj procesiji na oltar prinijeli darove: Bibliju, križ, hostije, vino i vodu. Osmijesi na njihovim licima govorili su o radosti susreta s Gospodinom.

Ovom prilikom želimo zahvaliti našim svećenicima koji su predvodili misna slavlja te vjeroučiteljicama Mariji Kovač i Mireli Varga koje su djecu pripremale za primanje sakramenta, kao i djeci koja su dvije godine čekala da prime sakramente. Time se više radost zbog konačnog susreta s Isusom množila. Hvala dragome Bogu koji je i ovaj put dotakao srca bajmačkih župljana. /**Mirela Varga**/

Vlada Mađarske financirat će obnovu 14 crkava u Bačkoj

Subotički biskup mons. Slavko Večerin, skupa sa zrenjaninskim biskupom mons. Ladislavom Nemetom i reformatskim biskupom Béloom Halászom, primio je 19. svibnja državnog tajnika Vlade Mađarske zaduženog za vjerske i etničke odnose Miklósa Soltésza, u pratnji Istvána Pásztora, predsjednika Saveza vojvodanskih Mađara, Jenőa Hajnala, predsjednika Mađarskog nacionalnog vijeća, kao i Eszter Csallóközi, generalne konzulice Mađarske u Subotici.

Tajnik Soltész izvijestio je biskupe o odobrenim izvanrednim projektima potpore Vlade Mađarske za obnovu crkava u Vojvodini u mjestima s pretežitim mađarskim življem. U okviru tog programa u Subotičkoj biskupiji ove godine bit će obnovljeno 14 župnih crkava: u Adi, Čantaviru, Čonoplji, Doroslovu, na Kelebiji, Šupljaku, u Martonošu, Molu, Subotici (Rođenje Blažene Djevice Marije), Srbobranu, Sivcu, Tornjošu, Totovom Selu i Senti (Sv. Antun Padovanski). U Zrenjaninskoj biskupiji predmet obnove bit će župne crkve u Vršču, Zrenjaninu (kapela sestara Naše Gospe), Tordji, Novom Kneževcu, Jazovu, Novom Miloševu i Ostojićevu. Na taj način Mađarska je ponovno potvrdila zauzetost za svoju dijasporu, ulažući osim u obrazovanje, kulturu i poduzetništvo, također i u revitalizaciju kršćanskih sakralnih objekata. Izrazio je nakanu mađarske Vlade da se na taj način osnaže kršćanske zajednice u Vojvodini, da bi

se što bolje mogle oduprijeti bilo migracijskim izazovima, bilo izazovima koje predstavljaju nove ideologije protivne kršćanstvu i autentičnoj europskoj kulturi. Biskupi su zahvalili državnom tajniku i Vladi Mađarske na potpori za obnovu crkva. Izrazili su veliku zahvalnost političkim predstavnicima mađarske manjine u Srbiji, jer je zahvaljujući njihovom posredovanju omogućena realizacija tih i drugih projekata potpore Vlade Mađarske za djelovanje Crkve u Vojvodini. /**Ordinarijat Subotičke biskupije – hetnap.rs/**

Nove službe u središnjim ustanovama Subotičke biskupije

Subotički biskup mons. Slavko Večerin, razriješivši dosadašnjega ravnatelja Svećeničkog doma „Josephinum” preč. Julija Bašića i dosadašnjeg ekonoma Subotičke biskupije mons. Attilu Zselléra, imenovao je na te službe preč. Mirka Štefkovića, koji ih je preuzeo 13., odnosno 14. svibnja.

Na svetkovinu Uzašašća Gospodinovog, 13. svibnja, na temelju odluke subotičkog biskupa od 26. travnja kojim je preč. Bašić razriješen službe ravnatelja Svećeničkog doma i odluke kojom je istog dana preč. Štefković imenovan ekonomom Biskupije te ujedno i ravnateljem Svećeničkog doma, izvršena je primopredaja službe ravnatelja. Dosadašnji ravnatelj je u kapelici Doma u koncelebraciji svećenika koji u njemu stanuju i novoimenovanog ravnatelja slavio svetu misu, a nakon mise ga je ukratko upoznao s načinom djelovanja Doma, te su obojica potvrdili primopredaju službe.

U Domu biskupije 14. svibnja, na temelju iste odluke subotičkog biskupa od 26. travnja, kojim je mons. Zsellér razriješen službe ekonoma Doma biskupije, malog sjemeništa „Paulinum” i pastoralnog centra „Augustinianum”, te na temelju odluke od istog datuma kojim je preč. József Széll razriješen službe prefekta Biskupijskog računarskog ureda, i na temelju odluke od istog datuma kojim je preč. Štefković imenovan ekonomom Biskupije, u nazočnosti biskupa izvršena je primopredaja navedenih službi. Na činu primopredaje biskup je zahvalio dosadašnjim dužnosnicima te je ukratko izložio svoja očekivanja od novog ekonoma i način djelovanja ekonomata. Dosadašnji dužnosnici ukratko su predstavili djelokruge svojih službi i njihovih suradnika te je novoimenovani ekonom, zahvalivši na imenovanju, izložio glavne smjernice svojeg budućeg djelovanja. Ekonomu je predloženo i dokumentirano financijsko stanje Biskupije i predat mu je ključ sefa. /**Ordinarijat Subotičke biskupije – Zv./**

Dvije proslave krizme u Tavankutu

Podjela sakramenta potvrde u župi Presvetog Srca Isusova u Tavankutu slavljenja je 18. travnja (za skupinu koja 2020. godine nije primila taj sakrament), i 25. travnja, s ovogodišnjim krizmanicima.

Slavlje primanja sakramenta 18. travnja predvodio je biskupov izaslanik **preč. Mirko Štefković** u zajedništvu

s domaćim župnikom **preč. Franjom Ivankovićem**, **vlač. Tomislavom Vojnićem Mijatovim**, uz pomoć **vlač. Damjana Pašića**, đakona. U misnom slavlju sudjelovali su i ravnateljica mjesne osnovne škole „Matija Gubec“ **Stanislava Stantić-Prčić** s nekoliko kolega. Naredne nedjelje, 25. travnja, misno slavlje predslavio je subotički biskup **mons. Slavko Večerin**, podijelivši sakrament sv. potvrde ovogodišnjim učenicima osmih razreda. To slavlje uveličali su svojim sudjelovanjem razrednici osmih razreda i ravnateljica škole. Na dvama slavljinama pedesetak mladih i dvojica odraslih primili su sakrament sv. potvrde. /F. I./

Tavankutski bračni jubilej

Dana 8. svibnja, u crkvi Presvetog Srca Isusova u Tavankutu **Veco Rudić** i **Ljubica Ostrogonac** su proslavili 50 godina braka s djecom **Svetlanom**, **Brankom**, **Ivanom** i **Marinom**, zetovima, snahama i unucima.

Slavlje je započelo misom koju je predslavio mjesni župnik **preč. Franjo Ivanković**. Tijekom pedeset godina bračnog zajedništva, darovani su s četvero djece i devetero unučadi. Jubilarci su obnovili vjenčane zavjete i posvjedočili vjernost jedno drugome. Poslije mise, članovi obitelji i najbliža rodbina slavljenika su se okupili oko obiteljskog stola, a jubilarica Ljubica im je, među ostalim, poručila: „Mladima koji se spremaju za brak savjetujem da se dobro naoružaju strpljenjem i praštanjem jer je više trnja u životu nego ruža.“ /I. F./

Proštenje na Čantavirskom putu: „Ispovijed je cjepivo za našu dušu“

U nedjelju, 16. svibnja, vjernici dijela subotičke Župe Marije Majke Crkve koji žive na salašima oko Čantavirskog puta, proslavili su crkveni god svečanom misom u kapeli sv. Leopolda Bogdana Mandića, koju je predvodio **vlač. Tomislav Vojnić Mijatov** u zajedništvu s domaćim župnikom **vlač. Marinkom Stantićem**.

Propovjednik je u svojoj homiliji usporedio situaciju u kojoj živimo s djelovanjem oca Leopolda. „Sobica u kojoj je ispovijedao, ne veća od 6-7 četvornih metara, bila je punkt gdje se davalo besplatno ‘cjepivo’ Božjeg milosrđa, ljubavi, otpuštenja grijeha. Grijeh koji razara čovjeka, njegov odnos s Bogom i bližnjem, širi se u današnjem svijetu puno brže nego neke bolesti. Takvo ‘cjepivo’ Bog daje već 2000 godina svima onima koji žele ozdravljenje duše, koji žele biti izmireni sa svojim nebeskim Ocem. To cjepivo Božje ljubavi i milosrđa je najučinkovitije, bespriekorno djeluje i, ono što je najvažnije, provjereno je. Isus Krist opraštao je grijeha, i mnogi su se obratili, ozdravili su od grijeha koji uništava čovjeka“, kazao je **vlač. Vojnić Mijatov**.

„U mnogim zapadnim zemljama“, nastavio je propovjednik, „danas je sve više ispovjedaonica prazno.

Jednostavno rečeno: ispovjedaonice su postale nepotrebne. Vlada kriza jer čovjek ne prepoznaje ispovijed kao povratak na ispravan, Božji put. Razlog je u čovjekovu gubitku osjećaja za grijeh. Zavaladala je kultura življenja katoličke vjere bez sakramenta ozdravljenja koji nas vodi prema euharistiji. Život bez sakramenata je, dakle, život bez Boga, jer u sakramentu ispovijedi susrećem Boga koji prašta, Njegovo milosrdno lice, da bi nakon otpuštenja grijeha ponovno postao pravednik i dostojan za pristupanje sakramentu euharistije, vrelu života. Kao da nam ne treba Isus Krist, naš liječnik duše i tijela. U evanđeljima je otpuštanje grijeha povezano uz govor o ozdravljenju, tj. Isusovo djelovanje smjera na čovjekovo potpuno ozdravljenje tijela i duha koje vodi k spasenju. Ako sam doživio Božje oprostjenje, nisam više isti, nego sam se obratio, drukčije živim. Čovječe, jesi li oprao ruke prije jela? Jesi. Jesi li oprao dušu u sakramentu ispovijedi prije svete pričesti? Nisi. Zašto ti je tjelesno zdravlje važnije od duhovnog zdravlja?“, zapitao se propovjednik.

Veliki broj vjernika nije mogao stati u kapelu, nego su misu pratili s prostora ispred nje. /Zv./

30. obljetnica smrti prvog subotičkog biskupa Matije Zvekanovića

Subotički biskup mons. Slavko Večerin slavio je 24. travnja u subotičkoj katedrali misu zadušnicu za biskupa Matiju Zvekanovića, u zajedništvu s klerom Subotice. Zvekanović je preminuo prije 30 godina, 24. travnja 1991. godine u Subotici.

U svojoj homiliji, biskup Večerin, koji je drugi nasljednik Zvekanovića na subotičkoj biskupskoj katedrali, istaknuo je Zvekanovićovo djelovanje na organizaciji

Večerin je zaključio mislima kardinala Franje Kuharića izrečenim u homiliji na pogrebnoj misi za Zvekanovića. „Kardinal Kuharić posebno je istaknuo da je on ‘bio biskup biskupije u kojoj se susretao s toliko različitosti u jeziku, u narodnostima...’ te je zaista morao izabrati geslo ‘Biti svima sve’. Biti svima sve može samo čovjek prožet vjerom, koji zaista živi od vjere. Ta vjera nadahnuće je njegova srca da ljubi. Jer ljubi Boga, ljubi svakog čovjeka. Ta vjera mu je nadahnjivala mudrost

rada biskupijskoga malog sjemeništa, osvrnuvši se na gotovo stogodišnju povijest crkvenoga školstva u Bačkoj. „Biskup Zvekanović s najvećim žarom promicao je duhovna zvanja. Dječjačko sjemenište ustanovio je biskup Lajčo Budanović 1924. godine. Bilo je u Subotici, a sjemeništari su stanovali po kućama u gradu, dok su školu pohađali u gradskoj gimnaziji. Dio sjemeništara stanovao je u župnom domu Župe svetoga Stjepana u Senti. Školske 1925./26. godine otvoreno je sjemenište u nekadašnjem nadbiskupskom sirotištu u Baču, a 1928./29. godine sjemeništari su svoj odgoj i obrazovanje nastavili kod isusovaca u gimnaziji u Travniku. To se stanje zadržalo do 1938. godine, kad je u Subotici kupljena velika zgrada za sjemenište „Paulinum”. Predavanja za 110 tadašnjih sjemeništara bila su u gimnaziji. Kada je izbio Drugi svjetski rat, sjemenište je pretvoreno u đачki dom, gdje su s budućim bogoslovima stanovali i drugi đaci. Godine 1944. zgradu sjemeništa Paulinum zauzela je vojska za vojnu bolnicu. Poslije su se smjenjivale razne ustanove sve do 1958. godine, kad je zgrada nacionalizirana. Biskup Zvekanović ipak je riješio pitanje sjemeništa. Godine 1962. u domu biskupije osnovao je sjemenište ‘Paulinum’. Kamen temeljac posvetio je 1. rujna 1963. godine, a 30. lipnja 1965. godine je potpuno dovršena zgrada”, kazao je propovjednik.

i strpljivost... Što bi nam poručio: ‘Budite jedno srce i jedna duša. Zakonite razlike koje izražavaju identitet svakog čovjeka i svakog naroda ne smiju biti razlog sukoba, nego poziv na suživot u poštovanju, u pravednosti, u slobodi i konačno u ljubavi’”.

Matija (Matiša) Zvekanović rodio se 1913. godine u Subotici. Bogoslovje je studirao u Sarajevu. Za svećenika ga je zaređio 29. lipnja 1937. tadašnji bački apostolski administrator biskup Lajčo Budanović. Kao svećenik djelovao je u Đurđinu, subotičkom predgrađu Aleksandrovo, Monoštoru te u župi Isusova Uskrsnuća u Subotici, gdje je bio prvi župnik. Za naslovnog biskupa Burce imenovan je 13. studenog 1955. Biskupsko posvećenje primio je 25. veljače 1956. po rukama beogradskog nadbiskupa Josipa Antuna Ujčića, a suposvetitelji bili su kardinal Franjo Šeper i biskup Stjepan Bauerlein. Od smrti biskupa Budanovića, 1958. do 25. siječnja 1968. bio je bački apostolski administrator, a te godine administratura izdignuta je na razinu biskupije, čijim je prvim biskupom bio do 25. travnja 1989, kada je umirovljen, a dvije godine poslije i preminuo. Pokopan je u subotičkoj bazilici sv. Terezije Avilske. Celebranti mise zadušnice o tridesetljetnoj obljetnici njegova preminuća pomolili su se na njegovu grobu. /Zv./

Završetak radova u đurđinskoj župi

Đurđinski župnik vlč. Dražen Dulić, u prisustvu vjernika, blagoslovio je 9. svibnja završne radove ispred crkve svetog Josipa Radnika.

U proteklih godinu i pol ondje su uređene staza kojom se dolazi do crkve, prilazna staza za osobe s invaliditetom i dječja kolica. Taj projekt ostvaren je pod pokro-

viteljstvom Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Veleposlanstva Republike Hrvatske u Srbiji. Svoj doprinos u izvedbi radova dali su i ZZ „Sto-Vet” i Agria d.o.o. Svojim priložima i marljivim radom župljani su podržali taj projekt, a i župnik vlč. Dražen sudjelovao je u svim radovima. /**Verica Dulić**/

Oživjela posveta žita u Župi sv. Nikole Tavelića

U Župi sv. Nikole Tavelića u Somboru, na salašima Bezdanski put, nakon dugo godina blagoslovljeno je mlado žito na spomendan sv. Marka, 25. travnja. Pšenicu je na salašu obitelji Čuvarđić blagoslovio vlč. Luka Poljak, župni vikar.

Zahvaliti Bogu za darove zemlje – to su ljudi s ovih prostora oduvijek činili, svjesni koliko njihov trud ovisi o ćudi neba, od sjetve pa do trenutka kada bogati urod skinu s njiva. Treba im kiša kada posiju, toplo vrijeme da sjeme nikne, ugodni ljetni dani bez žege, tuče i oluja, lijepa jesen da pokupe sav urod s njiva. Hoće li nebo to i podariti ili će jedna tuča uništiti sve napore? Od toga se strahuje dok i posljednje zrno ne bude na sigurnom.

Na somborskim salašima nekada je bio običaj da se za Markovo blagoslovi mlado žito. Činilo se to na unaprijed odabranoj njivi na kojoj su se vjernici okupljali nakon svete mise. Okupljali su se ne samo salašari već i vjernici iz Sombora. Svećenik je blagoslovio mlado žito, a od tog blagoslovljenog žita vjernici su po malo nosili svojim kućama. Taj običaj ponovno su oživjeli u Župi sv. Nikole Tavelića na Bezdanskom putu, na što

ih je potaknuo vlč. Poljak. „Sveti Marko je pozvan svojim zagovorom donijeti, ne samo urod našim njivama nego prije svega plodonosnu vjeru cijelom svijetu. Upravo je sveti Marko u svom evanđelju zapisao Isusovu prisposobu o sijaču i zrcima: neko padne kraj ceste i ptice ga pozobaju, drugo padne na kamen i osuši se jer nema dovoljno zemlje, treće padne na trnje koje ga uguši, četvrto padne na plodno tlo, razvije se i donosi bogat urod. Dok Crkva blagoslivlja zemaljsko polje, sveti Marko poziva nas da se podsjetimo na polje koje je još važnije i vrijednije: polje naše duše i našeg srca. Od blagoslova njiva imate bolju žetvu za jednu godinu, od blagoslova njiva svoje duše imate blagoslov za čitavu vječnost”, kazao je vlč. Poljak vjernicima okupljenim na polju žita obitelji Čuvarđić.

Župa sv. Nikole Tavelića osnovana je prije 50 godina i vjernici ne pamte da je nakon svete mise u crkvi na takav način organizirana posveta žitnih polja. Iako se običaj blagoslova žitnih polja proteklih desetljeća izgubio, stariji salašari pamte da je svake godine žito blagoslovljeno na nekoj od njiva na periferiji Sombora. Povorka je kretala iz crkve Presvetog Trojstva do njive gdje bi se žito posvetilo. Svatko od vjernika ubrao bi malo žita pazeći pri tome da ne ošteti korijen biljaka. Tako je ove godine bilo na Bezdanskom putu, gdje su se osim vjernika s tih salaša, okupili i vjernici iz Sombora i Gradine, riješeni da ubuduće svake godine na takav način obilježe Sv. Marka. /**Z. V.**/

Novi biskupijski povjerenici za mlade i ministrante

Subotički biskup mons. Slavko Večerin imenovao je nove povjerenike za pastoral mladih i za ministrante Subotičke biskupije.

Dana 8. ožujka na službu povjerenika za pastoral mladih za hrvatsko jezično područje Subotičke biskupije imenovan je vlč. **dr. Marinko Stantić**. Istoga dana na službu povjerenika za pastoral ministranata imenovan je vlč. **Dražen Dulić**. /**Ordinarijat Subotičke biskupije – Zv.**/

Blagoslovom žita započela 111. Dužijanca

U nedjelju, 25. travnja, na blagdan sv. Marka, svetom misom u crkvi sv. Josipa Radnika u Đurđinu i blagoslovom žita na njivi, započela je proslava 111. Dužijance, Dužijance godine Gospodnje 2021. Svetu misu predslavio je mons. Andrija Anišić, predsjednik UBH „Dužijanca“, uz koncelebraciju đurđinskog župnika vlč. Dražena Dulića i župnog vikara u Horgošu vlč. Tomislava Vojnića Mijatova, koji je održao i prigodnu propovijed.

U svojoj propovijedi, vlč. Vojnić Mijatov povezao je nedjelju Dobrog Pastira s blagdanom sv. Marka koji se toga dana kalendarski slavio te je istaknuo: „Kako savršeno slijediti Dobrog Pastira pokazuje nam sveti Marko, današnji svećar i jedan od četvorice evanđelista. On pripovijeda događaje Isusova života jasno i jednostavno. Marko je bio veliki evangelizator, svjedok i mučenik za Krista. Kad Marko govori o Isusu, on uvijek govori o Isusu kao ljubljenoj Sinu Božjem po kojem je u svijet došlo kraljevstvo Božje“, naglasio je propovjednik. Pri svršetku svoje propovijedi kazao je da sjeme Božje riječi koje je palo u Markovo srce nikada nije prestalo rasti i donositi obilate plodove te je okupljene vjernike i prijatelje Dužijance, pozvao na molitvu da nam Isus, Dobri Pastir, pomogne da sjeme koje je posadio u naša

srca nikada ne prestane donositi plodove te zaključio: „Danas, na dan Dobroga Pastira, molimo za sve one koji jesu i žele biti pastiri: za nova duhovna zvanja, svećenike, roditelje, za prvopričesnike, krizmanike i mladence, da prepoznaju Kristov glas i da očuvaju kršćanski identitet u svijetu punomu najamnika“.

Poslije sv. mise, uslijedila je procesija od crkve do njive gdje je blagoslovljeno mlado žito. Procesiju je predvodio, uz pjevanje litanija Svih svetih, i žito blagoslovio đurđinski župnik Dulić. Na taj prvi događaj u programu Dužijance 2021. okupilo se, uz članove UBH „Dužijanca“, i mnogo vjernika iz Đurđina, Subotice i drugih mjesta. Među gostima bili su **Ivan Rukavina**, konzul savjetnik Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici te **Vojislav Temunović**, član Izvršnog odbora zadužen za kulturu u HNV-u.

Na kraju blagoslova sve prisutne pozdravio je i zahvalio im na sudjelovanju direktor UBH „Dužijanca“ **Marinko Piuković**, koji je predstavio i objavljeni program Dužijance 2021., izrazivši nadu da ćemo ove godine moći ostvariti mnogo više od predviđenog programa nego prošle godine, kada su mnoge manifestacije izostale zbog epidemijskih mjera. /A. A./

Sveti sakramenti podijeljeni u Monoštoru

Slavlja podjele krizme u Župi sv. Petra i Pavla u Monoštoru upriličena su 10., odnosno 17. travnja, za skupine kandidata koji su se za to pripremali protekle godine, kada su slavlja bila odgođena.

Sakrament krizme podijeljen je u župnoj crkvi sv. Petra i Pavla u Monoštoru 10. travnja. Ove godine svetu krizmu za 22 krizmanika podijelio je mons. Andrija Anišić, biskupov izaslanik. Župni zbor predvodio je pjevanje, a na misi su sudjelovali samo najbliži iz rodbine naših krizmanika.

Prva sveta pričest za 21 dijete četvrtog razreda monoštorske župe podijeljena je 17. travnja. Ta skupina

djece trebala je prvu pričest primiti u svibnju 2020. godine, no zbog epidemijske situacije taj je svečani događaj odgađan do proljeća ove godine. Na svetu misu je pozvana samo najbliža rodbina prvopričesnika, jer je broj mjesta u crkvi bio ograničen. /G. V./

Missa chrismatis u Subotici: „Čuvajmo se mjerila ovoga svijeta“

Subotički biskup mons. Slavko Večerin s klerom Subotičke biskupije celebrirao je 22. travnja u subotičkoj katedrali, manjoj bazilici sv. Terezije Avilske, liturgiju na kojoj je posvećeno sakramentalno ulje.

„U svećeničkom životu svakoga od nas polako se nižu godine rada u vinogradu Gospodnjem. I dok se trudimo posijati evanđeosko sjeme, uviđamo i snagu javnog mnijenja koje je zahvaćeno sve većom sekularizacijom. Naše ljudske slabosti i izostanak očekivanog ploda kod onih kojima naviještamo Božju riječ mogu biti uzrokom našeg razočaranja pa čak i frustracije zbog neostvarenih očekivanja. U takvim trenutcima potrebno je da budemo duboko svjesni da smo poslani ostvarivati Božja, a ne svoja očekivanja jer nas Gospodin šalje raditi na Njegovoj njivi“, rekao je biskup Večerin u propovijedi.

„Pozivam vas sve da pođemo u školu Dobroga Pastira da bi naša srca ponovo gorjela radosnim služenjem i da bismo oblikovali svoja srca prema srcu Isusa Dobroga Pastira, a Njegovo je srce koje je blago i ponizno. Imajući na umu da samo dobar učenik može postati dobar učitelj, želim sebi i vama ponovno osvijestiti Isusov poziv i naša obećanja da trajno budemo njegovi učenici i da svakoga dana o toj ljubavi učimo od Isusa Dobroga Pastira da bismo mogli druge voditi izvoru vode žive“, nastavio je biskup.

Propovjednik je prisutnim klericima na srce napose stavio poruku sv. Pavla zajednici u Efezu: *Zaklinjem vas dakle ja, sužanj u Gospodinu: sa svom poniznošću i blagošću, sa strpljivošću živite dostojno poziva kojim ste pozvani! Podnosite jedni druge u ljubavi; trudite se sačuvati jedinstvo Duha svezom mira! (Ef 4,1-3).* „U duhu tih riječi napisanih i nama danas, slobodan sam uputiti sljedeće poticaje svima vama svećenicima koji živite i djelujete u Subotičkoj biskupiji ili koji ste članovi našeg prezbiterija:

1. U ophođenju sa svojim vjernicima i sa svim ljudima čuvajmo duh plemenitosti, strpljivosti i ljubavi. Ako ne uspijemo pojedinima prenijeti i uvjeriti ih u evanđeosku poruku spasenja, izbjegavajmo riječi kojima možemo uvrijediti svoje sugovornike;

2. Govorimo, radimo i živimo na način da naši vjernici, ali i svi ljudi dobre volje, mogu na nama „pročitati“ da volimo svoje zvanje, svoju Katoličku Crkvu i unutar nje posebno svoju Subotičku biskupiju;

3. Čuvajmo dobar glas jedan o drugome i pomozimo jedan drugome da na najbolji način vršimo povjerene nam službe. Posebno potičem župnike i upravitelje župa da nakon što preuzmu novu župničku ili neku drugu službu, čuvaju dobar glas onih koji su prije njih u toj zajednici sijali sjeme Božje riječi i dijelili svete sakramente;

4. Izgrađujmo međusobnu solidarnost, imajući na umu da se lakše nosi životni križ kada se podijeli sa svojim bratom u svećeništvu;

5. Uvijek budimo svjesni da je za nas u svakom trenutku i u svim životnim situacijama mjerilo iznad svih mjerila: evanđelje Isusa Krista. Zato se čuvajmo mjerila ovog svijeta u kojem se nerijetko kao najviši cilj stavlja želja za uživanjem, trošenjem i posjedovanjem. To nisu, niti mogu ikada biti, kriteriji onih koji su pozvani i poslani raditi za spas duša“.

Biskup Večerin na kraju homilije zahvalio je svakom svećeniku za otvorenost i suradnju s njim. „Mnogi od vas nisu ni svjesni koliko su me obradovali svojim osmijehom, stiskom ruke, riječju potpore i spremnošću da se stave na raspolaganje u inicijativama i projektima koje nastojim pokrenuti. Neka vam Gospodin bude nagrada“, rekao je on, završivši na klerike Božji blagoslov. /Zv./

Proštenje u Vajskoj: „Moliti za snagu vjere”

Župa svetog Jurja u Vajskoj proslavila je 24. travnja svojeg zaštitnika. Misno slavlje proštenja predvodio je domaći sin vlč. Dragan Muharem u koncelecijaciji sa župnikom vlč. Vinkom Cvijinom i svećenicima Bačkog dekanata.

Na početku predvoditelj koncelecijacije uputio je riječi pozdrava župnoj zajednici. U homiliji vlč. Muharem povukao je poveznice između sv. Jurja i današnjeg vremena. „Mi danas, kao što je to činio i sveti Juraj nekada, trebamo moliti za snagu vjere. Vjera nam treba biti uporište i svjetionik u maglovitu vremenu, u kojem se nalazio nekada sveti Juraj, a mi se nalazimo danas. Svetoga Jurja trebamo moliti i za snagu da danas ostanemo normalni, ali ne po kalupima ovoga svijeta, nego po mjeri vječnosti”, kazao je, među ostalim, Muharem.

Misno slavlje animirao je župni zbor zajedno s mješovitim zborom „Santa Maria” iz Bača, pod ravnanjem **Davida Bertrana**. Na kraju misnoga slavlja, župnik je zahvalio svim svećenicima na dolasku, zboru i kantoru, ženama koje su čistile crkvu i svima koji su na bilo koji način uveličali proštenje. /A. Šimunović/

Žedničko proštenje i Markovski blagoslov žita

Na nedjelju Dobrog Pastira, 25. travnja, vjernici Župe sv. Marka evanđelista u Žedniku proslavili su dan nebeskog zaštitnika svoje župe, svetog Marka evanđelista.

Svečano euharistijsko slavlje proštenja predvodio je vlč. **Tomislav Vojnić Mijatov**, horgoški kapelan, a u koncelecijaciji bili su đurđinski župnik vlč. **Dražen Dulić**, vlč. **Miroslav Orčić** i župnik domaćin **Željko Šipek**. Velečasni Vojnić Mijatov u svojoj nadahnu-toj propovijedi istaknuo je da nam „liturgija četvrte

vazmene nedjelje želi pomoći ponovno otkriti svoj identitet kao učenika uskrsllog Gospodina. Upravo nam sv. Ivan evanđelist u svojoj poslanici otkriva ‘Ljubljani: gledajte koliko nam je ljubav darovao Otac: djeca se Božja zovemo, i jesmo’. To je ljubav bez interesa i računice. Ako smo djeca Božja, onda nismo lutilice, znamo odakle smo, čiji smo i kamo idemo, jer imamo nebeskog Oca. U ovo suvremeno doba relativizma i sveopće pomutnje, središnja misao je kako očuvati svoj vjernički identitet”, istaknuo je propovjednik. On je u nastavku pozvao vjernike da se „vrate izvoru, zaglavnom kamenu, Isusu Kristu. Isus, kako bi objasnio ljudima tko je On, uzima sliku iz svagdanjeg života i veli: ‘Ja sam dobri pastir i poznajem svoje ovce i one mene poznaju’. Pastir se brine za svoje ovce i svaku pozna, a njegov autoritet utemeljen je na odanosti i ljubavi. U Ivanovom evanđelju, gdje Isus sebe naziva dobrim pastirom, on istodobno slici pastira suprotstavlja sliku najamnika. Razlika je u brizi za ovce – isključena je svaka ljubav, sve je samo računica i interes. Takvih najamnika, lažnih pastira

koji obećavaju blagostanje, bogatstvo, ugodnost, slavu, provod, snalažljivost sebičnost, svijet nudi neprestano, a mi smo zaslijepljeni zamannim ponudama suvremene kulture i odbacujemo dobrog pastira”, kazao je svećenik Vojnić Mijatov.

Euharistijskom slavlju nazočilo je mnogo župljana Žednika, gostiju iz Subotice i okolnih župa. Zbor sv. Marka skladnim pjevanjem, pod ravnanjem kantora **Nikole Ostrogonca** uveličao je to slavlje.

Istoga dana, na parceli **Marinka i Đurđice Dulić** župljani su se okupili da zazovu Božji blagoslov na mlado žito i njive. Župnik je blagoslovio žitna polja, a vlč. Miroslav Orčić u svojoj kratkoj propovijedi posijao je riječ Božju koja treba rasti u srcima župljana zajedno s mladom pšenicom u njihovim atarima. /Ljubica Vukov/

Dojmljiva prva pričest u Tavankutu

Užupnoj crkvi Presvetog Srca Isusova u Donjem Tavankutu 2. svibnja proslavljena je prva sveta pričest, kojoj je pristupilo devetnaestero djece trećih razreda osnovne škole.

Crkvu je i ovaj put, kao i za svaku prigodu, predivno ukrasila **Sanda Benčik**. Župnik je na slikovit način djeci prikazao značenje povezanosti vinogradara, trsa i loze. Na misnom slavlju sudjelovale su učiteljice i ravnateljica mjesne škole. Misno slavlje uvećao je župni zbor pod ravnanjem **Elizabete Balažević**. Prvopričesnici su aktivno sudjelovali u misnom slavlju. Na prvom satu vjeronauka poslije prve pričesti, u dogovoru s učiteljicom, djeca su pisala sastav na temu: „Moja prva pričest”. Sva su djeca napisala predivne sastave, iz kojih izdajamo najljepše dijelove.

„Ispovijed je za mena jedno posebno novo iskustvo za koje sam se pripremao u tišini moje sobe. Bio sam siguran da će mi, ako poniznog srca Bogu priznam svoje grijeha i za njih se pokajem, sigurno biti sve oprosteno...”, **Andrej Davčik**. **Petra Milojević** napisala

je: „Od ranog djetinjstva idem s mamom u crkvu. Do sada mi je župnik uvijek stavljao znak križa na čelo i nestrpljivo sam čekala kada ću moći primiti Isusa u svetoj pričesti. Na misi nam je župnik pokazao da kada se plameni svijeća spoje, plamen postaje jači i veći. Tako smo i mi bolji kada smo zajedno...”. **Josip Mamužić** ovako se izrazio: „Kada sam se ispovjedio, molio sam pokoru ispred pomoćnog oltara. Gledao sam Isusa koji je bio na oltaru. Na svetoj ispovijedi Isus mi je oprostio sve grijeha i očistio moju dušu... Kada sam se pričestio, dušu mi je ispunila ljubav, mir i neopisiva radost...”. **Filip Stantić** se pak izrazio na ovaj način: „Bilo mi je jako lijepo, te događaje pamtit ću ih cijeloga života.” „Kada je osvanuo taj dan, bila sam jako uzbuđena što ću primiti Isusa Krista. Moji roditelji također su bili jako uzbuđeni i sretni. Svi su gledali u nas i neki su rekli da smo bili povorka malih anđela. Najljepši trenutak bio mi je kada sam primila Isusa u svoje srce”, napisala je **Hana Lebović**. /F. I./

O uporabi bunjevačke ikavice u Crkvi

Stanovište Crkve u vezi s uporabom novoškotskavke ikavice u liturgijske svrhe, u svjetlu odluke lokalne subotičke vlasti da tzv. bunjevački jezik bude službeni na teritoriju grada Subotice, iznio je preč. Mirko Štefković.

Tijekom javne rasprave koja je uslijedila nakon inicijative da se bunjevački govor proglasi službenim jezikom na području grada Subotice, spominjana je i liturgijska uporaba toga dijalekta u Subotičkoj biskupiji. Ekonom Subotičke biskupije **preč. Mirko Štefković** rekao je za RTV da to nije nova tema, jer je i prije nekoliko godina bilo zahtjeva da se bunjevačka ikavica uvrsti u službene liturgijske jezike. „Imamo naše stare molitvenike koji su pisani na ikavici, a također i mnoštvo božićnih i uskrasnih pjesama koje su tiskane na hrvatskome jeziku, na ikavici. One se mogu koristiti. Kada su u pitanju Božja Riječ i službeni liturgijski tekstovi, mi tu uopće nemamo slobodu za bilo kakvu 'kreativnost', već jednostavno moramo poštovati ono što nam je dano. U Srbiji, Katolička Crkva koristi se liturgijskim knjigama koje objavljuje i odobrava Hrvatska

biskupska konferencija, a za vjernike Mađare koristimo se liturgijskim knjigama koje izdaje i odobrava Mađarska biskupska konferencija. Mi uopće nemamo kapacitet da bilo što drugo 'proizvodimo', odnosno 'prevodimo', osobito ako se radi o nečemu što nema obrise standardnoga jezika. Standardni jezici imaju bogat rječnik koji omogućuje da se na njih može prevesti sve ono što je u Svetom pismu sadržano”, kazao je **Štefković**.

Inicijativu da se, osim srpskog, mađarskog i hrvatskog, za službeni jezik na teritoriju Subotice proglasi i bunjevačka ikavica pokrenuo je gradonačelnik Subotice početkom ožujka. Tome su se, argumentima lingvističke, povijesne i pravno-administrativne prirode usprotivili Demokratski savez Hrvata u Vojvodini, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, subotičke hrvatske udruge kulture, pojedinci raznih struka iz hrvatske zajednice u Subotici, ali i znanstvene ustanove, organizacije, udruge, književnici i jezikoslovci iz Hrvatske. Javna rasprava o tome pitanju trajala je od 9. do 23. travnja, nakon čega je uslijedio otvoreni sastanak u Subotici na kojem su primjedbe ponovljene. Javnome sastanku svojim podnescima pridonijeli su i svećenici Subotičke biskupije **mons. Andrija Anišić** i **vlač. Tomislav Vojnić Mijatov**. Ipak, Skupština Grada Subotice 6. svibnja usvojila je izmjenu Statuta Subotice, čime je „bunjevački jezik” postao službeni u toj lokalnoj samoupravi. /Zv./

Dan duhovnih zvanja

Dan duhovnih zvanja uveden je na II. vatikanskom saboru. Papa Pavao VI. uvidjevši nastale probleme nakon II. svjetskog rata i pad broja svećeničkih zvanja već na prvoj sjednici sabora upozorio je biskupe na važnost duhovnih zvanja. To je dalo povoda da se uvede jedan dan kada se vjernici pozivaju da se više mole i osobito misle na duhovna zvanja. Duhovna zvanja su svećenička, redovnička, misionarska zvanja, ali i ostali, kao đakoni, vjeroučitelji, kantori i karitativni djelatnici koji služe Crkvi da bi Isusova poruka dospjela do kraja svijeta. Dan duhovnih zvanja uvijek je na četvrtu nedje-

lju iza Uskrsa. To je nedjelja Dobroga pastira, kada se čita evanđelje o Isusu kao Dobrom Pastiru, koji živi i posvećuje sebe za svoje stado. Dobri Pastir ne samo da živi za svoje nego svoj život polaže za njih i tako daje primjer svim svojim sljedbenicima.

Svjetski Dan duhovnih zvanja uveden je upravo iste godine kada je otvoreno subotičko sjemenište i gimnazija „Paulinum”. Zato je ovaj dan zapravo i Dan „Paulinuma”, kojeg paulinci posebno časte i proslavljaju. Prije svega pripremaju se duhovno, a zatim prigodnim programima, akademijama ili glazbeno-meditativnim večerima. Programi su se mijenjali već prema prilikama i mogućnostima, ali neprekidno je održan od ustaljenja toga dana. Ove godine, zbog pandemije i nastave na daljinu, tj. učenja i boravka kod kuće, Dan duhovnih zvanja smo proslavili bez programa svečanom sv. misom u katedrali. Svetu misu služili su odgojitelji sjemeništa, a paulinci su uzveličali misno slavlje čitanjima, recitacijama, glazbenim točkama i svjedočenjem.

Molitva Gospi za svećenike

Moli za svećenike, tvoje osobite sinove.
Ojačaj im vjeru i ljubav prema Isusu
u Presvetom oltarskom sakramentu,
da Mu se mogu obratiti
za milost koju trebaju
da vjerno žive svoj poziv.
Donesi olakšanje, utjehu i hrabrost
onima koji trpe pod težinom križa.
Podaj im ljubav svoga Sina
i gorljivost za čast i slavu Božju,
i za spasenje duša. Amen.

PAŽNJA – UPIS U GIMNAZIJU „PAULINUM”

Završavaš osmi razred i razmišljaš o daljnjem školovanju. Ako si aktivan u župi, možda osjećaš klicu Božjeg poziva, odnosno želiš svoje školovanje nastaviti na temeljima kršćanske kulture, zatim želiš stjecati znanje iz mnogih zanimljivih predmeta? Dođi i postani dio zajednice „Paulinuma”! Ako si zainteresiran, obrati se svećeniku, vjeroučitelju, kantu ili crkvenom službeniku i oni će ti dati upute. U dogovoru s Upravom gimnazije i sjemeništa (kolegija) „Paulinum”, možeš doći pogledati zgradu, prostorije, školski program, dnevni red i pitati što god te zanima.

„Paulinum” je zgrada u kojoj su smješteni internat i škola. Škola je akreditirana kao katolička gimnazija jezično-društvenog smjera. Gimnazija je potvrđena od Ministarstva prosvjete iz Beograda (Sl. glasnik RS – Prosvetni glasnik” br. 2/2020). Predmeti su isti kao i u drugim gimnazijama, osim što je veći naglasak na klasičnoj kulturi, vjeronauku i povijesti. Nakon položene mature, može se upisati bilo koji fakultet, napose filozofsko-teološki. Osim što „Paulinum” nudi intelektualno oblikovanje, velik je naglasak na kršćanskoj kulturi i na duhovnom oblikovanju. To znači, da „Paulinum” poučava, odgaja i jedina je takva katolička ustanova na našim prostorima u koju se mogu upisati i mladići i djevojke.

Sve detaljne informacije u vezi s upisom i potrebnim dokumentima možeš dobiti telefonom: +381(0)24 555 - 340, kao i e-poštom: paulinum@tippnet.rs

Sve što te zanima možeš naći i na mrežnoj stranici: www.paulinum.edu.rs

Budi hrabar i odlučan! Radujemo se tvojem dolasku!

275 godina obnove župe u Srijemskoj Kamenici

Župa Našašća Svetog križa u Srijemskoj Kamenici, na dan župnoga patrona 3. svibnja, proslavila je 275 godina od obnove nakon oslobođenja tih područja od osmanske vlasti.

Nakon kratke jednodnevne priprave, svečanu misu obljetnicu predvodio je župnik u Šidu **vlč. Nikica Bošnjaković**, skupa sa župnikom domaćinom **vlč. Zdravkom Čabracem** i ostalim svećenicima Petrovaradinskoga i Zemunskoga dekanata te je tako ta obljetnica ipak dobila na značaju na razini cijele Srijemske biskupije.

Župa je obnovljena 1746. godine, a matice se vode od 1783. godine. Patron crkve je bila plemenitaška obitelj Marczibányi i tada je liturgijski jezik bio samo hrvatski. Katolička je baština i prošlost zanimljiva te je župnik Čabrac i na toj skromnoj proslavi najavio da za nekoliko godina slijedi osam stoljeća spomena katolika na tom području, pa i Srijemske biskupije (obnovljene tek nedavno, prije 13 godina). Župa se spominje 1223. godine, a godine 1229. kalački nadbiskup Ugrin dobio je od Svete Stoleice dozvolu za uspostavu Srijemske biskupije i tada je to objašnjeno kao potreba misionskoga širenja, na temelju crkvenoga sustava Ugarske, iz Bačke na jug i istok. Njezino sjedište, koje se nalazilo na sjevernim padinama Fruške gore, između današnje Kamenice i Banoštora imalo je svoju crkvu i sjedište kaptola. Nije poznato koliko je teritorija zauzimala na tome području, jer granice nisu bile jasno definirane zbog misionarskog karaktera biskupije. Sjedište kaptola i drugo biskupijsko središte bilo je na otoku Save.

U sjećanju današnjih stanovnika još uvijek je razbijanje vrata i druge brojne provale u župni stan i crkvu tijekom progona Hrvata iz Srijema prije 30 godina. Njih

preko 160 iz Kamenice tijekom 1990-ih godina iselilo se, a iako se u trenutku obnove Srijemske biskupije župa u Kamenici vodila s oko 900 vjernika, današnji je njihov broj znatno manji. /M. T./

Katolička crkva u Srbiji imat će svoju mrežnu stranicu

Katolički biskupi u Srbiji susreli su se 18. svibnja u sjedištu Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda u Novom Sadu s predstavnicima katoličkih medija radi obilježavanja 55. svjetskog dana sredstava društvenih komunikacija.

Uvodeći u temu ovogodišnjeg susreta, **mons. Ladislav Német**, zrenjaninski biskup i predsjednik MBK, izvijestio je nazočne da je u pripremi nova mrežna stranica predviđena za objavljivanje vijesti iz pojedinih biskupija i redovničkih zajednica koje djeluju u Srbiji. Ta će stranica ujedno poslužiti predstavljanju Katoličke Crkve i njezina djelovanja u zemlji, čime se želi pridonijeti njezinoj boljoj vidljivosti u javnosti i jasnijem profilu. Zbog toga je potrebno koordinirati djelovanje pojedinih katoličkih medija, da bi se njihove vijesti lako i pravodobno mogle plasirati na jednom mjestu. **Monsinjur Stanislav Hoćevar**, beogradski nadbiskup i metropolit, pozdravio je ideju izrade takve mrežne stranice, pozivajući da joj se prema mogućnostima da ekumenski karakter. **Monsinjur Đuro Gašparović**, srijemski biskup, obećao je potporu tom zajedničkom projektu, skupa sa svojim suradnicima aktivnim na području društvenih komunikacija. **Monsinjur Slavko Večerin**, subotički biskup, pozvao je pak da se profil planirane stranice jasno definira, da bi njezino buduće kontinuirano djelovanje moglo biti zajamčeno.

Uz mnoštvo konstruktivnih ideja od strane pojedinih predstavnika i djelatnika katoličkih medija u zemlji, kojima je svatko od njih želio pridonijeti izradi jasnije strukture planirane mrežne stranice, zaključeno je da će za koordinaciju rada u ostvarivanju tog projekta biti imenovan po jedan predstavnik iz svake biskupije te jedan u ime redovničkih zajednica, koji će potom dogovoriti strategiju i koordinaciju suradnje u opsluživanju djelovanja mrežne stranice Katoličke Crkve u Srbiji, a njezino pokretanje planirano je najkasnije do konca ove godine. /M. Š./

Imenovan novi apostolski nuncij pri Europskoj uniji

Papa Franjo imenovao je u subotu, 8. svibnja, mons. Alda Giordana novim apostolskim nuncijem Svete Stolice u Europskoj uniji. Prije toga imenovanja, mons. Giordano bio je nuncij u Venezueli.

Monsinjur Aldo Giordano već je ranije bio na službama generalnog tajnika Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) te stalnog promatrača Svete Stolice pri Vijeću Europe u Strasbourgu. U intervjuu za agenciju SIR neposredno nakon imenovanja, mons. Giordano izjavio je da osjeća veliku radost zbog povratka „kući” i mogućnosti nastavka služenja u velikom i kompliciranom procesu ujediničenja kontinenta, ali i strah da će se naći u promijenjenoj Europi, s obzirom na trenutne ritmove povijesti. /IKA/

Papa Franjo ustanovio službu katehete

U Vatikanu je 11. svibnja objavljeno apostolsko pismo u obliku motu proprija pape Franje *Antiquum ministerium* kojim se ustanovljuje služba katehete.

Apostolsko pismo u Tiskovnom uredu Svete Stolice predstavili su predsjednik Papinskog vijeća za promicanje nove evangelizacije mons. Rino Fisichella i delegat za katehezu Papinskog vijeća za promicanje nove evangelizacije mons. Franz-Peter Tebartz-van Elst. Kršćanska je zajednica od svojeg početka poznavala opći oblik službe koji je zadobio konkretan oblik u službi muškaraca i žena koji su, poslušni djelovanju Duha Svetoga, svoj život posvetili izgradnji Crkve. Čitava povijest evangelizacije, nastavlja se u tekstu dokumenta, tijekom minula dva tisućljeća jasno pokazuje važnost poslanja katehetâ. Biskupi, svećenici i đakoni, zajedno s mnogim posvećenim muškarcima i ženama, posvetili su svoj život katehetskom poučavanju, tako da vjera uzmogne biti vrijedna podrška osobnom životu svake osobe. I danas Duh poziva muškarce i žene da krenu ususret mnogima koji čekaju da upoznaju ljepotu, dobrotu i istinu kršćanske vjere. Zadaća je pastira podupirati taj hod i obogatiti život kršćanske zajednice prepoznavanjem laičkih službi koje mogu pridonijeti preobrazbi društva unošenjem kršćanskih vrijednosti u svijet društva, politike i ekonomije. U nastavku motu proprija ističe se da „katehete moraju steći odgovarajuću biblijsku, teološku, pastoralnu i pedagošku naobrazbu da bi istine vjere pažljivo drugima prenosili i moraju imati prethodno iskustvo u katehezi. Trebali bi biti vjerni suradnici sa svećenicima i đakonima, spremni služiti tamo gdje je potrebno i biti vođeni istinskim apostolskim žarom”. Papa poziva biskupske konferencije da se potrudu da služba katehete zaživi u praksi, uspostavljajući potrebne formacije, norme i kriterije za pristupanje toj službi. /IKA/

Papa Franjo odobrio sedam novih zaziva u Litanijama sv. Josipa

Kongregacija za bogoštovlje i stegu sakramenata uputila je na spomendan sv. Josipa Radnika, 1. svibnja, predsjednicima biskupskih konferencija pismo o novim zazivima u Litanijama sv. Josipa, koje je odobrio papa Franjo.

Papa Franjo je o 150. obljetnici proglašenja sv. Josipa zaštitnikom Crkve uputio Apostolsko pismo *Patris corde* koje ima za svrhu „porast ljubavi prema ovomu velikom svecu te da nasljeđujemo njegove vrline i njegovu revnost”. Novi zazivi su: „Custos Redemptoris” – Čuvaru Otkupiteljev, „Serve Christi” – Slugo Kristov, „Minister salutis” – Poslužitelju zdravlja, „Fulcimen in difficultatibus” – Potpornju u poteškoćama i „Patrone exsulum, afflictorum, pauperum” – Zaštitniče prognanika, nevoljnika, siromaha. Pojedine biskupske konferencije trebaju se pobrinuti za službeni prijevod novih zaziva, a prema razboritoj procjeni, mogu same dodati i druge zazive kojima se sv. Josip časti u njihovim zemljama, piše u pismu Kongregacije za bogoštovlje i stegu sakramenata. /IKA/

U svijetu se povećavaju vjerski progoni i kršenja vjerskih sloboda

Zaklada papinskoga prava „Pomoć Crkvi u nevolji” objavila je putem mrežnoga predstavljanja 15. izdanje izvješća o vjerskoj slobodi u svijetu, od 2018. do 2020. godine.

Na predstavljanju je sudjelovala posebna gošća Asia Bibi, pakistanska kršćanka koja je 10 godina provela u zatvoru pod optužbom za bogohuljenje. Ispričala je svoju kalvariju, posebno govoreći o svojim dvjema kćerima koje su 2009. godine, kada je ona uhićena, imale osam i devet godina. „Odvojene od majke dugo vremena, jasno je da su kćeri pretrpjele traume”, kazala je Asia. Do posebnoga je pogoršanja došlo u Africi zbog umnožavanja džihadističkog terorizma. Džihadisti sve više koriste mrežne stranice i društvene mreže, da bi tražili nove podružnice i planirali svoje akcije. „Cyber-kalifat, koji se globalno širi, sada je postao konsolidirano sredstvo”, stoji u izvješću. Autoritarni režimi, ili etno-religiozni nacionalizam, također ranjavaju i ubijaju vjerske slobode. To se posebno odnosi na države poput Indije, Nepala, Mjanmara ili Tajlanda gdje su vjerske manjine u opasnosti da budu građani drugog reda. Sudjelujući na ekumenskom slavlju u bazilici svetoga Bartolomeja u Rimu, u spomen na genocid nad Armencima, predsjednik Papinskoga vijeća za jedinstvo kršćana, kardinal Kurt Koch, istaknuo je da je kršćanstvo danas najprogonjenija religija na svijetu. Kršćani danas čine 80 % od svih koji su progonjeni zbog svoje vjere. /IKA/

Ciklus hrvatskog filma u Vojvodini

Nakon što zbog epidemioloških razloga **Ciklus hrvatskog filma u Vojvodini** nije mogao biti održan prošle godine, ove je ipak nastavljen. Prvi dio ciklusa priređen je 8. travnja u OŠ „Matija Gubec” u Tavankutu, gdje su učenici nižih razreda mogli pogledati dugometražni igrani film za djecu „Duh u močvari”.

Ciklus hrvatskog filma u Vojvodini odvija se u organizaciji Udruge za audiovizualno stvaralaštvo Artizana u okviru programa međunarodne suradnje i u partnerstvu sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata te uz potporu Hrvatskog audiovizualnog centra i Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, a taj program održan je i u suradnji s OŠ „Matija Gubec” i HKPD „Matija Gubec” u Tavankutu.

Daljnji program ovogodišnjeg Ciklusa hrvatskog filma u Vojvodini bit će održavan prateći i poštujući epidemijske mjere. Projekcije u ljetnom i jesenskom razdoblju bit će održavane pretežno na otvorenim prostorima gdje to bude moguće organizirati u vojvođanskim mjestima, kako za mlade tako i za starije.

Izložba slika u Spomen-domu bana Jelačića

Izložba slika „Tragovi slučajnosti” subotičke autorice Ružice Miković-Zigmanov otvorena je 23. travnja u Velikoj dvorani Spomen-doma bana Josipa Jelačića u Petrovaradinu.

Riječ je o izložbi koja je nedavno prikazana u Kulturnoj stanici Svilara u Novom Sadu. Postav čini više od 120 apstrakcija malog formata u tehnici akrila, objedinjenih u skupinama od po 16 komada.

Mrežna stranica zaklade

Zaklada Spomen-dom bana Josipa Jelačića iz Petrovaradina pokrenula je svoju mrežnu stranicu – www.spomendombanajelacica.rs. Stranica ima jednostavnu prezentacijsku strukturu.

Predstavlja Zakladu, ciljeve osnivanja, upravitelja, predsjednika i članove Upravnog odbora te osnivača – Hrvatsko nacionalno vijeće. U istoj cjelini su i dokumenti koji prikazuju izvješća o radu i aktivnostima tijekom prethodne godine. Potporne rubrike

predstavljaju osobu bana Jelačića, po kojoj je Zaklada imenovana, i u čijoj rodnoj kući je njezino sjedište te Petrovaradin i Hrvate koji su živjeli i žive u njemu. Rubrika Aktualno donosi pregled aktivnosti Zaklade.

„Aktivna mrežna stranica je ne samo nužni oblik komunikacije nego i jasno vidljiv prikaz rada Zaklade, osobito u razdoblju čekanja na početak obnove njezina sjedišta”, kaže upravitelj Zaklade **dr. Darko Polić**. Sadržaji su za sada dostupni na hrvatskom jeziku, uz sažetak na engleskom, a očekuje se da će uskoro biti dostupni u punom obimu i na srpskom jeziku.

Započela Dužijanica 2021.

Blagoslovom žita u Đurđinu, 25. travnja, na Markovo, i službeno je započeo program proslave ovogodišnje žetvene svečanosti Dužijanica.

Tim je povodom u crkvi sv. Josipa Radnika održana sveta misa koju je predvodio **mons. dr. Andrija Anišić**, uz koncelebraciju đurđinskog župnika **Dražena Dulića** i župnog vikara u Horgošu **Tomislava Vojnića Mijatova**. Nakon mise obavljen je blagoslov žita na njivi pored župnog dvorišta. Taj drevni običaj nalazi su u obredniku Katoličke Crkve te se redovito njeguje i među bunjevačkim Hrvatima. Blagoslov mladog žita već više od 25 godina prvi je događaj u sklopu bogatog programa Dužijanice. Organizatori planiraju još tridesetak manifestacija koje će se ovisno o situaciji prilagođavati danim okolnostima.

Blagoslov polja u Staroj Binguli

U subotu, 24. travnja, upriličen je blagoslov polja u Staroj Binguli. Riječ je o tradicionalnom blagoslovu polja koji je uobičajen za blagdan svetoga Marka, evanđelista.

Obred blagoslova predvodio je župnik Župe svete Ana, majke Blažene Djevice Marije u Laćarku **vlč. Ivica Zrno**, a spomenutoj župi pripada filijalna zajednica Sveti Petar, apostol u Staroj Binguli. Vjernici iz Stare Bingule u velikom broju su poljoprivrednici, vinogradari i voćari te je organiziranje markovskog blagoslova među njima pokazalo lijepe rezultate i iz godine u godinu okuplja veći broj sudionika. Blagoslov se organizira u polju, a svake godine druga obitelj preuzima ulogu domaćina te se s njihovog obiteljskog posjeda, pokraj polja, moli za blagoslov cijeloga sela.

Obnovljen običaj posveta žita na Markovo u Župi sv. Nikole Tavelića na Bezdanskom putu

Na somborskim salašima nekada je bio običaj da se za Markovo blagoslovi mlado žito. Činilo se to na unaprijed odabranoj njivi na kojoj su se vjernici okupljali nakon svete mise. Okupljali su se ne samo salašari već i vjernici iz Sombora.

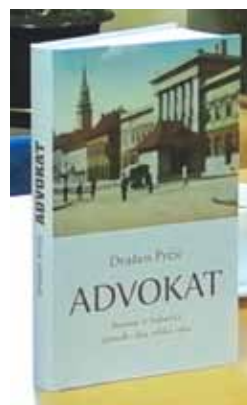

Svećenik je blagoslovio mlado žito, a od tog blagoslovljenog žita vjernici su po malo nosili svojim kućama. Taj običaj ponovo su oživjeli u Župi sv. Nikole Tavelića na Bezdanskom putu, na što ih je potaknuo **vlč. Luka Poljak**. Blagoslov žita obavljen je na blagdan Svetog Marka, 25. travnja, na Bezdanskom putu gdje su se, osim vjernika s tih salaša, okupili i vjernici iz Sombora i Gradine, riješeni da ubuduće svake godine na takav način obilježe Sv. Marka.

„Advokat”, novi roman Dražena Prčića

U nakladi subotičke „Minerve” objavljena je knjiga „Advokat” – roman o Subotici između dvaju velikih ratova Dražena Prčića. Po riječima autora, u pitanju je povijesni roman u kojem je središnji lik stvarna ličnost, autorov djed, odvjetnik Lazar Prčić.

Prčić je bio svjedok brojnih povijesnih i društvenih događanja u Subotici između dvaju svjetskih ratova. Među ostalim, u knjizi se tako opisuje osnivanje Pravnog fakulteta u Subotici, djelovanje organizacija Hrvatski katolički orao i Pučka kasina, opisuju se promjene u ustroju grada, autor piše i o emigrantima iz carske Rusije... To je ukupno sedamnaesta knjiga, a petnaesti roman Dražena Prčića.

Položen kamen temeljac za Hrvatsku kuću

Svečanim polaganjem kamena temeljca, 28. travnja, obilježen je početak izgradnje „Hrvatske kuće” u Subotici. U okviru svečanog programa, simbolično su položena tri kamena donesena s povijesnih postojbina, odakle su tri velike skupine Hrvata došle na današnje prostore Republike Srbije – s rijeke Bune u Bosni i Hercegovini, iz Središnje Bosne te iz Republike Hrvatske, a u temelje je, također, položena i vremenska kapsula u kojoj se nalaze spisi o tome tko i kada polaže kamen temeljac i zavjet predaka budućim pokoljenjima.

Događaju su prisustvovali visoki predstavnici Republike Hrvatske, ministar vanjskih i europskih poslova i izaslanik **Andreja Plenkovića**, predsjednika Vlade Republike Hrvatske, **Gordan Grlić Radman**, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske **Zvonko Milas**, predsjednica saborskog Odbora za Hrvate izvan Republike Hrvatske **Zdravka Bušić**, veleposlanik Republike Hrvatske u Republici Srbiji **Hidajet Biščević**, a u ime Republike Srbije prisustvovala je izaslanica predsjednika Vlade Autonomne Pokrajine Vojvodine **Igora Mirovića** i pokrajinska tajnica za kulturu, javno informiranje i odnose s vjerskim zajednicama **Dragana Milošević**. Događaju su prisustvovali i predstavnici Katoličke Crkve, biskup Subotičke biskupije **mons. Slavko Večerin** i nadbiskup Beogradske nadbiskupije **mons. Stanislav Hočevar**. Hrvatsku su zajednicu predvodili predsjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji **Jasna Vojnić** i predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini **Tomislav Žigmanov**.

Prije programa polaganja kamena temeljca, održan je i sastanak između visokih predstavnika Republike Hrvatske i predstavnika Hrvata u Republici Srbiji. Izgradnja objekta u kojem će se nalaziti krovne ustanove Hrvata u Republici Srbiji, Hrvatsko nacionalno vijeće u Republici Srbiji i NIU „Hrvatska riječ”, financirat će se sredstvima koja je izdvojila Vlada Republike Hrvatske.

3. 6. 2021.**PRESVETO TIJELO I KRV KRISTOVA. TIJELOVO**

ČITANJA: Izl 24,3–8; Ps 116,12–13.15.16bc–18; Heb 9,11–15; Mk 14,12–16.22–26

Slava, evo, velika je, živi kruh što život daje, častit nam je ovaj dan. Sakrament svete euharistije u sebi sadrži otajstvo našega spasenja – žrtvu Kristovu, stoga taj sakrament ima vrlo važnu ulogu u životu svakog kršćanina. Papa Benedikt XVI. u svom dokumentu u presvetoj euharistiji piše: „Sakrament ljubavi, presveta euharistija, dar je u kojem nam Isus Krist daruje sama sebe. U tom se čudesnom sakramentu očituje najveća ljubav.” A Sveti papa Ivan Pavao II. utvrdio je da „Crkva od euharistije živi”. Danas, dakle, slavimo ljubav Kristovu koja je skrivena u maloj bijeloj hostiji i koja obnavlja naš život. Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić bio je veliki štovatelj presvete euharistije. Iz razgovora s Isusom u svetohraništu, crpio je snagu za svoje svakodnevne dužnosti – „kad ne mogu ništa, obratit ću se Sakramentu oltara” – tvrdio je. Uvijek je s radošću ponavljao: „Bogataševo blago je u njegovu džepu, a moje je u svetohraništu. U svetohraništu je sunce moje duše! Sve uživamo kad euharistiju štujeemo.”

6. 6. 2021.**DESETA NEDJELJA TIJEKOM GODINE**

ČITANJA: Post 3,9–15; Ps 130,1–8; 2Kor 4,13–5,1; Mk 3,20–35

Danas Gospodin progovara o strahoti grijeha. U prvom čitanju saznajemo kako je došlo do čovjekova pada. Kada je prvi čovjek iskazao neposlušnost prema Stvoritelju, spoznao je svoju bijedu i ogoljenost. Čovjek koji se odvoji od Boga, ogoljuje sebe. Grijeh je uskrata ljubavi prema Bogu. Ako Boga ne ljubimo, naš je život ogoljen. Strahota grijeha još je veća ako niječemo mogućnost Božjeg opraštanja, ako zapadamo u očaj i hulimo na Duha Svetoga misleći da nam Gospodin ne može oprostiti. No Isus nam u svojoj ljubavi daje slamku spasa – ispovijed i sv. pričest. Naš duh obnavlja se kad se ispovjedimo, a plodove donosi kada primamo pričest u stanju milosti. Tada se ostvaruje ono iz drugog čitanja: „Ako se naš izvanjski čovjek i raspada, nutarnji se iz dana u dan obnavlja”.

13. 6. 2021.**JEDANAESTA NEDJELJA TIJEKOM GODINE**

ČITANJA: Ez 17,22–24; Ps 92,2–3.13–16; 2Kor 5,6–10; Mk 4,26–34

Uz pomoć prispodoba, Isus nam pokušava objasniti tajnu Božjega otajstva. Danas nam govori o Kraljevstvu Božjemu uz pomoć sjemena. Jesmo li svjesni da smo mi radnici kraljevstva Božjega i da nas Gospodin upotrebljava da bi se već na zemlji mogle ostvarivati klice toga Kraljevstva? Možda smo i svjesni i trudimo se, no kad ne

vidimo plodove, odustajemo. Možda se poput sv. Pavla želimo iseliti iz tijela i odmah otići u Nebesko kraljevstvo. Upravo zato nam Gospodin uz pomoć sjemena želi reći da je na čovjeku, na nama samo to da posijemo sjeme, da prenesemo Kristovu poruku onima oko nas, a kad će to izrasti i tko će uživati te plodove, ne treba biti naša briga. Za to brine Otac nebeski. Sjeme kraljevstva Božjega sijemo ako smo uzorni pastiri, očevi i majke, savjesni radnici. Tako dajemo svjedočanstvo Radosne vijesti i činimo da sjeme koje sijemo izraste i donese plod. Sveti Ignacije Lojolski piše: „Radi kao da sve ovisi o tebi, znajući da zapravo sve ovisi o Bogu”.

20. 6. 2021.**DVANAESTA NEDJELJA TIJEKOM GODINE**

ČITANJA: Job 38,1.8–11; Ps 107,23–26.28–31; 2Kor 5,14–17; Mk 4,35–41

Tko li je ovaj da mu se i vjetar i more pokoravaju – pitaju se ove nedjelje apostoli. Preispitajmo i mi s njima svoju vjeru u Krista Gospodina. Vjerujemo li da je Krist zaista pravi Bog ili Ga gledamo samo kao nekog dobrotvora koji je nekad živio na zemlji i govorio lijepe riječi. Ako Ga gledamo kao običnog čovjeka, onda Njegove riječi nemaju autoriteta, onda naša vjera slabi i pitamo se tko je ovaj. No ako u Isusu prepoznamo Boga kojemu se cjelokupna stvorena stvarnost pokorava, onda Njegove riječi imaju snagu i trebamo ih slijediti. U današnjem evanđelju lađa predstavlja Crkvu koja plovi uzburkanim morem svijeta. Upravo nam se za tu lađu Crkve čini da će ju protivni vjetrovi svjetskih naslada svakog trena potopiti, ali baš u tim trenucima Isus govori: „Utihni! Umukni!”. Najsigurniji smo kada samo u lađi Crkve.

27. 6. 2021.**TRINAESTA NEDJELJA TIJEKOM GODINE**

ČITANJA: Mudr 1,13–15; 2,23–24; Ps 30,2–6; 11.12a.13b; 2Kor 8,7.9.13–15; Mk 5,21–43

Prošle nedjelje Isus je pokazao kako zapovijeda sili prirode. Ove nedjelje ide korak dalje – on oživljuje mrtvu djevojku. Isus tako ostvaruje riječi iz prvog čitanja: *Jer je Bog stvorio čovjeka za neraspadljivost i učinio ga na sliku svoje besmrtnosti.* Iako je ta djevojka opet morala umrijeti da bi zadobila pravu neraspadljivost, tim činom Isus pokazuje da je njegova poruka istinita. On nas je zaista došao osloboditi od ropstva smrti i darovati nam život vječni. On ima moć to učiniti. Zanimljiva je još jedno iz evanđelja, a to je pitanje vjere. *Ne boj se, samo vjeruj.* Od Boga molimo mnoga ozdravljenja od problema, od konkretnih potreba, i to je ispravno, ali ono što moramo uporno tražiti jest sve čvršća vjera, da Gospodin obnovi naš život i čvrsto ufanje u njegovu ljubav, u njegovu providnost koja nas ne napušta.

Euharistijska služba, VI. dio

Liturgija koja miriše

Svratite li u neku crkvu istočnog obreda, prvo što će vas dojmiti već na ulazu je miris. Tamjan! Prije nego li očima nazrete unutrašnjost crkve, nos vam prije svih drugih osjetila signalizira da ulazite u jedan poseban prostor, sveto mjesto. Rijetko ćemo doživjeti to iskustvo u „našim“ crkvama. Izglednije je da ćemo nanjušiti cvijeće (*alergičari* su oduševljeni!) koje, ako samo dva-tri dana odstoji, već vonja. Ili će nas, pak, osupnuti raznorazni Ajaxi, Daxovi, Mr. Properi i slična sredstva za čišćenje, koja svetom prostoru daju dašak sterilnosti. A tek parafinske svijeće koje, ne samo što čađe kao zapaljena traktorska guma nego i guše. Nerijetko će se crkve osjetiti po vlazi i memli, posebice u našem podneblju. Tamjan ćemo nanjušiti eventualno za Božić i Uskrs i kojom drugom prigodom, tu i tamo popraćeno kašljuckanjem nenaviknutih nosića (jerbo neprovjetrene i zadimljene prostorije i lokali ne izazivaju takvu nazalnu paniku kao pojava kadionice). Dakako, zna i tamjan „udaviti“, pogotovo ako je lošeg kvaliteta (čitaj jeftin; novci otišli na brdo cvijeća kojim je zatrpan oltar), pa se „čuje“ kao taljena plastika.

TAMJAN, „PARFEM“ OTAJSTVA

Dragi čitatelji, tim živopisnim (kari-kiranim?) uvodom kanim započeti promišljanje o ne manje važnom obrednom dijelu koji nazivamo *kađenje*. Bogoslužje Crkve ne zahvaća samo *vid* (lijepa crkva, misna odjeća, cvijeće...), ili *sluh* (skladno pjevanje, navještaj riječi...), ili *okus* (pričest), ili *dodir* (pružanje mira, doticanje rukom u svetim sakramentima), nego i *njuh* (kađenje, tamjan...). Svih naših pet osjetila žele biti „zagolicani“ Otajstvom. I kao što u svakodnevnom životu osjećamo invalidnost ako samo jedno od tih osjetila ne funkcionira, tako i liturgija koja ne uključuje cijeloga čovjeka biva u napasti postati defektna. Katekizam nas podsjeća da molitva uključuje i tijelo, a ne samo dušu: „Koji god bio jezik kojim molimo (pokreti i riječi), sav čovjek moli“ (KKC 2562). Stoga crkveno bogoslužje sadrži mnoge dijelove koji su vizualni i osjetilni te uključuju sve osjete.

Kada je sv. Ivan tražio riječi kojima bi oslikao anđeosko bogoslužje na nebu, opisao ga je popraćenog dimom koji se uzdiže iz posudica punih tamjana (usp. Otk 5,8). Molitve svetaca na zemlji, kaže Ivan, uzdižu se na nebo poput

tamjana (usp. Otk 8,3-4). Tamjanu je mjesto uz bogoslužje. On nije nužan, ali je prekrasan i izražajan, i dostojan božanskog bogoslužja. Bog ga je propisao svojim Zakonom ne zbog sebe nego zbog nas, da tim znakom možemo vidjeti ljepotu bogoslužja.

Osjetilo mirisa jedna je od najrafiniranijih sposobnosti tijela. Znamo da su mala djeca iznimno osjetljiva na mirise. Po mirisu (ra)spoznajemo prirodu i ljude. Po mirisu i „pamtimo“ mnoga mjesta i iskustva, i to čak prije intelektualne razrade. Zbog toga se mirisi dugotrajnije urezuju i stabilniji su nego vizualna i auditivna iskustva. Pada mi na pamet poznata pjesma sv. Tome Akvinca, *Klanjam ti se smjerno*, koja u jednoj strofi pjeva: *vid i opip, okus, varaju se...* Zar nije znakovito da sv. Toma nije uvrstio i miris (kâda) u niz tih varljivih osjetila? Naime, udahnuti miris počesto izaziva spontano sklapanje očiju. Miris uvodi u zajedništvo s onim što čovjek ne vidi, u iskustvo nevidljivoga.

Čini se da je zapadna kultura, osobito u novije vrijeme, snažno oslonjena na spoznaju „gledanjem“ te je ostala osiromašena za takvo (transcendentno) iskustvo mirisa. Trenutna pandemija samo je dodatno izgurala njih iz svakodnevice (mnogi u bolesti izgube osjetilo njuha, svima su nosevi ispod maske, sve je *online*, a *online* baš i ne miriše...). Također, moćna industrija parfema uvelike je potisnula izvorno značenje riječi „parfem“ (od lat. *per fumum*), što pak pretpostavlja oganj, vatru, sagorijevanje, dim koji se uzdiže i širi miris spaljene tvari. No unatoč sekularnoj tendenciji Zapada da ukloni simbole iz svijesti i kulture te unatoč podcjenjivanju obrednoga govora, tamjan će se „vratiti“ preko oblika meditacije, raznih novih duhovnosti, preko kozmetike, aro-

materapije... Taj povratak „svetoga“ preko „mirisnoga“, uostalom, svjedoče i nazivi znamenitih parfema (*Mystere* – Rochasov misterij, *Kouros* – „miris živih bogova“ Yvesa Saint Laurenta, *Cristalle* – „čistoća“ Chanela...). Sve to govori ne samo o banalizaciji svetoga u marketinške svrhe nego daje naslutiti humanističku krizu, koja je gubitkom simbolizma mirisa također izgubila „osjećaj svetoga“.

Da, nećemo pretjerati ako kažemo, u kontekstu liturgije, da nedovoljnim pridavanjem pozornosti mirisu (kâdu), hodamo po skliskom terenu. Liturgija, stoga, u svoje obredne čine unosi miris, da bismo, zahvaćeni njime, mogli biti miris Boga među ljudima. Zato misao o tamjanu i njegovoj mirisnosti može biti poticajem za novo vrjednovanje i doživljavanje kađenja u liturgiji Crkve. O tome ćemo malo više progovoriti u sljedećem nastavku naše rubrike.

Ivanovo evanđelje

(IV. dio – Uskrsnuće Lazara Iv 11,17-44)

Ako bismo pitali sebe i druge o uskrsnuću, onda bi odgovor najčešće bio u futuru koji izražava budućnost. Uskrsnuće nas čeka negdje na kraju svijeta. Vjernik vezuje taj događaj uz vrijeme, kao Marta: „Bit će na zadnjem danu...” (Iv 11,24).

Nazarećanin pak uvodi jednu sasvim drugu i dublju kategoriju, koju je vrlo važno usvojiti za kršćanski život, jer vjernikovo uskrsnuće nije vezano uz vrijeme. O čemu se radi? – mogao bi netko pitati. Vrlo sažet odgovor čut ćemo od Nazarećanina, što će mijenjati i naš pogled na uskrsnuće.

Isus, nakon vijesti o bolesti Lazara, još je dva dana čekao (Iv 11,6). Na trećem je stigao kod ožalošćenih i počinje dijalog: *Gospodine, da si bio ovdje...* (Iv 11,21) – Marta neizravno optužuje Isusa, spominjući vrijeme. Zatim pokazuje da ona vjeruje u vječni život Lazara, i to će se dogoditi na kraju vremena. Sve je uokvireno „tempusom”, što nije ni grijeh, jer mi doista živimo u vremenu. No poslušajmo odgovor: *Ja sam uskrsnuće i život...* (Iv 11,25). Ta kratka izjava i Isusovo prisustvo sve mijenja! Učitelj uvodi kategoriju njegove osobe. Uskrsnuće nije „zadnji dan” – nego onaj „Ja” – prisustvo Nazarećanina.

Što to znači? Na prvom mjestu mijenjanje kršćanske svijesti. Uskrsnuće je božanska Osoba – primanje njega u euharistiji. Ne čeka se prvotno preobrazba posljednjega dana! „Ja” sam uskrsnuće. Ako je taj „Ja” u kršćaninu, onda je uskrsnuće već u procesu. Time se ne briše onaj „posljednji dan” – ali po njemu naša sadašnjost prima najveće značenje! Ako posjedujemo Isusa Krista, onda je duhovna obnova već počela i uznapredovala u nama. Bez uskrsnuća našega duha u vjeri i u moralu, onaj zadnji dan bit će prokletstvo... Marta je morala shvatiti da uskrsnuće stoji pored nje, u jednoj osobi. U tom povijesnom trenutku, Isus je podigao pred Židovima tijelo Lazara,

ali On prvotno mijenja svijest Marte. Život onog mrtvoga – od četiri dana – ne ovisi o „posljednjem danu” – nego o Nazarećaninu: „Ja sam uskrsnuće i život...”. Vrijeme je izbačeno iz procesa oživljavanja. Umjesto njega došla je kategorija jedne osobe: Isusa. Marta je trebala shvatiti da Bog po Sinu daje život, ne na „posljednjem danu!”

Kršćanin u liturgijskom razdoblju Uskrsa naglašeno treba prakticirati dobra djela s Kristom da bi se uvjerio: on sada živi već kao uskrsli, jer ta nutarnja dobrota, spremnost na darovanje – kao Krist na križu – temelj je svega. Ako „Ja” Nazarećanina – u naše vrijeme već Uskrsloga – prožima biće katolika, onda je njegov duh kao Isusov duh. On je darovatelj u osobnoj angažiranosti. Ako se pak to dosljedno razvija u njemu, onda će duha slijediti i tijelo u slavi. Ali taj prvi korak nije ovisan o vremenu. Događa se u vremenu, jer živimo 70 – 80 godina. Ali dobrota se događa po Isusu i po vjerniku. Kategorija osobe je važna, i to sada, u konkretnoj situaciji gdje on živi.

Uskrsnuće Lazara usmjerava naše oči na Isusa koji je prisutan na svakoj svetoj misi u sakramentu, a potom

i u vjerniku. Cilj Utjelovljenja nije crkvena zgrada, nego čovjek. Isusov „Ja” sjedinjuje se s kršćaninom i njih dvojica kreću u izgradnju uskrsloga duha: čovjeka, koji nije sebičan već daje svoje intelektualne, kulturne, vjerske i moralne darove. Obnova počinje na zemlji, jer Onaj koji je uskrisio Lazara, od Posljednje večere jest prisutan svaki dan u kršćaninu, ovdje na Zemlji.

Vjernik svoju sadašnjicu shvaća kao uprisutnjavanje Uskrsloga, u svojoj obitelji, na radnom mjestu, u svojim mislima, volji i prema drugim ljudima. Ne vodi ga zemaljski, već preobraženi Nazarećanin. Zato je njegovo uskrsnuće – u duhu – već u procesu. Otac će taj razvojni put dovesti do punine, ali pravi uskrs događa se u duhu katolika, jer bez te zemaljske promjene, tijelo neće dobiti svoju slavu. Bit će gurnuto u mrak...

Ovo je tijelo moje (Mk 14,22)

Euharistijski kruh i vino, što ih svetkovina Tijelova stavlja u središte naše pozornosti i vjerničkog razmišljanja, nipošto ne smijemo promatrati kao stvar kojoj se klanjamo, koje častimo i kojem se divimo, nego je u središtu euharistijskog slavlja osoba Isusa Krista koji se u tim prilikama otajstveno krije, ali i pokazuje. Štoviše, klanjanjem i slavljenjem Isusa prisutnog u Presvetom sakramentu otkrivamo svoj identitet i svoju službu svijetu.

PRESVETI SAKRAMENT JEST ISUS KRIST

Ako o euharistiji mislimo i prema euharistijskim prilikama se ponašamo kao prema stvarima, tada nam se može dogoditi da i svoje stavove oblikujemo kao idolatrijske čine. Upravo tu leži česta napast za nas kršćane, da slaveći svetkovinu Tijelova i klanjajući se Presvetom oltarskom sakramentu zaboravimo bit i osnovu svetkovanja i klanjanja. Štujući svojom pobožnošću predmet koji nazivamo „Presveti sakrament” ponašamo se prema njemu kao nečemu što samo predstavlja Isusa Krista. Međutim, Presveti sakrament nije stvar kojoj se klanjamo, nego je osoba koju volimo i poštujemo. Mi ne častimo Presveti oltarski sakrament jer je taj kruh u pokaznici svet, nego jer je, prema riječi Isusa Krista, taj kruh On osobno prisutan. Presveti sakrament jest Isus Krist. Tek s osobom, a ne s predmetom, možemo uspostaviti pravi odnos u punoj njegovoj snazi i smislu. Tek u susretu s Isusom Kristom, osobom, možemo iskusiti Njegovu spasonosnu ljubav. Tek susret s Njime osobno može nas promijeniti i u nama pobuditi želju tu ljubav svjedočiti i proširivati je našim svakidašnjim životom. Zbog toga moramo biti svjesni onoga što činimo. Mi se ne klanjamo stvari koja se naziva „Presveti sakrament”, nego u klanjanju ispovijedamo vjeru da je Isus Krist ovdje, prisutan osobno za nas i sve ljude.

GLEĐANJE TIJELA KRISTOVOG

Ako smatramo da je euharistija i klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu samo zbog nas i zbog naše smirenosti srca pred Bogom, u opasnosti smo promašiti bit i svrhu Isusove prisutnosti u euharistiji pod prilikom

kruha i vina. Isus se ne pokazuje samo zbog toga da ga gledamo i da mu se divimo. On se pokazuje nama da ga bolje vidimo i da ga bolje nasljedujemo. Čin pričesti, primanja tijela Kristovog pod prilikama kruha i vina, tijekom slavlja euharistije omogućava nam shvatiti dubinu naše povezanosti s tijelom Kristovim. Euharistija nam pruža povezanost s Isusom Kristom, ali i od nas zahtijeva ljubiti bližnje kao što je nas Krist ljubio. Mala je korist, ako u crkvi primamo i blagujemo posvećeni euharistijski kruh, a nismo spremni podijeliti svoj svagdanji kruh ili barem svoje osjećaje s obespravljenim i ugnjetavanim ljudima s kojima se susrećemo nakon odlaska s nedjeljne mise i tijekom tjedna. Mi smo oni koji Isusa Krista nosimo i pokazujemo u svome tijelu. Mi smo ti koji snosimo odgovornost za njegovu prisutnost na ulicama naših gradova i sela, na svim javnim mjestima na kojima se nalazimo, susrećemo se, radimo i živimo. U primanju tijela Kristova prihvaćamo osobnu odgovornost za svoju vjeru i javno ispovijedanje Isusove prisutnosti u svojem životu. Mi preuzimamo odgovornost donijeti i pokazati Krista u onim dijelovima svojega društva i života u kojima On do sada nije bio prisutan. Odgovorni smo svjedočiti i pokazati Krista i njegovu prisutnost u prostorima gdje vlada nepravda, izrabljivanje radnika, pljačka siromaha, zamađljivanje istine i laž, mrak nasilja i sjena ugnjetavanja.

DAVANJE SVOGA TIJELA KRISTU

Isusov primjer, što ga je dao svojim učenicima u dvorani posljednje pashalne večere, ne završava se ondje. Nakon Njega slijedi uspon prema Maslinskoj gori, odlazak u samoću molitve u Getsemanskom vrtu, zatim muka i smrt, umiranje za spas svijeta i slavno uskrsnuće. Naše opredjeljenje za Krista sastoji se u ponašanju po Njegovu primjeru. Njegov primjer davanja svoga tijela i krvi kao otkupnine za mnoge, potiče i nas na služenje i svakodnevno davanje svojega života, svojega tijela i krvi radi boljitka ljudi s kojima živimo i kojima smo poslani svjedočiti nadu u mogućnost pobjede dobra. Primanjem euharistije postajemo što smo primili. Pokazujemo osobno Isusa Krista svojim životom. Cijeli svoj život posvećujemo služenju braći ljudima. Kao i Krist, i mi dajemo tijelo svoje za spasenje i boljitak svijeta.

Razgovor s mons. dr. Đurom Džudžarom, eparhijskim biskupom Eparhije sv. Nikole – Ruski Krstur

ŽELIMO BITI MOST, a ne zid

Đura Džudžar rođen je u Đurđevu 22. travnja 1954. godine, gdje je završio osnovnu školu. Maturirao je u Ukrajinskom malom sjemeništu sv. Josafata u Rimu, gdje je i studirao bogoslovlje. Apostolski administrator Križevačke eparhije Gabrijel Bukatko zaređio ga je za svećenika 1980. godine. Potom se vratio u Rim i 1985. doktorirao istočno kanonsko pravo na Pravnom fakultetu Istočnog papinskog instituta. Od 1985. godine počinje s radom u Kongregaciji za Istočne Crkve. Papa Ivan Pavao II. 2001. godine imenovao ga je za naslovnoga biskupa Acrasa i pomoćnoga biskupa Mukačevske eparhije, zaređivši ga 19. ožujka 2001. godine u bazilici svetog Petra. Dana 28. kolovoza imenovan je egzarhom novoutemeljenog Apostolskog egzarhata za grkokatolike u Srbiji i Crnoj Gori, a kada je 6. prosinca 2018. egzarhat uzdignut na razinu Eparhije sv. Nikole – Ruski Krstur, imenovan je za prvog eparhijskog biskupa. Dopredsjednik je Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda od 2016. godine. S mons. Džudžarom razgovarali smo u prigodi 20. obljetnice njegovog biskupskog ređenja.

Zvonik: Ulaskom u Veliki tjedan u vrijeme kada ga slavi Katolička Crkva bizantskog obreda u Srbiji, Crkva započinje sa Isusom put koji će ga, u poslušnosti Nebeskom Ocu, od velikih očekivanja naroda i njegovih učenika, preko odbacivanja, dovesti do ruba podzemlja, smrti i veličanstvene pobjede nad njome. Kako gledate na današnje značenje poslušnosti Bogu? Kako da Crkva u tome bude danas onoliko vjerna koliko Isus očekuje?

Mons. Đura Džudžar: Čast svima koji znaju i dalje prepoznati i živjeti ono što je bitno za kršćanski krepostan život, znaju prepoznati ono što nam je Spasitelj donio: promijenila se sudbina čovječanstva i otvorena nam je mogućnost novoga života i radosti. To je ono suštinsko. Hvala svima njima i hvala Bogu što imamo

takvih među nama. Ne možemo se ne osvrnuti da sada živimo u eri interneta, kada je sve dostupno i na virtualan način, a onda se čini da je sve i dozvoljeno te čovjek odmah pomisli da je dobro ono što je za njega osobno dobro. Tako su relativizirane kršćanske, moralne i etičke vrednote, a nameću nam se vrednote ili surogati nekih drugih rješenja. Moramo, ipak, imati nadu u bolji, drugi i drugačiji život koji nam dolazi. Iako imamo naraštaj ljudi, relativno mladih, koji u prethodnom sustavu nisu mogli dobiti temelj kršćanskog odgoja, a to se odražava danas, trebamo raditi i nastojati imati nadu; sijati, a Bog će sve zalijevati i ona će rasti. Živim s tom nadom! U toj stvarnosti u kojoj smo sada moramo se bodriti, jedni drugima pomagati i usmjeravati se na put istine, pravde i života.

Zvonik: Koji je razlog zbog kojega se svetkovine u katedralnoj župi u Ruskom Krsturu datumski poklapaju s onima rimskog obreda, a u drugim župama Eparhije sv. Nikole svetkovine se poklapaju s onima u većinskoj crkvenoj zajednici u Srbiji? Jeste li vi jedini biskup Katoličke Crkve bizantskog obreda koji u svojoj biskupijskoj zajednici ima župe koje imaju dva datumski različita liturgijska kalendara?

Mons. Đura Džudžar: Kada govorimo o kalendarima, govorimo o tome da datumi Božića, primjerice, padaju istoga dana. Datum 25. prosinca po gregorijanskom ili reformiranom kalendaru ima istu oznaku, dakle 25. 12. po julijanskom ili nereformiranom kalendaru, osim što između ta dva dana ima 13 dana razlike, pa taj dan pada 7. 1. po građanskom kalendaru koji su prihvatili svi. I jedan i drugi crkveni kalendar su rimski. Prvi je nazvan po Juliju Cezaru, a drugi po papi Grguru koji ga je reformirao. Razlog da se u jednom mjestu u našoj eparhiji promijeni kalendar bio je dobar, ali je pitanje je li bio uputan, opravdan i uspješan s obzirom na druge župe koje žive u nacionalno i vjerski mješovitim sredinama pa im u sadašnjim okolnostima odgovara da i dalje slave po kalendaru po kojem su do sada slavile. Kada sazri svijest, kada dođe do općenite promjene, onda će sigurno svi pristati na promjenu.

Nisam jedini koji slavi i po jednom i po drugom kalendaru. To za mene nije lako, jer nije to samo svjetovno slavljenje. Liturgijsko slavlje treba živjeti. Jednom sam slavio s jednom župom, sada s drugom. Tako je bilo i u Mukačevskoj eparhiji, dok sam bio tamo. Tamo postoji jedan dio župa blizu granice, gdje župljani rade u Mađarskoj. Ondje je jedna župa za drugom prelazila s julijanskog na gregorijanski kalendar u crkvenome životu. U Kanadi i Americi su postojali slučajevi da se u jednoj župi koriste dva kalendara pa župnik u istoj župi slavi blagdan s jednom skupinom vjernika, a onda 13 dana poslije isto s drugom. Vjernici često ostaju privrženi tradicijama te se plaše se da će ih prihvaćanjem drugog kalendara izgubiti. Iako je većina za promjenu, treba ostaviti mogućnost manjini da se služi onim kalendarom po kojem je naučila, dokle god se ne shvati da se kalendarskom promjenom u biti ništa ne gubi.

Zvonik: Ove godine, 19. ožujka, bila je dvadeseta obljetnica vašeg biskupskog posvećenja. Za biskupa vas je posvetio svetac, papa Ivan Pavao II. Kakva vas sjećanja vežu za njega?

Mons. Đura Džudžar: Kada je sveti Ivan Pavao II. bio izabran za papu, bio sam student, a pri kraju svojeg pontifikata, on me je zaredio za biskupa. Cijelo razdoblje studiranja i svećeničke službe poklopio mi se s njegovim pontifikatom. Na početku, svi su bili zatečeni i iznenađeni njegovim izborom, ali ubrzo se vidjelo da je providonosno što je ta osoba postavljena na odgovarajuće mjesto u baš tom povijesnom razdoblju. To je Božji prst! Moje shvaćanje služenja pape Ivana Pavla II.,

ukratko: treba imati potpuno povjerenje u providnost Božju i prepustiti se vodstvu Duha Svetoga bez straha. Naravno, za to je potreban i kreposni i pobožni život, pun odricanja, posvete, ljubavi, nasljedovanja Krista u današnjem vremenu. Imao sam prigodu više puta susresti ga i dok sam bio student i već kad sam radio, pa sam čak par puta bio i prisutan uz kardinala s kojim sam radio na ručku ili večeri kod Svetoga Oca. Papa je bio vrlo otvoren i koristio je prigode da bi se što bolje i više upoznao sa stvarnošću raznih Crkava, a ja sam bio u Istočnoj Kongregaciji koja se brine za razne Crkve. Bio je čovjek velikog i jednostavnoga duha. U njegovoj blizini osjećali ste se ugodno, iz njega je zračila ljudskost, ljubaznost i duboka pobožnost.

Zvonik: Kako je djelovalo školovati se, živjeti i raditi u središtu Crkve, u Rimu? Opišite nam pojedine etape vašega školovanja i crkvenih službi pri Rimskoj Kuriji.

Mons. Đura Džudžar: Prva etapa bila je odlazak u mladim godinama u srednju školu u Rim. To je bio pojam! Na početku je taj odlazak bio vezan uz velika oduševljenja, ali nisu izbjegnute ni kasnije traume, poteškoće i problemi koje je trebalo prevladati. Nisu ih svi prevladali u tom novom svijetu, s novim mentalitetom, nepoznavanjem jezika... No škola i malo sjemenište bili su dobri. Uspio sam maturirati, što nije bio slučaj sa svima. Nakon mature, počeo sam studirati. Bilo je vrlo važno ne izgubiti se u moru mogućnosti koje su prisutne na dohvat ruke u Rimu. Nakon kraćeg traženja, ipak sam našao smjer i završio studije. Nakon studija bio sam zaređen za svećenika u rodnoj župi. Nakon toga uslijedila je specijalizacija na koju sam se odmah vratio kao svećenik, jer sam se tako dogovorio s pokojnim mojim nadbiskupom Gabrijelom Bukatkom. Specijalizirao sam crkveno pravo na Papinskom Istočnom institutu. U toj etapi školovanja najviše sam se osjećao na svome, kao već oblikovan svećenik. Završio sam studij doktoratom i nakon nekoliko mjeseci počeo raditi u Kongregaciji za Istočne Crkve, gdje sam bio nepunih 16 godina, do imenovanja za biskupa u Mukačevskoj eparhiji. Tijekom svega toga, u Rimu sam imao razne mogućnosti upoznati i produbiti poznavanje specifične duhovnosti Istočnih Crkava i raznih istočnih obreda, njihovu tradiciju, razvitak i okolnosti u kojima one i sada žive. Bilo je i mnogo potrebe i mogućnosti za putovanjima. To je bilo jedno veliko iskustvo. U Kongregaciju su dolazile informacije i zahtjevi sa svih strana, tu se rješavalo, proučavalo, organiziralo i odatle su dolazila rješenja. Uz to veliko iskustvo kurijalnog rada, naučio sam raditi te i dalje živim s time.

Zvonik: Što točno znači da je Eparhija sv. Nikole – Ruski Krstur (za katolike bizantskoga obreda u Srbiji) izravno podložna Svetoj Stolici, umjesto da je sufraganska metropolijском sjedištu? Boravite li i u kojim prigodama u Rimu i u suvremenom razdoblju?

Mons. Đura Džudžar: Činjenica da je eparhija izravno podložna Svetoj Stolicu znači da nije u sastavu neke crkvene pokrajine ili mitropolije. Na ovom području nema mitropolije bizantskog obreda. Umjesto da se eventualna pitanja rješavaju na razini mitropolije, obraćamo se izravno Svetoj Stolicu. Povremeno idem u Rim. Nakon toliko godina rada, tamo mi je „drugi dom” i tamo se osjećam kao kod kuće.

Zvonik: Doktor ste u području crkvenoga prava Istočnih Crkava. U čemu se ono razlikuje od kanonskog prava opće Crkve?

Mons. Đura Džudžar: Zakonik kanonskog prava za Rimokatoličku Crkvu i Zakonik kanona Istočnih Crkava u mnogočemu se ne razlikuju. Zakonik kanona Istočnih Crkava ostavlja mogućnost, pored općih normi, za izradu partikularnog prava sukladnog različitim tradicijama Crkava, što Sveta Stolica potvrđuje. Partikularno pravo ne može izlaziti izvan okvira Zakonika kanonskog prava.

Zvonik: Vaše prvo biskupsko služenje bilo je u Mukačevskoj eparhiji, u Ukrajini, koja, međutim, nije dio Ukrajinske grkokatoličke Crkve. U čemu se sastoji zajedništvo svih Crkava bizantskog obreda unutar opće Crkve?

Mons. Đura Džudžar: U Mukačevskoj eparhiji bio sam nepune tri godine, tako da sam je imao prilike izbliza upoznati. Ona je Crkva *sui iuris*. Nije u sklopu Ukrajinske grkokatoličke Crkve (UGC), iako je u povijesti bilo pokušaja i da bude njezin dio. Povijesne okolnosti utjecale su da ona ima neke svoje tradicije koje su različite od drugih. Kada je Mukačevska eparhija bila osnovana, 1771. godine, prostirala se na velikom teritoriju. Iz te tradicije nastale su tri metropolije: u današnjoj Slovačkoj, Mađarskoj i SAD-u, iako su govorna područja različita. Najveći dio vjernika naše Eparhije sv. Nikole upravo je tog podrijetla. Mukačevska eparhija je i dalje eparhija u Zakarpatskome području, ali u istim državnim granicama s UGC nalazi se tek od kraja II. svjetskog rata, kada je bila zabranjena! Tek 1990-ih godina tamošnji vjernici izašli su iz katakomba. Ako bi se gledalo vodoravno, onda postoji logika da ona bude dio UGC, no ako se dubinski analizira, na površinu izlaze potrebe drugih Crkava koje su sada u drugim državama i svoju tradiciju izvođe iz Mukačevske eparhije. Zajedništvo svih Istočnih Crkava, pa i onih bizantskog obreda, u pravnom smislu očituje se Zakonikom prava Istočnih Crkava. Istočne Crkve upravljaju samima sobom, što im Zakonik omogućuje. Neposredno uređenje ovisi o tome je li ta Crkva patrijarhalnog ustrojstva ili ustrojstva velikog nadbiskupstva, kada njome upravlja Sinoda biskupa i odlučuje o velikom broju pitanja, pa i o izboru biskupa (bira ih i šalje Svetom Ocu na potvrdu). U Europi takav ustroj imaju grkokatoličke Crkve u Rumunjskoj i Ukrajini. Ako je pojedina Crkva metropolitanskog ustroja, onda je zakonima regulirano koje ona ima ovlasti – tako i na razini eparhije ili egzarhata.

Zvonik: Kakva ste iskustva u biskupskome služenju donijeli iz Ukrajine u rodni kraj?

Mons. Đura Džudžar: Iskustva iz Ukrajine su mi pozitivna i akumulirana su u relativno kratkom razdoblju. Moje biskupsko služenje u velikoj je mjeri bilo misionarenje u otežanim okolnostima, bez crkvenih struktura, pa čak i bez crkava, koje su tada bile, a i sada su u rukama drugih. Služili smo pod vedrim nebom i na snijegu... Bogatstvo i duhovna snaga u dubokoj je vjeri i duhovnosti tih vjernika, njihovoj predanosti i ljubavi prema Crkvi. Nastojao sam to shvatiti kao posljedicu činjenice da su 50 godina bili potpuno zabranjeni. Oni su počeli svoj život nanovo devedesetih godina prošlog

stoljeća ondje gdje su stali 50 godina ranije. Sličnosti u životu crkvenih zajednica ima jer su iste crkvene tradicije, ali su razlike upravo u iskazivanju duhovnog i vjerničkog života. To je i plod povijesnih okolnosti. Mi smo ovdje imali mogućnost kontinuiteta, dok oni to nisu imali. Oni nisu u dijaspori, brojčano su jaki. Takvu prirodnu pobožnost i duhovnost nigdje ranije nisam susreo. Njima nije teško biti i po nekoliko sati u crkvi na bogoslužju. Tada im je bila potrebna pomoć. Sada je drugačije, došli su mjesni kadrovi koji poznaju lokalnu stvarnost, a to je jako važno za svaku Crkvu.

Zvonik: Razine crkvene organizacije katolika bizantskog obreda u Srbiji tek je od skora

eparhijska, što je jednako biskupiji u rimskom obredu. Pojasnite nam zbog čega je tako, kada grkokatolici ovdje žive još od XVIII. stoljeća.

Mons. Đura Džudžar: Grkokatolici u današnjoj Srbiji žive od 1751. godine, kada su se organizirano preselili iz tadašnje Mukačevske eparhije ili šire – iz „gornjih zemalja” Ugarske u južne predjele koji su bili nekoliko desetina godina prije toga oslobođeni od Turaka i slabo naseljeni. Prvih 20 godina nakon doseljavanja, grkokatolici u Ruskom Krsturu i Kucuri, prva dva naselja, bili su pod jurisdikcijom nadbiskupije rimskog obreda u Kalači, do 1777. godine kada je bila utemeljena Križevačka eparhija, u čiji sastav su ušli. Uslijedile su mnoge nove okolnosti uslijed kojih jedno vrijeme nisu imali biskupa u istoj državi. Godine 2003. stvorena je crkvena struktura izdvajanjem iz Križevačke eparhije – Apostolski egzarchat za grkokatolike u Srbiji i Crnoj Gori. Bio sam pozvan iz Mukačevske eparhije kao prvi apostolski egzarch. Nakon 15 godina, koliko se

Iako imamo naraštaj ljudi, relativno mladih, koji u prethodnom sustavu nisu mogli dobiti temelj kršćanskog odgoja, a to se odražava danas, trebamo raditi i nastojati imati nadu; sijati, a Bog će sve zalijevati i ona će rasti. Živim s tom nadom! U toj stvarnosti u kojoj smo sada, moramo se bodriti, jedni drugima pomagati i usmjeravati se na put istine, pravde i života.

egzarchat tu utvrđivao, podignut je na razinu eparhije, 6. prosinca 2018. godine, na blagdan sv. Nikole, koji je i zaštitnik katedrale.

Zvonik: Imate ovlasti biritualizma, što znači da možete bogoslužiti i u rimskom obredu. U kojim prigodama to činite?

Mons. Đura Džudžar: Svaki biskup treba služiti u svom obredu, što ne isključuje da po potrebi može služiti i u drugom obredu ili koncelebrirati. Nema prakse davati biskupu biritualizam. Za koncelebraciju općenito ne treba biritualizam. Pravo biritualizma može dobiti svaki svećenik bilo kojeg obreda da bi služio u drugom obredu, ako za to ima pastoralnih potreba. Neki od svećenika dobiju to pravo i po potrebi služe. Ja osobno koncelebriram u raznim prigodama i u latinskom obredu.

Zvonik: U župama vaše eparhije tri su naroda i jezika na kojima se propovijeda, u čemu dosta slični višejezičnosti Subotičke biskupije. Što smatrate najvažnijom biskupskom dužnošću u vremenu u kojem živimo?

Mons. Đura Džudžar: U našoj biskupiji postoje tri jezične skupine i propovijeda se na trima jezicima, negdje i na četirima. To su rusinski, ukrajinski, rumunjski i neki put srpski. Osobno neki put propovijedam ili bar pozdravim puk na trima jezicima. Najvažnijom

biskupskom dužnošću smatram osigurati svakoj skupini da se osjeća u Crkvi i da je doživi kao vlastitu, bez najmanje razlike. To je jako važno. Nema razlike, jezici su tu da se bolje možemo razumjeti, ali Bog razumije molitvu na svakom jeziku. U domu Nebeskog Oca svi smo jednaki, svi imamo jednaka prava i obveze. To je moje načelo i najvažnija dužnost. Iz tog razloga nismo htjeli da eparhija nosi ime nekog mjesta, nego jednog sveca pa smo izabrali sv. Nikolu koji je svima pristupačan i koji nas može objediniti.

Zvonik: Broj kandidata za svećeništvo relativno je stabilan u vašoj eparhiji. Također, mnogo grkokatoličkih svećenika podrijetlom iz Vojvodine služi u inozemstvu. Koliko svećenika, đakona i bogoslova imate? Imate li organiziran pastoral duhovnih zvanja?

Mons. Đura Džudžar: Svećenici iz Vojvodine koji služe u Križevačkoj eparhiji bili su tamo prije ustanovljenja crkvene strukture bizantskog obreda u Srbiji i tamo su i ostali. U Kanadu i zapadnu Europu svećenici su otišli na službu prije mog dolaska ovdje, no nakon toga ni jedan svećenik nije otišao. Imamo više od 30 inkardiniranih svećenika, od toga oko 20 služi u našoj eparhiji. Imamo četiri bogoslova koji studiraju na četirima mjestima. Možemo reći da je broj zadovoljavajući i da su mjesta na kojima su potrebni svećenici za sada popunjena. Molimo se i nadamo da će Bog i dalje slati nova zvanja, koliko bude potrebno.

Može se imati organizirani pastoral zvanja, ali Bog zove onoga koga želi i u onim okolnostima gdje kandidat živi. To u velikoj mjeri ovisi o primjeru života svećenika koji službuje u župi, koji svojim primjerom može privlačiti. Najveći broj zvanja i živih svećenika imamo u Ruskom Krsturu, jer je to bila i dalje je župa gdje je kršćanski život na visokoj razini, a i prilično homogena pa je lakše očuvati tradicije, duhovnost, duhovne prakse i razvijati aktivnosti koje potiču nova zvanja. Kad narod vidi kako netko postaje novi svećenik, to može dirnuti vjernike i poticati na zvanja.

Zvonik: Znači li činjenica da je obred kojim služite u Eparhiji, a koji je gotovo isti onome kojim se služi većinska Crkva, da možete imati bolju ekumensku komunikaciju sa Srpskom pravoslavnom Crkvom?

Mons. Đura Džudžar: Trebalo bi i moglo biti tako – imati bolji pristup i bolju komunikaciju te olakšati susrete i ekumenski dijalog. Naša strana je otvorena, ali s druge strane postoji rezerva, drukčije tumačenje pa i strah. Radi se na jedinstvu, ali ne znamo na kakvom jedinstvu. Bio sam pozitivno iznenađen i zahvalan pokojnom ministru vjera Milanu Raduloviću, kada je na našoj svečanoj liturgiji u Beogradu rekao: „Grkokatolička Crkva riješila je problem jedinstva na svoj način. Ako netko misli da ima drugog načina, neka nastavi rješavati”. Svaka mu čast na tom stavu! Mi bismo htjeli biti most, a ne zid, no uvijek treba postojati i volja druge strane.

O svetogrдноj ili nedostojnoj svetoj pričesti

Da se ne pričešćujemo sebi na propast

Svetkovina Tijelova je lijepa prilika da zahvalimo Isusu što nam je darovao divan sakrament euharistije i pričest „kao hranu za dušu“, kako se to nekada jako naglašavalo. Vidio sam u jednom tabernakulu upravo takav natpis: „Hrana za dušu“. Krist je rekao da je on *kruh živi, kruh života i: ovo je kruh za život svijeta, tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će uvijek*. Sve je to zapisao sv. Ivan u poznatom 6. poglavlju svoga evanđelja. No poznata nam je i riječ sv. Pavla koja kaže da će blagovanje toga kruha nekima biti na propast (1 Kor 11,29). Radi se o nedostojnom blagovanju tijela Kristova, odnosno o svetogrдноj pričesti.

SVI SU POZVANI NA PRIČEST, ALI NE SMIJU SE SVI PRIČESTITI

Na Posljednjoj večeri, na kojoj je ustanovio sakrament euharistije, Isus je apostolima pružajući kruh i vino rekao riječi koje čujemo u svakoj svetoj misi: *Uzmite i jedite od ovoga svi... Uzmite i pijte iz njega svi...* (usp. Mt 26,26). Čuo sam da je nedavno jedan svećenik rekao vjernicima u crkvi da svi dođu na pričest jer je tako Isus rekao. U Njemačkoj i u nekim drugim zemljama već odavno „svi“ idu na pričest pa vjerojatno i oni koji su u stanju smrtnoga grijeha, jer tamo osobne ispovijedi gotovo i nema. Zato sam svojedobno pomno istraživao, a ponešto i pisao o tome, tko smije, a tko ne smije ići na svetu pričest. „Zaista, sveta pričest, taj najveći dar Božji, može za nekoga postati najstrašniji otrov. Sveta pričest, koja je najveće dobročinstvo Božje, može biti najstrašnija kazna. Pakao!“ (biskup Alfred Pichler).

TKO NE SMIJE IĆI NA SVETU PRIČEST?

Na svetu pričest ne smiju ići prije svega nekrštene osobe, zatim osobe koje nisu poučene u vjeri i koje ne znaju što je to euharistija ili pričest. Zato u Katoličkoj Crkvi djeca ne idu prije nego što budu poučena. U našoj biskupiji prva pričest obično je u 3. razredu osnovne škole. Na pričest nikako ne smiju ići oni koji ne vjeruju da je pričest (posvećena hostija) tijelo Kristovo. Svoju vjeru prije pričesti očitujemo riječima „Amen“. Na pričest ne smiju ići ni osobe kojima je to zabranjeno po crkvenom zakonu. Tako na pričest ne smiju ići vjernici koji su bili vjenčani u crkvi, a sada žive u građanskom braku ili u izvanbračnoj zajednici s drugim bračnim

drugom. Nadalje, a to je i tema ovoga članka, na pričest ne smiju ići ni oni koji su počinili smrtni grijeh, odnosno oni koji su u stanju smrtnoga grijeha.

Na čemu Crkva temelji taj svoj nauk? Sveto pismo izvor je i temelj svakog crkvenog zakona i svakog stavka nauka Crkve. Tako o nedostojnoj ili svetogrдноj pričesti čitamo kod sv. Pavla: *Doista, kad god jedete ovaj kruh i pijete čašu, smrt Gospodnju navješćujete dok on ne dođe. Stoga, tko god jede kruh ili pije čašu Gospodnju nedostojno, bit će krivac tijela i krvi Gospodnje. Neka se dakle svatko ispita pa tada od kruha jede i iz čaše pije. Jer tko jede i pije, sud sebi jede i pije ako ne razlikuje Tijela* (1 Kor 11,26–29).

Taj tekst lijepo i jednostavno tumači biskup Pichler. „Iz tih riječi sv. Pavla možemo zaključiti tri ozbiljne istine. Prva istina: – postoji ne samo spasonosna pričest, postoji i jedna svetogrдна, grešna, prokleta pričest. Sveti Pavao to je vidio u Korintu. Njemu su javili da neki

kršćani u Korintu dolaze pijani na vjerske sastanke, dok drugi, gladni, nemaju čime da se nahrane. To su teški grijesi. I zbog njih Pavao to piše. I koji je taj historičar koji može izbrojiti koliko je tih strašnih svetih pričesti bilo i koliko to boli Krista?!... On kaže sv. Mariji Margareti Alacoque, koja ga je gledala u svojim viđenjima: ‘Gledaj ovo srce koje je toliko voljelo ljude, a za uzvrat

prima samo nezahvalnosti i nemarnosti!’ Toliko ga je to boljelo! Što kaže Pavao: ‘Tko nedostojno jede tijelo Kristovo i pije čašu, krv Kristovu, krivac je tijela i krvi Kristove.’ Što to znači: ‘krivac je tijela i krvi Kristove?’... Ako ti nečist, pun prljavštine dođeš na pričest i još ti svećenik kaže: ‘Tijelo Kristovo’, i ti to primiš, onda si krivac za tijelo i krv Kristovu. Ti si svetogrdnik. Pogazio si Božju svetinju. I to je također teški grijeh. – To je prva činjenica, prva istina. Postoji svetogrdna pričest. Druga istina: takva svetogrdna pričest je teški grijeh. To Pavao sasvim jasno kaže: ‘Krivac je tijela i krvi Kristove.’ I onda on još kaže: ‘Zato neka ispita svatko sebe prije nego što dođe na pričest!’ – To je treća istina! Pavao hoće da se ispitaš. Pogledaj u svoju dušu, sjeti se; ako imaš teški grijeh, onda idi na ispovijed! Lijepo, jednostavno bez izmotavanja i bez uljepšavanja i fino ispovijedi svoj grijeh i okaj ga. I dobit ćeš oproštenje i onda smiješ doći na pričest. Dobro si došao i sretna ti sveta pričest!’ (Alfred Pichler, Iz katehetskih propovijedi o svetoj misi).

/U idućem broju: Čudima protiv svetogrdne pričesti/

Uloga pokore poslije ispovijedi

Poštovani, koja je uloga pokore koja slijedi nakon ispovijedi i koliko je ona važna?

Hvala vam! S.P.

Dragi čitatelju, iako je iza nas vrijeme korizme, vrijeme trpljenja, važno je imati stav životne askeze koja nas vodi u susret s Gospodinom. Zato je Vaše pitanje trajni znak naše odluke da Bogu služimo i njemu živimo.

POKORA NIJE NEGACIJA, NEGO MILOST

Sveto pismo, govoreći o pokori, misli uvijek na obraćenje srca, na čovjekovo obraćenje i na pokoru. Time je nadahnut II. vatikanski koncil, obnovom i obraćenjem. Pokora jest obnova, ipak danas je pojam *pokora* i ne na toliko dobrom glasu. *Opterećena je maglom nespোরazuma i afekata*. Novo nastojanje, o kojem govori papa Ivan XXIII., želi da se kršćanska pokora teološki shvati na novi način.

Pokora teološki znači i milost, jer je ona primarno Božje djelo. U Svetom pismu pokora se čovjeku najprije podjeljuje, a ne traži se od njega. Ona je milost koja osposobljava za ponovni početak. Dar je slobode djece Božje. Oslobađa nas od ropstva grijeha i krivice. Obraćanje i pokora moguće su samo zato što je kraljevstvo Božje već došlo. Poziv na pokoru je naličje Božje ljubavi. „U svjetlu Božje blizine, čovjek vidi svoju faktičnu udaljenost od Boga i svoju izgubljenost, tek naočigled Božje ljubavi osjeća potrebu da se obrati“, navodi kardinal Kaper.

POKORA U TEOLOŠKOM „DIVANU“

U ovom iznimnom kratkom osvrtu, usredotočit ću se na misli kardinala Waltera Kaspera koji donosi pregled shvaćanja pokore tijekom povijesti.

Tri su povijesna nespোরazuma shvaćanja pokore.

Poganski nespোরazum: pokora se izjednačuje s vanjskim vježbama (pepeo, bdjenje, tuga, trpljenje itd.).

Židovski nespোরazum: Poegzilsko židovstvo zamijenilo je pokoru povratkom Zakonu, tj. odluka o novoj vjernosti Zakonu. Opasnost je da se odnos s Bogom zamjeni moralizmom ili zakonskim kazuistikom.

Grčki nespোরazum: pokora postaje promjena mišljenja, nutarnja sabranost i razmišljanje. Takav povratak u sebe i ona je doista danas potrebna, no kršćanska pokora ne znači samo povratak sebi nego obraćenje i povratak k Bogu.

Pokora je i povratak Bogu, a to je vidljivo i u proročkim propovijedima. „Obraćanje i vjera znače zasnivanje

cijele egzistencije u Bogu“, navodi Kasper. Duh i stav pokore temelje se na duhu i stavu vjere u Boga. Vjera i pokora dvije su strane iste stvarnosti. Pokora je nešto pozitivno. Ona je nutarnja sloboda i nevezanost.

POKORA JE NASLJEDOVANJE KRISTA

Krist je središte naše kršćanske vjere, a pokoru treba uvijek razumjeti kao nasljedovanje Krista. „Naša se pokora može sastojati samo u tome da se sve više prepustimo stavu Kristove poslušnosti i služenju, da mi živimo u Kristu i on u nama”.¹ Takvo kristološko i sakramentalno utemeljenje pokore bitno je da bi se izbjegao jednostrani moralistički i asketski nespোরazum. Oblik pokore oblik je ljubavi prema Bogu, ali i ljubavi prema bližnjemu. Boga susrećemo u ljudima. Na taj način obraćenje Bogu ide preko obraćenja bratu. Prema starokršćanskoj pokorničkoj praksi cijela se zajednica zauzimala za grešnika. Iz toga se i danas otvara pitanje preispitivanja „laičke ispovijedi“, prije svega kao „kućno svećeničko djelovanje“ npr. roditelja prema djeci, međusobno djelovanje bračnih drugova i prijatelja.

LAICI KAO ISPOVJEDNICI!

Možete se pitati: „Što, kako, što vi to pišete...!?” Postoje mnoge situacije koje sam u svojim studentskim danima posebno pamtio, znajući kao će mi u životu trebati, a napose u pastoralnom radu. Zato vam jedno takvo znanje želim podijeliti s namjerom da obogatim vaš duhovni život. Vi, kao laici, možete biti od velike pomoći drugima jer živimo u vremenu velike krize kako svećeničkog identiteta, tako i onog ljudskog. Laička ispovijed nije sakrament, ona je odraz naše čovječnosti i naše vjere. A ovo su njezini dijelovi: uzajamna opomena, zaziv milosti Božje (riječ ohrabrenja, duhovni savjet, kršćansko životno pomaganje, poticanje na dobro itd.).

Jedna podvrsta laičke ispovijedi jest i ispovijed pomirenja, tj. priznanje grijeha izravno pred čovjekom protiv kojega smo se ogriješili. Ta vrsta pokore ne treba nikakva rituala. Današnji Rimski pontifikal još poznaje oblik javne pokore (ne javne ispovijedi). Na svečanoj liturgiji grešnici se uvrstavaju u red pokornika i nakon izvršene pokore primaju opet euharistijsko zajedništvo.

Dragi čitatelji, važno je shvatiti da je potrebna obnova i produbljenje i ponovno buđenje pokorničkog duha. Stoga, pokora mora opet doći u središte svijesti i prakse naših zajednica.

Poštovani, svoja pitanja možete poslati na e-poštu: stipicnebojsa@gmail.com, kao i na Facebook profil Nebojša Stipić

¹ Usp. KASPER, Walter, „Bit i oblici pokore“, *Svesci* 27 (1975.).

Mir

Iz vlastitog iskustva znamo da bez Boga nema mira. Prvobitno ja u sebi nemam mira, moja krhkost i prolaznost čine me nemirnim, zapravo sam bez egzistencijalnih temelja, previše ranjiv. Izvor svakog mog nemira jest činjenica da sam na neki način odvojen od svoga stvoritelja. I naravno, bez njega sam nesposoban živjeti svoj život na ispravan način, na način kako bih trebao, kako mi savjest nalaže, kako ja to želim u svojim dubinama. Bez Boga, previše sam tvrdoglav, ohol i sebičan, bez njega sam nesposoban opraštati – ni sebi, ni drugima – pa me konstantno proganja prošlost – moja ili tuđa – i to me egzistencijalno uznemiruje. Iz toga se vidi da je mir zapravo nutarnja, duhovna stvarnost: ništa više nego moj odnos s Isusom. Naravno, bez Božje prisutnosti nema, a ni neće biti mira ni između tebe i mene. Bez njega se nikad nećemo pomiriti jer nemamo snage za to. Bez njega, uvijek ćemo ostati neprijatelji ili konkurenti jedni drugima. A mir ovoga svijeta, ono što mi često smatramo i nazivamo mirom, što se proklamira svugdje oko nas, očigledno je nešto previše površno, ironično i lažno. Vidite i sami kako se mir ovoga svijeta temelji s jedne strane na strahu potlačenih, a s druge strane na moći vladajućih. Taj se mir želi postići ratovima i ubijanjem. Naši mirovni sporazumi sklapaju se s lažnim osmjesima i pohlepnim računicama. Mir ovoga svijeta pun je kompromisa. Za taj mir, svijet je uvijek spreman žrtvovati, ali nikad sebe nego uvijek druge – živote drugih ljudi, na tisuća i milijuna.

Lažni mir, što nam ga ovaj svijet nudi jest glasan i bučan – pokazuje se u senzacijama. I upravo taj lažni mir u nama zahtijeva naše površne razgovore i beskrajna ogovaranja, zahtijeva da nam televizori vazda budu uključeni. U ime tog lažnog mira danas se Bog izganja

iz obitelji, iz škola i društva, u ime tog lažnog mira danas se tolerira svaki nemoral i idolopoklonstvo. A i mi često želimo neki svoj mir, u pasivnosti i ravnodušnosti. Mir u kojem se ne trebam davati, u kojem možemo ostati neprimjetni. Kao da želimo da nas i sam Bog pusti na miru. Naravno, Isus nema veze s takvim mirom. Njegov mir nije nedostatak nečega već je prisutnost nekoga. Bog koji je sam mir – po Duhu Svetomu uzima stan u nama. Iz toga vidimo da je mir zapravo milost – udio od Božanske stvarnosti.

U Isusovoj prisutnosti, prvi korak je da se pomirujem s Bogom. Isus u sebi spaja i pomiruje Boga i mene. Kao razmetni sin, vraćam se kući, svome Ocu. Drugi korak jest da se pomirujem sam sa sobom – opraštam sam sebi i u Očevom zagrljaju prihvaćam svoje dostojanstvo. A treći korak jest da taj mir, što napokon imam u sebi, mogu pružiti i drugima oko sebe. Nas kršćane Bog čini mirotvorcima pa i znamo pozdravljati: mir kući ovoj, mir i dobro, mir tebi...

Isusov mir temelji se na njegovu milosrđu i praštanju, odnosno na njegovoj žrtvi na križu. U taj se mir on ugradio. Kad on pruža mir, pruža sebe samoga. Mir je zapravo Božje sebedarje. Božji mir jest stanje bez maski, računica, izgovora i zavisti. Bez želja za

pohvalama, uspjesima, iskustvima i zadovoljstvima. To je stanje u kojem čovjek zaboravlja na sebe, stanje u kojem se zapravo nalazi u samome Bogu, i biva za Boga.

Mir je s jedne strane jednostavnost duše, a s druge strane opet vatra. Vatra u kojoj nema odmora, nema ravnodušnosti, sustajanja ni odustajanja. Često mir zamišljamo kao mir malog građanina u sigurnosti i zdravlju. No Bog nije umro strašnom smrću na križu da bi nam ispunjavao mlake i površne snove. Bog će porušiti u nama sve iluzije i lažne mitove, sve što se ne temelji na njemu. Isus nam govori: *Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem, dajem vam ga, ali ne kao što vam svijet daje.* Božji mir je mir ljubavi, nešto što nas daleko nadilazi i nešto što nam je više nego potrebno.

Lažni mir, što nam ga ovaj svijet nudi jest glasan i bučan – pokazuje se u senzacijama. U ime tog lažnog mira danas se Bog izganja iz obitelji, iz škola i društva, u ime tog lažnog mira danas se tolerira svaki nemoral i idolopoklonstvo. /.../ Božji mir nije nedostatak nečega već je prisutnost nekoga. Bog koji je sam mir – po Duhu Svetomu uzima stan u nama. Iz toga vidimo da je mir zapravo milost – udio od Božanske stvarnosti.

Trač i ogovaranje

Tračarenje u svojem izvornom obliku predstavlja vrstu strukturiranja vremena koju zovemo razonodom. Trač može biti i vrsta psihološkog ventila koju osoba izražava bez prisustva osobe o kojoj se razgovara. Iz tog razloga „tračarenje” nije uvijek ekološki opravdana radnja. Kada se nečiji subjektivni stav iznosi „bez pardona”, naglašavajući negativne vidove osobe, bez mogućnosti da ta osoba kaže nešto u svoju obranu, tada govorimo o ogovaranju koje nerijetko zna nanijeti i štetu na račun onoga o kome ili čemu se govori.

ZAŠTO SMO LJUBOMORNI I ZAVIDNI?

Nekada ljubomora predstavlja strah od gubitka pozitivne slike o sebi koju osoba osjeća kada je druga osoba ugrožava, jer je „njena ili njegova vrijednost” procijenjena kao „viša i bolja” i tada ljubomora postaje okidač za razne teme o drugoj osobi, čiju vrijednost treba devalvirati, umanjiti ili relativizirati. Razlog je što nekada netko može zadržati osjećaj da je u redu samo ako umanjí značaj druge osobe, zanemarujući da je moguće biti jednako dobar, iako različit od drugog. Dakle, ljubomora može imati raznu genezu, kao npr. ljubomora iz inferiornosti, projektirana ljubomora, itd.

Osjećaj zavisti također se javlja kod ogovaranja, jer kada netko želi posjedovati ono što drugi ima, a za njega smatra da to „nešto” ne zaslužuje, onda počinje to obrazlagati ogovarajući osobu, smanjujući na taj način razliku u svom doživljaju između vlastitog „nedostatka – osjećaja inferiornosti” i tuđeg doživljaja superiornosti. Kako nečija prednost postaje ugrožavajuća, o njemu se govori mnogo, čemu je cilj da se obezvrijedi ili umanjí. Važno je reći i da u društvima u kojima se zavidi, uspjeh postaje opasan, tako da ga se ljudi plaše i izbjegavaju ga, a o onom koji ga postiže, mnogo se govori.

OD TRAČA DO MOBINGA

Ventiliranje osjećanja govorom o nekom ili nečemu može biti bezazleno i često ima funkciju „prepričavanja” u kojem, po prirodi komunikacije, poruka koja se prenosi postaje izmijenjena, a usput se može promijeniti i značenje i značaj poruke. „Ljudi tračare s uživanjem koje se može usporediti s hranom ili seksom”, pišu istraživači u jednoj studiji. Kada nekom govorite o odsutnoj osobi, onda utječete na mišljenje te osobe. Tako se šire predrasude i glasine koje brzo mogu poprimiti razmjere mobinga.

TKO JE NAJČEŠĆE NA METI TRAČEVA?

Ljudi koji su u središtu, trenutačno aktualni političari, ali i osobe iz javnoga života, jer je pozornost velikog broja ljudi usmjerena na njih. Sportaši, estradni

umjetnici, svećenici, generalno ljudi čiji su rad i misija izloženi praćenju javne ličnosti. To je i zato što se neki s njima i identificiraju. S druge strane, mogu se ogovarati i rođaci, prijatelji i osobe s kojima imamo neki odnos u kojem se nismo osjećali ugodno ili se nismo snašli. Taj višak frustriranosti može kulminirati ogovaranjem te osobe ili njezina ponašanja u određenoj situaciji.

NESMOTRENA SLUČAJNOST

Nekada nema nužno loših namjera kada netko ogovara. Najčešći motiv jednostavna je radost zbog malo glasina o nekome. Zabavno je razmjenjivati ogovaranja i tračeve jer to skreće pozornost sa svakodnevice i omogućava ljudima da strukturiraju vrijeme. Kada se netko nađe na meti ogovaranja „žutoga tiska” ili medija, tada često imamo određeni cilj, a to je da se prenese poruka o drugome kao nedovoljno vrijednom, dobrom ili sposobnom.

U nekim teorijama motivacije spominje se potreba za incidentom i uzbuđenjem, koja ukida dosadu. Tračevi mogu donijeti osjećanja bliskosti s ljudima, pominju kolege s Kalifornijskog sveučilišta koji su istraživali tračeve starijih odraslih. Također, tračevi na nekoj razini mogu umanjiti osjećaj usamljenosti, ali i olakšati vezivanje i bliskost kao oblik zabave, jer generiraju slične vrijednosti.

DISKREDITACIJA I NANOŠENJE ŠTETE

Kada se diskreditira nečije „biće”, tj. osoba u cjelini, a ne samo njezino ponašanje, to često ne služi svrsi već sličí zlu radim komentarima o nečijem npr. izgledu, inteligenciji ili odgoju, a tada uglavnom nitko nema koristi od takvih izjava. Ako je nekome učinjena šteta jer je prenesena poruka koja je posljedica tzv. „karambol” komunikacije, u redu je ispričati se ili pojasniti dobru namjeru. Ipak, to nije uvijek moguće baš zato što je poruka stigla do primatelja koji često ne zna tko ju je poslao.

Ovdje bih podsjetila na priču o Sokratu koji je, kada su ga pitali je li čuo priču o svojem prijatelju, pitao nekoliko pitanja: „Jesi li siguran da je istina to što ćeš mi ispričati?” i „Hoćeš li mi reći nešto dobro o mojem prijatelju, kao i je li to korisno?” Kada je sugovornik rekao: „Ne, nije siguran, nije dobro i korisno”, on je opet rekao: „Čekaj, ti mi želiš reći nešto što ne znaš je li istina i što nije dobro i korisno za mene?! Zašto ćeš mi onda to govoriti, zašto bih to slušao?”

Dakle, umjesto da slušamo tračeve ili ogovaranja, zadržimo ekologiju duše čistom i ispunimo sebe dobrim i smislenim sadržajima.

22. svibnja

Sveta Rita

* oko 1381. + 22. svibnja 1447.

Sveta Rita rođena je oko 1381., a umrla je 22. svibnja 1447. godine. U životu je mnogo patila. Četrdeset godina svojega života proživjela je u samostanu. Tijekom 15 godina bila je uronjena u mistične milosti. Njezini roditelji dugo su živjeli u braku, a da nisu mogli imati djeteta. Mnogo su molili. Tako je Rita dugim i ustrajnim molitvama izmoljena od Boga. Kad im se rodila Rita, sve su učinili da je kršćanski odgoje.

morala se udati, a sad, kada je bila slobodna, željela je poći u samostan. Pokušala je stupiti u augustinski samostan svete Magdalene, ali su je sestre odbile. Mislile su da udovica nije prikladna za život u samostanu. Premda je Rita ustrajno molila, sestre nisu htjele ni čuti o tome da je prime u svoju zajednicu.

POMOGLI SU JOJ SVETCI

Sveta Rita nije gubila nadu. Vjera i ljubav vodile su je kad se za pomoć utekla svojim zaštitnicima: svetom Ivanu Krstitelju, svetom Augustinu i svetom Nikoli iz Tolentina. Jedna predaja kaže da su je ta tri svetca jedne noći uvela u samostan. U samostanu je počela mnogo razmatrati o Isusovoj muc. Dok je molila, obratila se često Isusu da joj dade milost da i osjetno postane dionicom Njegove muke. Nakon ustrajne i duge molitve, Isus ju je uslišao. Na čelu joj se otvorila rana, koja ju je podsjećala na Isusovu trnovu krunu. Od te rane mnogo je trpjela, a rana joj nikada nije zarasla. Rita je u samostanu bila velika pokornica. Činila je pokornička djela i često postila. Posljednje godine njezina života bolešću i bolovima prikovala su je uz krevet. Rita je u tim patnjama bila beskrajno strpljiva.

BOLI SU KONAČNO PRESTALE

Kraj njezinim teškim mukama donijela je smrt 22. svibnja 1447. Narod ju je odmah nakon smrti počeo štovati kao sveticu, još prije nego je Crkva izrekla o njoj svoj sud. Prolazile su godine i stoljeća, a narod ju je sve više štovao. Svetom ju je proglasio papa Lav XIII. 24. svibnja 1900. godine. Lav XIII. prozvao ju je „dragocjenim biserom Umbrije“. U talijanskom gradu Casciji u čast svete Rite podignuto je veliko svetište. Štovanje svete Rite ubrzo se proširilo po Europi, Filipinima, Sjedinjenim Američkim Državama i Latinskoj Americi. Štuju je vjernici i u Subotičkoj biskupiji. U baskoj središnjoj župnoj crkvi sv. Petra i Pavla postoji vrlo lijepa kapela svete Rite. Tu kapelu mnogo vjernici posjećuju.

ZAŠTITA SVETE RITE

Njezinu pomoć traže ljudi u bezizlaznim situacijama, najtežim neizlječivim bolestima. Bolesnici pogođenim rakom također traže njezinu pomoć. Njezinu pomoć traže i žene koje ne mogu imati djece.

Molitva svetoj Riti u nevolji

Sveta zaštitnice nevoljnika, sveta Rito, bila si ponizna, čista i strpljiva. Tvoje molbe nebeski Zaručnik ne odbija, stoga te molim da isprosiš za me od našega Uskrnuloga Isusa molbu koju ti upućujem...

Milostiva mi budi na veliku slavu Božju, da te slavim i hvalim u vijeke. Slavna sveta Rito, ti si čudesno sudjelovala u muc. Gospodina našega Isusa Krista. Isprosi za me milost da pokorno podnosim teškoće ovoga života i zaštititi me u svim mojim nevoljama. Amen.

S BOGOM OD MALIH NOGU

Bila je još vrlo malena, a već je doživljavala svoju sjedinenost s Bogom. Mnogo je razmišljala o svome Spasitelju. Tako mala pokazivala je veliku ljubav prema Gospodinu Isusu. U roditeljskoj kući za sebe je pripremila poseban kut, gdje je molila i razmatrala. Njezini su snovi bili posvećeni budućnosti u kojoj je sebe vidjela kao redovnicu. U redovništvu htjela se posve posvetiti Gospodinu. Njezine su želje bile uzaludne. Roditelji su je obećali za ženu jednom mladiću. Rita se morala vrlo mlada udati. Njezin se muž pokazao kao vrlo grub čovjek. Zbog njegove teške naravi, Rita je mnogo patila. Postala je žrtva njegove grubosti. Unatoč svoj svojoj patnji, Rita se nikada nije tužila na njega. Kao žena u kući, živjela je kao ropkinja svojega muža. Bez muževljeva dopuštenja nije smjela ni u crkvu otići.

DOBROTOM OBRATILA MUŽA

Njezina dobrota utjecala je na muža. Dugo je trajalo dok svojom dobrotom nije navela muža da polagano napusti svoju grubost. Ritina dobrota, poniznost i blagost od grubog čovjeka učinila je novoga čovjeka. I zaista, neko su vrijeme živjeli u Božjoj prisutnosti. To je bilo vrijeme njihove bračne sreće. Rita se mogla nadati da će joj život tako proći u radosti.

BEZ RODITELJA, BEZ MUŽA I BEZ SINOVA

Velika je tuga pogodila Ritu kada su joj umrli roditelji. Teško je žalovala. Nedugo poslije toga, došla je za Ritu nova žalost. Jedne noći njezinoga muža napao je jedan čovjek na putu i ubio ga da mu se osveti zato što ga je jednom uvrijedio. U roku od dvije godine Riti su umrla i njezina dva sina. Kao mati, njejovala je čudnu molitvenu nakanu. Molila je Boga da njezine sinove radije primi k sebi, nego da joj sinovi kad odrastu iz osвете ubiju ubojicu svojega oca.

NISU JE HTJELI PRIMITI U SAMOSTAN

Sahranila je roditelje, sahranila muža, dva sina su joj umrla. Dok ju je razdirala tuga i bol zbog odlaska svoje obitelji, opet je počela razmišljati o samostanu. Kao mlada,

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Liturgijska vremena u duhovnosti sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića, karmelićanina (1)

Glas viče u pustinji: Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze! Svaka dolina neka se ispuni, svaka gora i brežuljak neka se slegne! Što je krivudavo, neka se izravna, a hrapavi putovi neka se izglađe! I svako će tijelo vidjeti spasenje Božje. (Lk 3, 4–7)

Liturgijska godina nastala je u prva četiri stoljeća s ciljem da kršćanima omogući primanje posebne milosti koje su vezane uz najvažnije događaje Isusova života. U liturgijskoj godini ponovno se oživljava i prenosi cjelokupni doseg Kristovih otajstava. Liturgijski tekstovi stavljaju se jedan uz drugoga da bismo osvijestili značaj života, smrti i uskrsnuća Kristova. Liturgijska godina počinje došašćem, razdobljem u kojemu se svom zauzetosti pripremamo razumjeti i prihvatiti tri Kristova dolaska. Prvi Kristov dolazak u njegovoj ljudskoj slabosti i očitovanja njegova božanstva svijetu. Drugi je njegov duhovni dolazak u našem najdubljem biću po liturgijskom slavlju. Treći je Kristov konačni dolazak na kraju vremena u njegovu proslavljenom čovječstvu. Liturgija došašća pruža nam široki pogled Kristove pojavnosti. Krist je nazočan kada se okupljamo u Njegovo ime da bismo slavili Njega i Njegova Oca kojega on objavljuje. Krist je nazočan u euharistiji svetim misnim čitanjima. Nazočan je u tijeku euharistijske molitve u kojoj se uprisutnjuju Kristova muka, smrt i uskrsnuće. Krist je nazočan tijekom svete pričesti. Ključni biblijski likovi došašća su: prorok Izaija, Ivan Krstitelj, Marija i Josip. Liturgijski ciklus časoslova i misnih čitanja došašća, naš sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin, intenzivno je kontemplirao i u svojim spisima pomno zapisivao. U kraćim crticama, ovdje iznosimo plod njegovih meditacija liturgijskog vremena Došašća za naš rast u duhovnosti liturgijskih vremena Crkve.

DOŠAŠĆE: „Na početku došašća, tko već ima novo srce neka ga čuva, tko nema neka ga nabavi, ili barem koliko toliko čisti” (Biser misli, 004300). „Tko je u dolini lijenosti, ne može vidjeti Isusa.

Tko je na brijegu oholosti, ne gleda više Isusa. Sam sebe za boga drži i većim od Boga gleda: treba dakle dolinu napuniti živom vjerom i spasonosnim djelom, a brijeg neka se slegne po poniznosti prema Bogu i svakom stvoru. Tko se ponizi, bit će uzvišen pa će uvidjeti što je Isus učinio i što čini” (Isto, 004582). „Oholost je planina, a prazan od ljubavi, dolina” (Isto, 004332). „Bez zraka ne živi tijelo. A bez Tebe, Isuse, ne živi duša. Dakle, tijelo nek’ udiše zrak, a duša Tebe u vrijeme došašća. Dakle, stalni uzdisaj: Dođi!” (Theologia pastoralis, 003179). „Najpotrebniji zrak: Isus moj jak! Ti ćeš mi biti zrak, ako mi u srcu čistoća, a ne mrak. Zlo izdisat, Tebe udisat, sad ovako, kako je pametno” (Isto, 003180). „Isus je Riječ, sv. Ivan Glas, a ja jezik. Što Isus šapće, nek’ svaki jezik i svaki prst govori. Dominica Gaudete” (Isto, 003021). „Svako stvorenje: glasonoša za ugađanje. Ta Sveto pismo govori: *Nek’ se ispravi što je krivo* (Lk 3), tj. svako stvorenje i djelovanje neka upravo vama služi, vama bude upravljeno. Dakle, sve popravljati, žrtvovati i vama kao cvijeće pružati. 12. prosinca 1954.” (Isto, 003302). „Malome Isusu pripravimo se, očistimo se, nakitimo se. Čistimo dušu, razum i volju, na čast našem Kralju. Razum čistimo kada vjeru učimo, po njoj se kajemo, ispovjedimo, pobožno i pokorno živimo, kitimo” (Isto, 002866). „Zato svaki advent neka nam bude priprema ne samo za Božić nego i za posljednji Sud” (propovijed u došašću, str. 31). „Svi iščekujemo našeg najmilijeg gosta milog Isusa. Isusu kao Bogu nitko se ne može dostojno pripremiti, osim onoga, tko njega sluša. On želi da mu put pripravimo, ispravimo, poravnamo” (Isto, str. 123).

„Dođi Isuse, dođi Spasitelju svijeta! Hvalim Te, slavim Te i jedva Te čekam! Ponizno srce put je k Isusu. Tim putem ići ćemo k Isusu i Isusa naći. Isus će nam doći i roditi se u našem srcu, u našem srcu živjeti i radovati se” (Isto, str. 337). „Svatko tko želi lijep Božić, odlučit će se na to da Isusu pripravi put” (Isto, str. 338). „Tvoja dobra djela neka budu jaslice za Isusa, tvoja ljubav neka grije Isusa” (Isto, str. 390). „Isuse, dođi nam u pamet da Te spoznamo, u srce da Te ljubimo, s Tobom i za Tebe trpimo i nakon borbe s Tobom u nebo dođemo” (Isto, str. 461). „Kad imam vremena, uranit ću i poći ću na zornicu. Pjevat ću i slavit kraljicu zornice, Blaženu Djevicu Mariju” (Isto, str. 208). „Idimo na zornice, pjevajmo Bogu i molimo Ga neka nam iz pameti rastjera mrak i tmine!” (Isto, str. 107).

(nastavlja se)

Sudjelovati u Božjem stvaranju

U prošlim brojevima *Zvonika* na Obiteljskoj stranici mogli ste čitati o odgovornom roditeljstvu, prirodnom planiranju obitelji i neplodnosti kao križu koji bračne parove potiče da otkrivaju na koje sve načine njihova bračna ljubav može donositi plodove. Vidjeli smo koja su konkretna pitanja o kojima možemo razmisliti dok donosimo odluku da budemo otvoreni prema daru života, koje su metode prirodnog planiranja obitelji prihvaćene u Crkvi i koje su prednosti poznavanja i korištenja tih metoda. O svemu tome razmišljali smo u svjetlu istine na koju nas Crkva podsjeća: „Brak i bračna ljubav po svojoj naravi usmjereni su prema rađanju i odgoju potomstva. Djeca su, bez sumnje, najdragocjeniji dar braka i uvelike pridonose dobru samih roditelja” (*Gaudium et spes*, 50).

Ipak, bračni i obiteljski život, osobito rađanje i odgoj djece, sastoji se od toliko vremenitih potreba, odluka i obveza koji nas često potpuno zaokupe. Stoga je tako

lako uslijed svega svoj pogled usmjeriti samo na ono što vidimo: izazove u odgoju, materijalne potrebe, nered u kući, zdravstvene probleme... No ovaj put želimo zariniti dublje u otajstvo stvaranja i otkupljenja, usmjeriti pogled prema vječnosti.

Trebamo zastati i diviti se svakom bračnom činu koji u sebi sadrži veličanstvenost Božjeg stvaranja. Zamislimo da nam je Bog dao sposobnost da s njim stvaramo najveće prirodne ljepote – galaksije, Himalaje, Niagarine vodopade. Svaki put kada bismo ih pogledali, bili bismo ponosni i oduševljeni jer smo mi to stvorili s Bogom. Divili bismo se i osjećali da smo sudjelovali u tako veličanstvenom djelu stvaranja s Bogom. No On nam je dao mnogo više od toga. Dao nam je sposobnost da s Njime stvaramo ljudsku osobu. Ništa na ovom svijetu nije toliko zadivljujuće kao svaka ljudska osoba. I mi smo pozvani sudjelovati stvaranju u novog ljudskog života. Bog to želi činiti s nama, s muževima i

ženama. Iako se često zaboravimo diviti tom otajstvu, mnogi roditelji osjetili su na trenutak baš tu veličinu i zastali u zahvalnosti pred čudom života koje su s Bogom *su-stvorili*.

Ipak, sv. Ivan Pavao II. u svojoj teologiji tijela ide korak dalje i ističe da je svaki bračni čin znak ne samo sudjelovanja u Božjem stvaranju nego i u otkupljenju. Krist Otkupitelj predao je svoje tijelo – potpuno i slobodno za svoju zaručnicu – Crkvu. Sv. Pavao u poslanici Efežanima pokazuje nam dubinu značenja bračne ljubavi: *Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu; dvoje njih bit će jedno tijelo. Otajstvo je to veliko! Ja smjeram na Krista i Crkvu* (Ef 5, 31–32). Sv. Ivan Pavao II. ističe da je to jedan od najvažnijih istina koje nam Bog želi reći Svetim pismom. Ta istina je ne samo da nas Bog ljubi nego nas želi zaručiti; i ne samo da nam želi dati život nego nam želi dati vječni život. Kada dvoje supružnika postaju jedno tijelo, oni također otkrivaju svijetu znak novog života koji nam Krist daje svojim otkupljenjem. Ipak, bračni par kod koga je to savršeno ostvareno su Joakim i Ana, roditelji Blažene Djevice Marije.

U istočnoj ikonografiji prikaz bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije prikazan je vrlo bogatom simbolikom. Sveti Joakim i Ana stoje zagrljeni ispred svoje bračne postelje, a iza nje nalazi se ulaz u hram – prostor Božje prisutnosti. To je upravo ono što se događa u bračnom zagrljaju, bili mi toga svjesni ili ne: pristupamo osobi u kojoj

Sveti Joakim i Ana stoje zagrljeni ispred svoje bračne postelje, a iza nje nalazi se ulaz u hram – prostor Božje prisutnosti. To je upravo ono što se događa u bračnom zagrljaju, bili mi toga svjesni ili ne: pristupamo osobi u kojoj također Bog prebiva.

također Bog prebiva. Kada supružnici otvaraju svoja tijela jedno drugome i Bogu Stvoritelju, dolazi Duh

Sveti – Životvorac, on stvara novi život. On daruje ne samo naravni život nego i nadnaravni, život u milosti. Kada su Joakim i Ana začeli Mariju, ona je već u tom trenutku primila i puninu Kristovog otkupljenja. Zato vjerujemo u njezino bezgrešno začeće. Krist se na križu potpuno i savršeno darovao – svoj život, a Marija je poput Crkve zaručnice primila Njegovo otkupljenje. Već u Njezinu začeću on ju je učinio *svetom i bez mane*, jer je Njegova žrtva na križu izvanvremenska. Krist je Spasitelj, a Marija je spašena, već u trenutku začeća.

Što to znači nama danas? Možda se možemo diviti veličanstvenosti Marijinog začeća i tim velikim otajstvima, no i mi smo pozvani sudjelovati u njima. To znači da je ljudska spolnost stvorena da bude sveta. Baš zbog toga

je toliko napadnuta i ugrožena grijehom, predmet ismijavanja i tlo na kome nastaju mnoge rane. Ipak, Stvoritelj je imao drugi naum. Zbog toga sv. Ivan Pavao II. naglašava da prema bračnom činu trebamo imati veliko divljenje i strahopoštovanje. Kada se prisjetimo takvog pogleda i te istine, mnogo toga u našim životima dolazi na svoje mjesto. Iznova otkrivamo tko smo mi, koja je vrijednost našeg života, dostojanstvo našeg supružnika, kao i veličanstvenost Božjeg stvaranja u kojem sudjelujemo.

Zamislimo da nam je Bog dao sposobnost da s njim stvaramo najveće prirodne ljepote – galaksije, Himalaje, Niagarine vodopade. Svaki put kada bismo ih pogledali, bili bismo ponosni i oduševljeni jer smo mi to stvorili s Bogom. Divili bismo se i osjećali da smo sudjelovali u tako veličanstvenom djelu stvaranja s Bogom. No On nam je dao mnogo više od toga.

Klanjam ti se smjerno...

U našoj biskupiji u svakoj od župa organizira se klanjanje bar jednom godišnje. Bar jedan dan u godini župljani svih župa svoje slobodno vrijeme odvoje za molitvu pred Presvetim. U nekim župama ta klanjanje su češća, negdje postoji raspored za dežuranje kako Presveto ni u jednom trenutku ne bi bilo samo, a negdje jednostavno spontano dolaze ljudi bez ikakvog ograničenja na vrijeme. Ući u crkvu gdje je izloženo Presveto prava je oaza mira. Tišina. Vrijeme kada se potpuno možemo posvetiti Bogu, kada sve ostavimo iza sebe i kada možemo na miru zahvaliti Isusu za sve i pomoliti se za svoje potrebe. Otići na klanjanje je velika milost. Ući pet minuta u oazu tišine u tom brzom i bučnom životu melem je za uši. I svatko od nas treba koristiti priliku za takvu molitvu. Ne događa se to svaki dan. Vrijeme provedemo s Isusom je neprocjenjivo, još kada mu se potpuno možeš posvetiti, to je onda prava terapija koja tvoj život čini ispunjenijim. Ne propustaj takvu priliku i svaki put klanjaj se smjerno.

Larisa

Ostaviti brige pred vratima

Jednom sam angažirao stolara da mi pomogne renovirati staru poljsku kuću, a upravo mu je bio završio prvi težak dan na poslu.

Pukla mu je guma pa je izgubio jedan sat rada, električna pila mu je otkazala, a sada mu se stari kamionet odbijao pokrenuti. Dok sam ga vozio kući, sjedio je ozbiljan u kamenoj tišini.

Na dolasku pred njegovu kuću, pozvao me da upoznam njegovu obitelj. Dok smo hodali prema vratima, nakratko je zastao ispred malog stabla, dodirujući vrhove njegovih grana s obje ruke. Prije nego što su se vrata kuće otvorila, on se nevjerovatno transformirao. Njegovo preplanulo lice zasjalo je osmijesima te je zagrlio svoje dvoje male djece i supruzi dao poljubac.

Zatim me je otpratio do automobila. Prošli smo pokraj stabla, a ja sam gorio od znatiželje. Pitao sam ga što je to što sam maloprije vidio.

„Oh, to je moje ‘stablo briga’”, odgovorio je. „Znam da ne mogu izbjeći probleme na poslu, ali jedno je sigurno, ti problemi ne pripadaju kući, mojoj ženi i djeci. Zato ih samo objesim na stablo svake večeri, prije nego što uđem u kuću. Ujutro kad krenem na posao, ponovno ih uzmem.”

Na trenutak zastane. „Ali smiješno je...”, nasmije se, „...kad u jutarnjim satima dođem da bi ih ponovno pokupio, nema ih ni približno onoliko koliko se sjećam da sam ih objesio večer prije.”

Nepoznati autor

Rođeni za nebo

Koliko puta tijekom života pomislimo da smo samo putnici na ovoj zemlji. Prođu nam glavom misli da je sve prolazno, kratko, da ima mnogo boli, tuge i poteškoća. Tada gledamo ljudskim očima i tada vidimo ograničeno. Ono što je oko nas, u našoj bližoj budućnosti, ili u našim mislima, mašti, kao nešto moguće. No Bog ne gleda kao što gleda čovjek: čovjek gleda na oči, a Bog gleda što je u srcu (1 Sam 16,7).

U Božjem svijetu, viđenju, naumu, mi smo stvoreni za mnogo više. Ovozemaljski život samo nam je priprava za nešto više. Za ono gore, kraljevstvo Božje, vječni život. Stvarajući nas, ovako jedinstvene, za svakoga je imao drukčiji plan. No cilj je bio isti – da jednoga dana budemo s Njime u nebu.

Toliko su puta nebo i zemlja povezani. Anđeo je Mariji navijestio da će roditi Sina Božjega. Josipu se anđeo ukazao u snu. Duh

Sveti silazio je i silazi na sve nas. Njegovi darovi snaga su nam za život. On nas vodi, jača, upravlja, štiti, nadahnjuje. Sakramenti Crkve prožeti su darovima Duha Svetoga. Isus je liječio, ozdravljao snagom Duha Svetoga. On je lahor i vatra koja nas prožima i daje snagu. Nadahnjuje nas, Njegovom snagom razumijemo i pravo zborimo. Snaga riječi vrlo je bitna, ona je mač s dvjema oštricama. Ili uništava drugoga ili ga podiže.

K nebu nas vode ljubav, milostinja, molitva, post i odricanje, nutarnja svjetlost. Ona svjetlost koja rasvjetljava naše srce i dušu, a zatim i sve oko nas. Jer svojim svjetlom ne pomažemo samo sebi već i drugima da vide pravi put. Taj put koji vodi k nebu. On treba da bude popločan pouzdanjem u Božju providnost. Svaki korak prepustiti Njemu. S Njime ići ruku pod ruku.

Komadić neba doživjeli su odabrani Isusovi učenici kada se Isus preobrazio na gori. Tako i mi trebamo shvatiti da je u svakom trenutku u komadiću hostije živi Isus koji silazi k nama. Daruje nam se. Svetohranište je u svakoj crkvi na istaknutom mjestu. Pohodimo ga i uz molitvu, kontemplaciju, meditaciju priuštimo sebi užitek u komadiću neba. Isus je svojom mukom i smrću oprao naše grijehе. Pružio nam je priliku za pokajanje, čišćenje. Imamo priliku u sakramentu ispovijedi očistiti svoje srce i dušu i iznova mu se vratiti kada zalutamo. On je dobri pastir i neumorno nas traži, zove, čeka. Uz Njega svaki dan možemo osjetiti, doživjeti komadić raja, neba.

Jelena Pinter

Molitva pred Presvetim

Gospodine Isuse, ovdje sam pred Tobom jer si mi tako rekao. Mnogo sam puta o tome čitao i slušao, ali tek sada to prihvaćam ozbiljno. Želim posvetiti ovo vrijeme molitve Tebi i moliti *Gospodara žetve da pošalje radnike u svoju žetvu* (Mt 9,38) kao što tražiš od mene. Ti si Gospodar žetve i dolazim pred Tebe da izrečem tu molbu koju stavljaš u moja usta.

Da to nije bila Tvoja želja i izražavanje zapovijedi, možda nikada ne bi izrazio tu molitvu. Uvijek molim za sebe i svoje potrebe, ponekad molim za svoje bližnje koji su u potrebi. Rijetko Te molim za nešto što nema nikakve veze sa mnom. Uvijek tražim stvari, a da ne razmišljam da bih nešto dao u zamjenu za to.

Prosvijetli me, Gospodine, jer ne znam kako i što moliti. Pouči me moliti, pouči me tražiti ono što je najbolje. Pošalji svoga Svetoga Duha da me prosvijetli i pročisti moje molitve, da ih učini poniznima, jednostavnima, ustrajnim i pune vjere, povjerenja i ljubavi. Bio bih sretan, Gospodine, kada bih Te mogao vidjeti i govoriti s Tobom, kao što su Te apostoli vidjeli, kao što Te je Tvoja Majka vidjela. Bio bih sretan, Gospodine, kad bih mogao čuti Tvoje riječi i svjedočiti Tvoja djela.

Vjerujem, Gospodine Stvoritelju svijeta, da si Ti stvarno prisutan u Presvetom sakramentu u obliku kruha koji me jača na putovanju prema Tebi.

Vjerujem, Gospodine, ali uvećaj moju vjeru, makar to bila i veličina gorušičina sjemena. Vjerujem da si sada sa mnom, da me slušaš, da govoriš mojem srcu bez prevelike buke riječi. Nezaštićen na oltaru, Ti si izraziti znak ljubavi i bezgraničnog sebedarja.

Ne samo da Ti vjerujem, Gospodine, nego imam potpuno povjerenje u Tebe, jer si Ti moj prijatelj i dao si život za mene; Ti si loza koja mi omogućuje donijeti plodove; samo Ti imaš riječi života vječnoga i Ti Dobri Pastir koji me imenom zove.

Vjerujem u Tebe, Gospodine. Povjeravam Ti se. Ljubim Te. Ljubim Te jer si me ti prvi ljubio; dao si svoj život da me otkupiš od mojih grijeha; otvorio si mi vrata svoga kraljevstva; opraštaš mi kad pokažem i najmanju želju za pokajanjem. Ljubim Te za tvoj neočekivani dar života, za dar vjere i krštenja; za dar rođenja u katoličkoj obitelji prožetom vjerom koja je jednostavna, a ipak sposobna dati mi značenje cijelom mom životu. Ljubim Te jer Ti mene ljubiš nježnošću oca, vjernošću najboljega prijatelja i strašću ljubavnika. Ljubim Te jer je moj život obdaren Tvojim darovima, nezasluzenim darovima kojima me vodiš prema sebi.

Znam, Gospodine, da sam stvorenje koje ne zaslužuje biti u Tvojoj prisutnosti. Ti si moj Stvoritelj koji me stvorio ni iz čega, ali prilazim Ti vjerujući u Tvoju dobrotu i milosrđe.

Marijo, Majko svećenika, budi uza me; budi prva koja će zagovarati i primiti iz Srca svoga Sina milost slanja u svijet svećenike, ljude i žene posvećene Tebi i kraljevstvu Tvoga Sina. Amen.

YourJob boot camp za mlade poduzetnike

Zahvaljujući financijskoj potpori Austrijske razvojne agencije, Caritasa Austrije i „Renovabisa”, od travnja 2019. godine Caritas Srbije, Caritas Zrenjanin, Caritas Srijem i Caritas Aleksinac realiziraju projekat *YourJob* čiji je cilj osnaživanje i povećanje zapošljavanja mladih iz Aleksinca, Zrenjanina, Rume i Iriga. Da bi odgovorio na sve izazove koji se javljaju na tržištu rada u Srbiji, projekt *YourJob* mladima nudi mnoge moguć-

nosti: individualna savjetovanja, razne obuke za razvoj tzv. mekih vještina, stručne tečajeve, stručne prakse i stažiranja pa čak i grantove u obliku bespovratnih sredstava za započinjanje vlastitoga posla. Uz sve to, projekt ostaje dosljedan Caritasovim vrijednostima i načelima te posebnu pozornost posvećuje ranjivim kategorijama, kao što su mladi s invaliditetom ili pripadnici manjina, kao i rodnoj ravnopravnosti.

U okviru svojega programa samozapošljavanja, u Hotelu „Andrejle Ceptor” na Fruškoj gori od 20. do 23. travnja održan je treći Boot Camp za buduće mlade poduzetnike. Dvadeset troje mladih ljudi iz Aleksinca, Zrenjanina, Iriga i Rume dobilo je priliku da tijekom tog četverodnevna treninga razvije vještine i stekne nova znanja o pokretanju i vođenju vlastitoga (socijalnoga) posla. Oni su predstavili svoje poslovne ideje i s mentorima zajedno radili na njihovu unaprjeđenju i usavršavanju. Obuku su vodili Neven Marinović i Neda Stanković, ugledni treneri iz Smart kolektiva, neprofitne organizacije, vodećih u promicanju nacrt društveno odgovornog poslovanja i razvoja socijalnog poduzetništva u Srbiji. S polaznicima su svoja bogata iskustva podijelili i iskusni poduzetnici i gospodarstvenici.

YourJob boot camp za mlade poduzetnike posjetila je i zamjenica veleposlanika Austrije, Sabine Kroissenbrunner. Ona je vrlo aktivno sudjelovala u radu boot campa, savjetovala i predlagala mladim poduzetnicima. Gospođa Kroissenbrunner izrazila je svoje oduševljenje raznolikošću i inovativnošću poslovnih ideja koje je čula i poručila polaznicima da nikada ne posustaju pred brojnim preprekama koje će ih sigurno čekati na putu k uspjehu. Posebnu potporu Kroissenbrunner pružila je mladim damama koje su odabrale put poduzetništva.

„Iako sam prije Bootcampa mislila da sam bila upoznata s određenim vidovima poduzetništva, nisam. To tek sad shvaćam. Na Bootcampu naučili su nas kako razmišljati u pravom smjeru, na koja područja obratiti

pozornost i na što se usredotočiti. Taj program mladima pruža mogućnost ostanka u zemlji, stvaranja vlastita posla i financijskoga osiguranja bez odlaska u inozemstvo”, rekla je Mina Kelner, mlada Zrenjaninka koja želi otvoriti svoj frizerski salon.

Sudjelovanje na toj obuci preduvjet je za konkuriranje za dobivanje bespovratnih novčanih sredstava za započinjanje vlastitog posla. Najbolje ideje bit će podržane s do 5.200 eura. Osim toga, mladi poduzetnici imat će i potporu mentora. U dosadašnjem tijeku projekta, osmero mladih otvorilo je svoje tvrtke iz raznih područja.

Caritas u Srbiji nastavlja s pružanjem potpore mladima, ali i svim ranjivim kategorijama stanovništva i pojedincima u potrebi.

Molitva kao stručak cvijeća

ili o knjizi *Dodirni Ozdravitelja u sebi* Paula Hascheka
(Glas Koncila, Zagreb, 2003., 160 strana)

DAR

Iznimno mi je draga knjiga *Dodirni Ozdravitelja u sebi* austrijskog duhovnog pisca, svećenika Paula Hascheka. Tu knjigu dobila sam na dar za svoj osamnaesti rođendan od pjevača crkvenog zbora i knjiga je vrlo brzo pronašla put do moga srca. Tijekom godina u više navrata vraćala sam se riječima, slikama, bojama, mislima i mirisima njezinih stranica, a taj književni i duhovni dar vremenom nije gubio na svojoj svježini, ljepoti, novini i vrijednosti. Autor u uvodnoj *Riječi čitateljima* naziva svoju knjigu *stručkom cvijeća u ruci* koju nam predaje s velikom radošću, vođen mišlju da se *cvijećem pomaže, ozdravlja, moli*. Uronjena u biblijsku misao da pšenično sjeme dok ne padne u zemlju i ne umre, ne donosi rod (prema Ivanovu evanđelju), dobro mi je došla i omiljela radosna simbolika sjemena, ovaj put cvijeta koju autor doživljava kao most preko kojeg dolazimo k sebi, bližnjima i Bogu.

KREATIVNOST U MOLITVI

Dodirni Ozdravitelja u sebi tiskovno je, sadržajno kvalitetno i bogato opremljen molitvenik koji donosi poticaje za jutarnje i večernje molitve tijekom mjesec dana. Molitva je osobni razgovor sa Stvoriteljem. S pravom možemo zapitati kako tuđa molitva može postati moja i na koji način taj molitvenik želi osnažiti moj odnos s Bogom. Nije riječ o ponavljanju tuđih krasnih, dubokoumnih ili poticajnih riječi (prisjetimo se i početnog dijela *Zdravomarije* u kojem svakodnevno kličemo anđelov pozdrav Gospi), nego je prije riječ o mislima i slikama koje potiču čitatelja da uđe u osobni razgovor s Bogom. Neki odjeljci, pasusi ili čak cijele stranice neće pronaći svoj odjek u nama, a neke će nas pogurnuti u produbljivanje odnosa s Bogom. Autor priželjkuje i veli da ponuđene „misli i slike dobivaju novo značenje i rastvaraju se kao cvjetovi” u nama. Slijediti ponuđeni put od mjesec dana

razmišljanja i promatranja prirode, ljudi i naravne i nadnaravne stvarnosti razvijaju u nama drukčiji svjetonazor i kreativno moljenje kojim možemo pomagati sebi i drugima, ozdravljati doticanjem smisla koji se krije u molitvi – a taj smisao je Bog.

MIOMIRIS

Zapisi koji čine ovaj molitvenik dnevničke su lirske refleksije osjetljive na lijepo i radosno, malo, neprimjetno i skriveno ili pak ono što u cikličnosti dana i noći neopravdano previdamo, iako nas neprestano okružuje i bogati. Poticaje za jutarnje i večernje molitve čine pjesme u stihovima i prozaide, kraće i dulje meditacije često dane u obliku dijaloga, mudre crtice i pitanja, teološki naputci i konkretni savjeti što pokušati činiti u danu sa svojim mislima i djelima. Značajan dio molitvenika jesu koloritne umjetničke fotografije flore i faune, pejzaža i gradova, portreta i figura ljudi koje prate interaktivni potpisi. Da bismo ostali radosni i zdravi, to od nas zahtijeva pozornost i zanimanje, a prije svega divljenje i zahvalnost za sve stvoreno,

na što nukaju i misli i slike te knjige.

KOLAŽ

Završila bih ovu preporuku kolažiranjem naslova večernjih i jutarnjih poticaja za molitve ne biste li tako osjetili dašak sabranih molitvenih smjernica. Od pamtivjeka „Bog i ja pripadamo skupa”, ali svaki trenutak s Njim „opet je sve sasvim novo”. Budim se stoga „s novom odvažnošću” i „započinjem pun nade” svaki dan, upravo „danas očekujem velike stvari” jer „računam s Tvojom naklonošću”. „Hvala za moj mali svijet i što pokušavaš sa mnom uvijek iznova. Probudi ono najbolje u meni, neka u mom srcu sjaji Tvoje svjetlo!” Amen.

Preč. Goran Vilov: „Odgovaram na poziv za novom evangelizacijom”

Korisnici internetske video platforme Youtube.com u prilici su, među drugim kršćanskim sadržajima na hrvatskom jeziku, pratiti i jedan od samo nekoliko takvih domaćih kanala, koji pritom uređuje svećenik, preč. Goran Vilov, župnik Župe sv. Petra i Pavla u Monoštoru. Pod korisničkim imenom „Pulherissimus” uređuje i osmišljava kanal „Glas radosti”, koji je na dan pisanja ovog teksta imao nemalih 3.720 ubilježanih pratitelja („pretplatnika”).

DOPRINOS IZGRADNJI BOLJEGA SVIJETA

Pjesme, poučne priče, molitve, pobožnosti, propovijedi, meditacije i kateheze teme su video priloga čiji je autor isključivo Vilov, dok su pojedini prilozi posvećeni duhovnoj glazbi koju izvodi monoštorska ženska pjevačka skupina „Kraljice Bodroga”. Popularnost pojedinih videa mjeri se i s nekoliko tisuća, pa čak i više desetina tisuća pregleda. Prilog „Bio sam u raj – istinita priča mladića” pogledan je, na dan pisanja ove reportaže, 204.000 puta. Video i audio materijal preč. Vilov postavlja redovito, uz primjenu jednostavnoga naslovnog dizajna i svedene animacije, da bi čitatelja usredotočio na glas ili glazbu. „Ovaj kanal predstavlja, sa svim svojim sadržajem, doprinos izgradnji boljega svijeta među ljudima koji na internetu traže lijepe i ugodne vijesti svaki dan. Sukladno pozivu na novu evangelizaciju, prepoznajem internet, a poglavito platformu Youtube, divnim sredstvom komunikacije i navješćivanja Kristove Radosne vijesti domovima i životima slušatelja, kojih je svaki dan sve više, ne samo među mladima nego i među starijima”, kaže za *Zvonik* Vilov. Pojedine snimljene priloge župnik Vilov počeo je postavljati prije devet godina, prije godinu dana to je počelo bivati intenzivnije, da bi diverzitet i očitu popularnost počeo dostizati koncem prošle godine.

Sa snimanjem radijskih vjerskih emisija, vlč. Vilov započeo je kao srednjoškolac, 1995. godine, u Župi Isusova Uskrsnuća u Subotici, na poziv župnika. Sudjelovali su župnik mons. Bela Stantić, p. Marijan Kovačević OFM i časna sestra Fides Vidaković uz još nekolicinu povremenih suradnika. Potom su dobili na raspolaganju emisiju od 20 minuta. „Čitao bih tekstove u mali digitalni snimač i snimljen materijal uz pjesme na CD-ima nosio u radio, gdje se montirao. Tom djelatnošću bavio sam se još nekoliko godina kao bogoslov, dok je glavni urednik radijske vjerske emisije bio mons. Stantić. Na župi u Monoštoru odlučujem se najviše angažirati u slobodno vrijeme na pravljenju audio-video priloga za postavljanje na Youtube u siječnju 2021. Najčešće suradnici su mladi iz Kulturno-umjetničkog društva Hrvata 'Bodrog'. Surađuju sa svojim lijepim duhovnim pjesmama”, kaže on.

Velečasni Vilov jednu emisiju izrađuje da traje od pola do dva sata, ovisno o tome sprema li se samo pjesma ili

primjerice propovijed, u okviru koje se postavlja grafik koji prethodno treba urediti. „Nova evangelizacija neophodna je odavno, ali danas još više. Vjernici su, pogotovo od prošle godine, sa zabranama izlazaka iz domova i pribivanja kod mise u crkvi, ostali zakinuti. Gladni su duhovnoga i vidim da rado slušaju ono što im pripremimo. Važno je biti uz njih, jer se dio njih 'prebacio' u virtualni svijet, gdje traže dobre sadržaje za sebe. Smatram da je danas svima, u doba predivnih tehničkih mogućnosti, itekako potrebno izaći u susret i u tom svijetu. Mnogi su svaki dan aktivni na društvenim mrežama i na Youtubeu. Smatram da im i tamo treba navijestiti Krista, jer istovremeno i sotona nudi svoje usluge na internetu (iznimno je veliki broj mrežnih stranica nemoralnoga sadržaja). Traži se dašak svježega zraka u vidu audio-video materijala koji će ljude oplemeniti, unijeti mir u srca, razveseliti, poučiti i susresti s Kristom”, dodaje Vilov. Naš sugovornik kaže da mu je veliki uzor mons. Robret Barron, pomoćni biskup Los Angelesa. Autor je mnogih videa na svom kanalu i prati ga skoro pola milijuna ljudi. „Vrlo je lijepo kada je posvećeno lice, pogotovo netko moćne riječi kao biskup, na raspolaganju vjernicima i kada na jedan izravan način evangelizira. Živimo u vremenu zabrana, ograničenja, krivih informacija. Neka u takav svijet uđe Krist preko interneta, kojim se vijesti i prilozi šire velikom brzinom i dolaze do velikog broja ljudi”, zaključuje Vilov.

STATISTIKE

Svaki Youtube kanal ima izvrsnu analitiku podataka. Evo nekoliko podataka vezanih uz kanal „Glas radosti” koji se odnose na razdoblje od 1. siječnja do 28. travnja ove godine. Tada je bilo 263.000 pregleda. Ukupno su korisnici proveli na kanalu 24.000 sati. Po dobi gledatelja, njih 31,8 % je od 55 do 64 godine, 25,4 % 65 i stariji; 20,3 % od 45 do 54 godine, 10,3 % od 35 do 44, 7,6 % od 25 do 34, 4,3 % od 18 do 24 i 0,2 % od 13 do 17 godina starosti. Čini se da je najviše starijih slušatelja. Mladi ispod 18 godina u malom su broju jer, kad se registriraju na Youtube, pogotovo ispod 18 godina, ne prikazuju točno godište. Gledateljica ima 66,3 %, a muškaraca je 33,7 %. Najviše je slušatelja bilo iz Srbije (23,3 %), Hrvatske (22,3 %), BiH (15,5 %), Njemačke (9,3 %), Austrije (4,7 %) itd. Korisnika ima u 34 zemlje širom svijeta i iz 24 američke države. „To su samo rezultati četveromjesečnog rada. Vremenom će gledanost biti veća jer je tako kod svih katoličkih Youtube kanala, što svi možemo uočiti”.

Suvremene društvene mreže svaki dan dobivaju novi broj korisnika i svaki se dan više vremena provodi na njima. Eto izvanredne prilike poći svima njima u susret s najljepšom i najdivnijom Radosnom vijesti koja će im dobro doći u okviru njihove duhovne gladi i potreba.

Josip Radnik

Svibanj je mjesec u kojem svetoga Josipa osobito štujemo kao zaštitnika radnika. Sveti Josip bio je zanatlija, drvodjelja, koji je pošteno radio da bi skrbio za svoju obitelj. Istodobno, i Isus je od njega naučio što znači rad i skrb za obitelj, ili kako to piše u apostolskom pismu *Patris corde*: „vrijednost, dostojanstvo i radost onoga što znači jesti kruh koji je plod nečijeg rada.”

Danas je pitanje zaposlenja i dalje goruće pitanje, osobito u malim sredinama gdje ne postoje uvjeti za gospodarski rast. No danas postoji i jedna druga strana. Mnogi ne žele raditi bilo kakav posao, već samo ono što im se sviđa pa makar i bili na teret drugomu. Moramo shvatiti da je rad sredstvo sudjelovanju djelu spasenja, ali i naš osobni doprinos društvu i zajedništvu, pri čemu rad nije samo prilika za ostvarenje sebe samih, već i naših obitelji.

„Čovjek koji radi, bez obzira na vrstu zaposlenja, surađuje sa samim Bogom i tako postaje, na neki način, stvoritelj svijeta oko nas”, stoji u spomenutom apostolskom pismu. Zato je od iznimne važnosti da naš radi stavimo u takve okvire da bismo svi iznova otkrili vrijednost, važnost i potrebu rada. Sveti Josip pomaže nam u tome. Preko njega i njegovog djela, Bog, koji je postao čovjekom, pokazuje da ljudski rad ima svoju vrijednost.

Blagdan svetog Josipa Radnika nastao je u novije vrijeme, potkraj devetnaestoga stoljeća. Pape Pio IX. i Lav XIII. povjerili su svetom Josipu zaštitu radnika i istima postavili kao uzor. Na istom temelju poveznice Josipa i radnika nastavile su i ostale pape dvadesetoga stoljeća.

Konačno, 1. svibnja 1955. godine, na desetu obljetnicu stavljanja udruge katoličkih radnika pod zaštitu sv. Josipa, papa Pio XII. ustanovio je liturgijski blagdan Josipa Radnika koji se obilježava svakog prvog svibnja da bi se kristijanizirao svjetovni blagdan rada kao odgovor na brojne neredne i klasne borbe vezane uz taj dan. Reformom kalendara, 1969. godine, blagdan je sveden na razinu neobveznog spomendana. No na mnogim mjestima, to Josipovo svetkovanje i dalje se slavi vrlo svečano i povećava štovanje Josipa kao uzora i zaštitnika radnika.

Papa Pio XII. ustanovljujući taj blagdan izrekao je divne misli: „Drago nam je da vam možemo navijestiti našu odluku da ustanovimo – kao što doista i činimo – liturgijsko slavlje sv. Josipa Radnika, dodjeljujući mu upravo dan 1. svibnja. Primajte li, predragi radnici i radnice, taj naš dar? Sigurni smo da da, jer ponizni

Sv. Josip, zanatlija

O, slavni praoče sveti Josipe,
ponizni i pravedni nazaretski zanatlijo,
ti si svim kršćanima, a posebice nama,
dao primjer savršena života
u marljivome radu i divnome jedinstvu
s Isusom i Marijom.

Pomozi nam u svakodnevnim naporima,
da bismo u njima mogli pronaći
djelotvorno sredstvo za proslavu Boga,
za svoje posvećenje i za korist društvu u kojemu živimo,
uzvišene ideale svega našeg djelovanja.

Preljubezni naš Zaštitniče, isprosi nam od Gospodina
poniznost i jednostavnost srca,
privrženost radu i dobrohotnost
prema onima s kojima radimo,
suobličnost volji Božjoj
u neizbježnim tegobama ovoga života
i radost u njihovu podnošenju,
svijest o našem posebnom poslanju u društvu
i osjećaj odgovornosti, duh stega i molitve...
(iz molitve Pija XII.)

drvodjelja iz Nazareta ne samo da utjelovljuje kod Boga i svete Crkve dostojanstvo radnika koji radi svojim rukama nego je također trajni čuvar vas i vaših obitelji koje provida.”

I u našoj biskupiji na mnogim mjestima štuje se sveti Josip Radnik. Osobito u onim crkvama i kapelama kojima je nakon uvođenja toga blagdana postavljen taj naslov, a ranije su bile pod zaštitom nekih drugih josipovskih svetkovanja. To su župne crkve u Đurđinu, Gornjem Bregu i Totovom Selu te vikarijska kapela u Bečeju.

Euharistijsko klanjanje

Ujeku pandemije jedna od drastičnih mjera u nekim dijelovima svijeta, koja je izazvala neugodno iznenađenje, bilo je zatvaranje crkava i zabrana ulaska čak i radi individualnog posjeta. Zatvorene crkve i prijenosi bogoslužjenja na daljinu – slika bez presedana u povijesti. Ulazak i prisutnost u crkvi za kršćanina katolika ne može se poistovjetiti s posjetom kao kulturnim doživljajem ili s nekim oblikom upražnjavanja duhovnih potreba. Radi se tu o nečem mnogo dubljem, egzistencijalnijem, jer se odvija kao susret s nekim, kao drugovanje u ljubavi, veličanje i klanjanje suočavajući se s Otajstvom koje je blizu nas i ujedno daleko u svojoj apsolutnosti. Taj Drugi koga susrećemo, čija ljubav nam prethodi i poziva u zajedništvo, jest Krist u Euharistiji, pod prilikama kruha u svetohraništima naših crkava. Euharistijsko klanjanje kao način molitve sažima u sebi dijelove koji su svojstveni kršćanskoj katoličkoj duhovnosti općenito. Izdvojio bih tri.

Na prvom mjestu stoji kristocentrizam, Krist u središtu. U euharistijskom klanjanju dolazi na vidjelo bitna odlika kršćanstva: kršćanska vjera nije u prvom redu svijest da postoji Bog kao apsolutno biće, besmrtna duša i život vječni, nije ni moralni sustav vrijednosti, načela koja nalaže određen način ponašanja. Vjera i iz nje potekla religioznost ostvaruje se kao susret s konkretnom osobom Isusa Krista, susret koji vodi do zajedništva prijateljstva. Sam Krist poziva na to zajedništvo riječima: *...ostanite u mojoj ljubavi. Vi ste moji prijatelji ako činite što vam zapovijedam. Više vas ne zovem slugama jer sluga ne zna što radi njegov gospodar, vas sam nazvao prijateljima jer vam priopćih sve što sam čuo od Oca svoga* (iz Evanđelja po Ivanu, 15. poglavlje).

U tom zajedništvu Krist predaje nam ono najdragocjenije što posjeduje – sinovski odnos s Bogom kojeg drži svojim Ocem. Po Kristu i s Njime postali smo Božja svojina dragocjena u Božjim očima. Po Kristu i s Njime Bog nas je zagrlio kao Otac svoju voljenu djecu. Po Kristu i s Njime naša imena duboko su upisana u Božje očinsko srce i nitko i ništa njih ne može više izbrisati.

Drugi dio koji nalazimo u molitvi euharistijskog klanjanja i koji na kraju proniče cijelu kršćansku duhovnost vremenski je odnos u smislu povezivanja prošlosti sa sadašnjošću i otvorenost za budućnost. Euharistijsko klanjanje ne odigrava se u nekom vremenskom vakuumu. Naprotiv, na jedan dinamičan način povezuje prošlost, sadašnjost i budućnost. Euharistija je najprije sjećanje na velika djela Božje ljubavi ostvarena u osobi Isusa Krista, Isusa iz Nazareta, točno zacrtanog u koordinatama prostora i vremena. Vrhunac Njegove djelatnosti molitelja, isposnika, propovjednika i čudotvorca bio je događaj križa i praznog groba, stradanja, smrti i uskrsnuća, u njima

Krist ostvaruje u potpunosti svoj identitet Sina i našeg brata. Radi se o povijesnim činjenicama o kojima svjedoče očevdci. Svjedočanstva onih koji su bili s njime čuvaju se, pohranjuju, razmatraju i naviještaju u crkvenoj zajednici. Euharistija uprisutnjuje Kristovu prošlost križa i uskrsnuća, Krista umrloga i uskrsloga. Ali Krist nije junak iz davne prošlosti koji sada živi samo u uspomenaма svojih pristaša i sljedbenika. On je živi, uskrsli Gospodin koji sjedi zdesna Ocu, vječno nas zagovara i brani i doći će suditi žive i mrtve. Euharistijsko slavlje i klanjanje obuhvaća, sažima i povezuje dvije dinamike – naše sjećanje na Krista umrloga i uskrsloga i njegovu prisutnost u kojoj nas On traži, ide nam u susret kao ti prijatelja. Sjećajući se Njega, On s nama sklapa savez prijateljstva, On koji je u vječnosti i zauvijek obilježen svojim križem i proslavljen uskrsnućem. Prebivanje Krista s nama u euharistiji pod prilikama kruha ima cilj oblikovati našu sadašnjost prema događaju smrti i uskrsnuća – da naše ovdje i sada tako postane umiranje, umiranje oholij samodostatnosti i ustajanje na nov život sinovstva u odnosu prema Bogu i bratstva u odnosu prema drugima, sinovstva i bratstva koje nam je Krist svojom smrću i uskrsnućem zadobio. Euharistijom je već počela preobrazba našeg svijeta na sliku Krista uskrsloga. Taj proces bit će u potpunosti završen u trenutku drugog dolaska Gospodnjeg na kraju vremena kada će biti uspostavljeno Božje kraljevstvo, nova zemlja i novo nebo kao vladavina sklada Boga s čovjekom i prirodom u kojoj će biti suspendirana svaka podijeljenost, svaki sukob i na kraju smrt. Euharistija već otvara naše vrijeme toj budućnosti novog neba i nove zemlje, budućnosti Uskrsloga koju sada naslućujemo i čije prvine već kušamo.

U euharistijskom klanjanju očituje se uspješna sinteza individualnog i zajedničkog koja na kraju krajeva obilježava kršćansku duhovnost i moral općenito. Papa Franjo u svojoj katehezi o kontemplativnoj molitvi navodi primjer iz života svetog župnika Ivana Vianneyja. Arški župnik sjeća se da je od jednog svog župljana dobio predivnu i točnu definiciju euharistijskog klanjanja: „On Krist u Presvetom oltarskom sakramentu gleda mene i ja gledam Njega. To je bit”. Da, molitva pred Presvetim odvija se kao susret Ja s Ti Isusa Krista, individualan, intiman susret. Ali i taj najindividualniji događaj u kršćanstvu nosi duboku društvenu dimenziju, dimenziju međuljudskih odnosa, tako da se Ja uvijek uklapa u jedno šire Mi zajednice. U tom smislu svaka molitva ima crkveno svojstvo. Susret s Kristom nije rezultat vlastitoga religioznog napora, nije plod vjerskih osjećaja srca ili zaključak umnih aktivnosti. Krist nam je posredovan od drugih koji su vjerovali prije nas. Odnos s Kristom uspostavlja se u crkvenoj zajednici u kojoj se čuvaju sjećanja na Krista, u kojoj se slavi Kristovo otajstvo, u kojoj se razmatra i naviješta Isusova stvar. Do Krista možemo doći preko braće koja su Njegovi svjedoci jer baštine i prenose svjedočanstva koja sežu do Kristovih suvremenika. Svako molitveno Ja, intimno i individualno, podupire crkveno Mi – Mi zajednice.

Riječ bolesnicima, starima i nemoćnima...

Miris Boga

Dragi moji stari bolesni i nemoći prijatelji! Sjetimo se malo svoje mladosti kada smo, htjeli ili ne, nastojali biti prihvaćeni u društvu. Željeli smo biti voljeni, zagrliti svoje prijatelje, čuti novosti i pokazati jedni drugima radost što smo ponovno zajedno. Koristili smo se, uz svoje urođene sposobnosti, i raznim pomagalicama kako bi bili ljepši, privlačniji, ugodniji i da ostavimo dobar dojam na ostale. To se događalo i u zrelim godinama, pa i danas, ako imamo još koga za druženje. Osim odjeće, bilo je na raspolaganju raznih krema i parfema. Ima toga danas još i više ali ne za sve. Mladići su nastojali biti zanimljivi, a djevojke dostojanstvene. Pazilo se kako se oblači za izlaske, za misu, za školu, za posao. Osobito se gledalo na vladanje kod raznih slavlja. I danas se, u susretu sa svojom generacijom i starijima, znade čuti zanimljiv razgovor: „Sjećaš se kako je ona bila lijepa u onoj haljini? A tek nakit i frizura. Kakav je samo parfem rabila... Kao da ga i sad osjetim”. Druga bi dodala: „Svima nam je bilo ugodno. Lijepo smo se osjećali. Razgovora, šale i smijeha bilo je napretek. A svatko od nas je nosio svoj omiljeni parfem. Imaš pravo, još i sada kao da osjećam tko je kakav rabio”. To je samo kap u moru razgovora starih o sjećanju na vlastitu proteklu mladost. Sljedeća životna priča govori o jednoj sretnoj mladosti koja je nastala iz bola.

„Jednoga hladnoga jutra u bolnici je prije vremena rođena djevojčica s brojnim poremećajima. Bilo je to sićušno stvorenje, a njezini su roditelji bili duboko potreseni kada je liječnik rekao:

– Vjerojatnost da će preživjeti vrlo je mala. Samo deset posto je moguće da preživi noć, ali ako i preživi, sigurno je da će cijeloga života imati velike posljedice.

Otac i mati su se ledili od straha slušajući liječnika koji je objašnjavao koje će sve probleme imati djevojčica. Neće moći hodati, a bit će gluhonijema, slijepa, mentalno zaostala i još mnogo toga. Majka, otac i njihov petogodišnji sin željno su očekivali djevojčicu, a sada su bili suočeni s činjenicom da će se njihova očekivanja zauvijek raspršiti. K tomu su se pojavili toliki problemi. Živčani sustav djevojčice nije se razvijao. Bio

je po nju opasan svaki dodir, poljubac, zagrljaj. Nitko, ni njezini najbliži nisu joj smjeli iskazivati ljubav, morali su izbjegavati svaki dodir. Sve troje su se uzeli za ruke i molili stojeći u obliku malog srca u velikoj bolnici: ‘Svemogući Bože, Gospodaru života, učini ti što mi ne možemo učiniti: pobrini se za malu Dijanu, privini je na svoje srce, zagri je da osjeti svu našu ljubav’. Dijana, drhtavi smotuljak, počela se micati. Sljedećih je tjedana

postupno dobivala na težini i napredovala. Dva mjeseca poslije, njezini su je roditelji mogli prvi put zagrliti. Pet godina poslije, Dijana je bila vedra djevojčica koja je s povjerenjem gledala u budućnost, a želja za životom u nje je sve više rasla. Znakova tjelesnih i duševnih poremećaja nije bilo; bila je posve normalna, živahna i pametna djevojčica. No to nije kraj priče. Jednog sparnog poslijepodneva u parku

nedaleko od kuće, dok je njezin brat s prijateljima igrao nogomet, Dijana je sjedila u maminu krilu. Brbljala je kao i obično o svemu, a onda odjednom zašutjela. Stisnula je ruke kao da nekoga grli i upitala mamu:

– Osjećaš li?

Mama je u zraku osjetila miris nadolazeće kiše i rekla:

– Da, uskoro će pasti kiša.

Malo nakon toga, Dijana je podigla glavu i trljajući ruke povikala:

– Ne, miriše po Njemu. Miriše kao kada te Bog jako zagri.

Mama je briznula u plač, a djevojčica se izvukla iz njezina krila i otrčala se igrati s drugom djecom. Potvrdila je ono što je majka dugo nosila u svom srcu. Dok god je bila u bolnici boreći se za život, Bog se brinuo za malenu. Često ju je grlio, tako da je njegov miris ostao utisnut u Dijanino pamćenje.”

Dragi moji prijatelji, kao što su u nama ostale žive slike i sjećanja na protekle dane, tako još netko želi da nam oстане u životu. Ne kao sjećanje, nego kao zbilja. Naš dobri nebeski Otac cijeloga života nas grli, osobito kada smo zbog naših grijeha bolesni, pa i nasmrt. Ozdravlja nas Bog svojom ljubavlju i blizinom. Prisjetimo se mirisa. U svakom djetetu oстане miris Boga... Zašto se toliko žurimo izbrisati ga? Mirisa tih zagrljaja. I u našim godinama bit ćemo sretni jer nismo sami. Bog vas blagoslovio!

Pokaznica ili monstranca

Pokaznica, drugim nazivom ostenzorij ili monstranca. Izvorno se pokaznicom smatra svaka posuda u kojoj se izlažu svete moći. Poslije je to ime ograničeno na prozirnu spremnicu u kojoj se pogledima vjernika izlaže posvećena hostija. Upotrebljava se kod euharistijskih blagoslova i ophoda.

Naziv *monstranca* dolazi od latinske riječi *monstrare* što znači *pokazivati*, a tako i ostenzorij od latinske riječi *ostendere* što isto znači *pokazivati*.

Hostija se stavlja između dvaju kristala ili stakla u držač koji se naziva lanula. Lanula potječe od latinske riječi *luna* što znači *mjesec*. Lanula je deminutiv od luna. Ima oblik mladog mjeseca koja kao štipaljka drži hostiju u vodoravnom položaju. Stavlja se između dvaju stakala u pokaznicu.

Monstranca se počinje koristiti nakon uvođenja blagdana Tijelova 1264. godine. Prve pokaznice imale su oblik tornja, a poslije u 16. stoljeću hostiju su stavljali u valjkasto staklo, koje je bogato ukrašeno. Od 17. stoljeća izgled pokaznice je nalik Suncu, iz koje izviru zrake. Izrađene su od najplemenitijih metala iz prirode: zlato, srebro, pozlaćeni bakar kićen dragim kamenjem. Sve to pokazuje na veliko štovanje Presvetog sakramenta. Veličina i težina uvijek je pravljen tako da se ona može nositi i čuvati u tabernakulu. Unatoč tome nastale su ipak i veća i ukrašenija izdanja pokaznica, to su neki unikati koji su pravljani zbog umjetničkog stvaralaštva, a ne toliko zbog liturgijskog korištenja.

Na umjetničkim slikama pojavljuju se pokaznice u rukama svetaca. Osobito kod onih svetaca Crkve koji su imali posebno štovanje Presvetog sakramenta. Svetci kod čijih prikaza može biti i pokaznica: sv. Alfon Liguori, sv. Antun Padovanski, sv. Barbara, sv. Klara Asiška, sv. Norbert, sv. Toma Akvinski.

Umjetničko stvaralaštvo rodilo je jako lijepa rješenja pokaznica, prateći stilove crkava i oltara, možemo reći da i pokaznice postoje u svim stilovima crkvenog graditeljstva od bogatog baroknog pa do današnjih minimalističkih rješenja.

Na slici vidimo pokaznicu izrađenu u stilu neogotike. Podsjeća nas na oltare neogotičkih crkava, koji imaju jako sličnu kompoziciju. Ta pokaznica na sebi kao ukrasne dijelove ima i tri kipa. U središtu iznad hostije Blaženu Djevicu Mariju, sa strana apostole sv. Petra i Pavla. (Foto: Gábor Drobina)

Pred nama se nalaze okvirni prijedlozi za liturgijsko pjevanje tijekom lipnja. Osim nedjeljnih misnih slavlja, u ovom mjesecu slave se i svetkovina Tijelova i apostolskih prvaka svetog Petra i Pavla, rođenje svetog Ivana Krstitelja te se ovdje nalaze prijedlozi i za te dane. Kako smo napomenuli u prošlom broju, želimo očuvati naše pjesme iz Bačke te u ovom broju donosimo euharistijsku pjesmu „Zdrav slatki Isuse”, koja je prigodna za Tijelovo. Tu je skladbu harmonizirao Milan Asić i pogodna je kao pratnja za pučko pjevanje, ali i za mješovite zborove. Popijevka se može pjevati tijekom pričesti tijekom cijele liturgijske godine ili kao pjesma tijekom tijelovske procesije.

U želji dobrog i radosnog liturgijskog pjevanja, želimo vam uspjeh!

ZDRAV, SLATKI ISUSE

(euharistijska popijevka iz Bačke)

Obz.: Milan Asić
(1980.)

Moderato

1. Zdrav... slat - ki I - su - se, pra - vi Sin Bož - ji, O Kr - vi ru - me - na,
pod... pri - li - kom kru - hu tu u hos - ti - ji.

za nas pro - li - ve - na, u - ka - le - žu sve - tom taj - no sa - kri - ve - na.

2. Amo sad, anđeli, doli hodite,
sveto Tilo i Krv s nama slavite.
Isusa miloga, Kralja nebeskoga,
Spasitelja svita ovdje proslavite.

3. Od kuge i glada, vojske, čuvaj nas!
I od svake tuge, Bože, brani nas.
Pruži blagoslova na nas, Bože svoga.
Daj posli svim nama života vičnoga.

Prijedlozi za liturgijsko pjevanje

Tijelovo – 3. lipnja 2021.

Ulazna: Narod svoj hrani (PGPN 77-2) ili S rajskih visina (SB 54)

Otpjevni psalam: Uzet ću čašu spasenja (PGPN str. 634 - V)

Posljednica: Hvali Sion (PGPN 202, 203)

Prinosna: Jedan kruh na svetom stolu (PGPN 231, SB 39)

Pričest: Kruše života (SB 240), Uzmite, jedite (PGPN 247, SB 50), Sakramentu veličajnom (PGPN 243, SB 44), Zdrav slatki Isuse (SB 47)

Izlazna: Veselo braćo kliknimo (PGPN 848, SB 74) ili Hod'te slavit' uvek (SB 45)

Deseta nedjelja tijekom godine – 6. lipnja 2021.

Ulazna: Svemožni Bože (SB 36)

Otpjevni psalam: U Gospodina je milosrđe – Miroslav Martinjak

(<https://crkvena-glazba.hr/wp-content/uploads/2018/05/U-Gospodina-je-milosr%C4%91e-M.-Martinjak.pdf>)

Prinosna: Jedan kruh na svetom stolu (PGPN 231, SB 39)

Pričest: Kruše života (SB 240)

Izlazna: O srce Sina Božjega (PGPN 175, SB 20)

Jedanaesta nedjelja tijekom godine – 13. lipnja 2021.

Ulazna: Sijao Isus (PGPN 210) ili Od sva se četiri vjetra (PGPN 226, SB 35)

Otpjevni psalam: Dobro je slaviti Gospodina (PGPN 140)

Prinosna: Po obećanju (PGPN 228, SB 38)

Pričest: Zdravo Tijelo Isusovo (PGPN 248, SB 51)

Izlazna: Ti, Kriste, Kralj si vjekova (PGPN 183, 1. i 3. kitica, SB 26) ili Dobri Kralju mira (SB 22)

Dvanaesta nedjelja tijekom godine – 20. lipnja 2021.

Ulazna: Po obećanju (PGPN 228, SB 38) ili O Isuse naš premili (SB 34)

Otpjevni psalam: Hvalite Gospodina – fra Stipica Grgat

(<https://crkvena-glazba.hr/wp-content/uploads/2019/11/Hvalite-Gospodina-S.-Grgat.pdf>)

Prinosna: O, da bude radost (PGPN 260)

Pričest: O, hostijo spasonosna (PGPN 278 ili neki drugi napjev), Sva ljubavi mi Isuse (PGPN 186, SB 28)

Izlazna: Do nebesa (PGPN 753, SB 24)

Rođenje svetog Ivana Krstitelja – 24. lipnja 2021.

Ulazna: Oče naš dobri 1. i 2. kitica (PGPN 224, SB 33)

Otpjevni psalam: Hvala ti što sam stvoren – Tihomir Prša

(<https://crkvena-glazba.hr/wp-content/uploads/2018/06/Hvala-ti-s%CC%8Cto-sam-stvoren-Full-Score.pdf>)

Prinosna: Oče naš dobri 3. i 4. kitica (PGPN 224, SB 33)

Pričest: Hvali, dušo moja (PGPN 125, SB 9), Odzivam se, Isuse (PGPN 244, SB 46)

Izlazna: Prebalažen sveće (PGPN 664) ili Do nebesa (PGPN 753, SB 24)

Trinaesta nedjelja tijekom godine – 27. lipnja 2021.

Ulazna: O, silni jaki Bože (PGPN 227, SB 37)

Otpjevni psalam: Veličam te, Gospodine – Anđelko Igrec

(<https://crkvena-glazba.hr/wp-content/uploads/2018/06/Velic%CC%8Cam-te-Gospodine2c-A.-Igrec.pdf>)

Prinosna: O, silni jaki Bože – 2. kitica (PGPN 227, SB 37)

Pričest: Žeđa duša moja (PGPN 154, SB 14)

Izlazna: U slavu svetog srca (PGPN 756, SB 23)

Sveti Petar i Pavao – 29. lipnja 2021.

Ulazna: Poglavara vrhovnoga (PGPN 635, SB 200)

Otpjevni psalam: Kušajte i vidite (PGPN 129, SB 10)

Prinosna: Jedan kruh na svetom stolu (PGPN 231, SB 39)

Pričest: Veselo braćo kliknimo (PGPN 848, SB 74), Zdrav slatki Isuse (SB 47)

Izlazna: Jekni pjesmo (PGPN 847) ili Gdi se Petra sveto tilo (SB 201 u dvije varijante)

PROCESIJE – javno svjedočanstvo Ljubavi

Procesije su u kršćanstvu već stoljećima svečani oblik bogoslužne molitve. One nisu prisutne od samog kršćanstva, nego su naslijeđene i preuzete iz židovske tradicije, a upotpunjavale su velike blagdane te su mnogi psalmi napisani upravo za pratnju takvih svečanih procesija. U Talmudu, jednoj od temeljnih knjiga židovstva, opisuje se tako svečani ophod o proslavi blagdana sjenica, tijekom kojeg bi ljudi u procesiji išli oko svetišta s vrbinim granama, pjevajući hvalospjeve i psalme te izrađujući malene sjenice kao spomen na izlazak iz egipatskog ropstva i četrdesetogodišnjeg boravka u pustinji.

U kršćanstvu, procesije svoj zamah uzimaju u srednjem i novom vijeku, kada se održavaju velike pokorničke i prosne procesije (kao npr. u Rimu 1522. godine, od crkve sv. Marcela do bazilike sv. Petra, u kojoj se molilo za prestanak kuge, a nosilo se čudotvorno raspelo koje smo imali prilike vidjeti prošle godine izloženo na Trgu sv. Petra, pred kojim se papa Franjo molio za prestanak epidemije koronavirusa), ali i euharistijske procesije o svetkovini Tijelova koje u središte stavljaju čašćenje euharistije – stvarnog Tijela Kristova.

Mnogi se mogu zapitati: koja je bit takvog posebnoga iskazivanja pobožnosti? Odgovor možemo dati na tri različite razine: svjedočanstvo u vjeri, koraćanje u nadi, štovanje u ljubavi. Procesijama, osobito euharistijskim, imamo prilike javno posvjedočiti svoju pripadnost Kristu, a potiče nas da svoje kršćansko poslanje ne držimo „u svoja četiri zida” već u srcima osjetimo dužnost i hrabrost svjedočenja. Sveti papa Ivan Pavao II. osobito je isticao nužnost svjedočenja kao moćnog evangelizacijskog sredstva današnjice. Ta razina razmatranja usmjerena je prema svijetu kojem smo dužni posvjedočiti svoju vjeru. Sljedeća razina usmjerena je prema nama: koraćajući u procesijama, podsjećamo se da smo samo hodočasnici na ovozemaljskom proputovanju prema vječnosti, a putokaz nam je Isus Krist. Treća razina je svojevrstni zaglavni kamen ovog cijelog razmatranja, a usmjerena je prema Bogu: ako Krista štujuemo svim svojim srcem i bićem, svoju ljubav željet ćemo posvjedočiti i podijeliti s bližnjima. To je narav i snaga naše vjere koja teži širenju, a ne ograničavanju. Ljubav je naše trajno poslanje!

Novi Sad, 1936.

Novi Sad, 1936.

Žednik, 1961.

Koliko su svečane i veličanstvene bile euharistijske procesije u povijesti naše biskupije, svjedoče i fotografije koje vam ovom prilikom radošno prilažem.

Martin Parčetić

Sombor – gnijezdo na dlanu

Na mrežnoj stranici <https://www.ravnoplov.rs/zaplovimo-ravnoplovom/> 30. svibnja 2018. piše Milan Stepanović: „Pokrenuli smo mrežnu stranicu RAVNOPLOV u želji predstavljanja kulturno-povijesno nasljeđa Sombora i okoline, ali i cjelokupnoga panonskog prostora i približavanja posjetitelju mrežne stranice prepoznatljiv šarm ravnice, njezine ljude, običaje, ljepote i zanimljivosti, njezinu prošlost i sadašnjost. Kao što je i panonska ravnica, i mi ćemo težiti biti područje izmirenja suprotnosti, mjesto dobrih vibracija i pozitivnih misli, lijepih sjećanja i vrijednih podsjećanja na život u tihom, mirnom, skromnom i uzdržljivom svijetu, samo naizgled jednolikom i šutljivom, ali bliskom, živom i toplom, kao gnijezdo na dlanu”. Jedan od slavni ljudi ravnice je i Martin Parčetić. I o njemu govori „ravnoplov”.

Martin Parčetić pisao je hrvatskom ikavicom

Još nije kasno da se Sombor na dostojan način spomene svoga prvog gradonačelnika. Martin Parčetić bio je prvi somborski gradonačelnik 1749. godine. Kao zanimljivost, vrijedi spomenuti da je Martin pisao hrvatskom ikavicom, iako je službeni jezik bio latinski. Tadašnji malobrojni pismeni bački Hrvati pisali su i govorili hrvatskom ikavicom. Martin je 1753. godine primljen u red mađarskoga plemstva. Nije čudo što se obiteljski arhiv Parčetića čuva u Mađarskoj. Kao i njegovi suvremenici, Martin je svoje školovanje započeo kod somborskih franjevaca na latinskom jeziku. Tako je bilo i s njegovim potomstvom. Ipak, školovanje katolika u Mađarskoj poslije je s latinskog prešlo na mađarski jezik. Među pismenim Somborcima bio je i Nikola Parčetić, koji je pisao bosančicom. Poznato je da su bosanski fratri često pisali bosančicom. Bosančica je ćirilčno pismo koje i Hrvati i Srbi smatraju svojim pismom. Doznajemo da je i među Parčetićima bilo ljudi, koji su pisali tim pismom.

Parčetića je bilo i u Subotici

Najstarija subotička matica iz 1687. godine svjedoči o prvom u maticu upisanom krštenju, gdje stoji da je 1. prosinca 1697. godine fra Bartolomej krstio Katarinu, kćer Ivana Parčetića i Marte Bilogrivić. Kum na krštenju je bio Marko Grubišić.

Bogati Nikola Parčetić

O somborskim Parčetićima piše Milan Stepanović u svojoj knjizi „Plemićke porodice u Somboru do kraja XVIII veka” (Sombor, 2018.), u izdanju Gradske knjižnice „Karlo Bijelicki” i Udruženja građana „Norma” Sombor pod naslovom „Somborska plemićka porodica Parčetić” (22.9.2018.) pa spominje brojne somborske Parčetiće: Mijo, Ivan, Nikola, Toma, Stipan i Tadija Parčetić, a od njih potječu i svi potonji. Na popisu somborskih graničara 1720. godine je Nikola Parčetić, kao husar prve konjičke čete i zemljoposjednik. Imao je livade i vinograde. Njega povijest pamti kao jednog od najimućnijih ovdašnjih stočnih veletrgovaca. Svoju je marvu prodavao sve do Đura (Győr). Njega spominjemo kao čovjeka koji se se u listopadu 1734. godine pojavio potpisnik oporuke kapetana somborskog graničarskog šanca Jovana Brankovića, u kojem se vlastoručno potpisao bosančicom.

Hoće li se Parčetićev Sombor odužiti svome gradonačelniku?

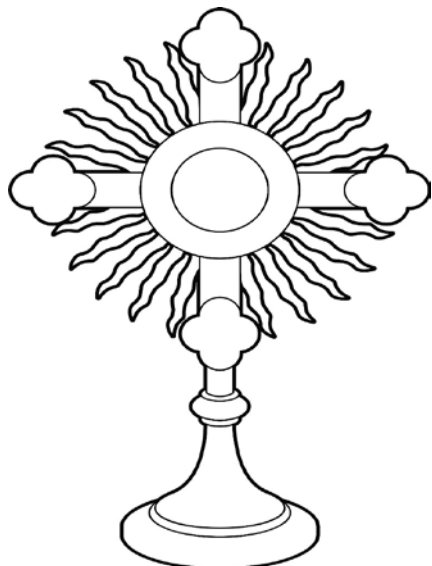
Još nije kasno da Sombor na dostojan način obilježi 300. obljetnicu Parčetićeve rođenja. Martin Parčetić 1749. godine postao je prvi somborski gradonačelnik, a plemićku titulu dobio je 1753. godine. Parčetić je govorio i pisao hrvatskom ikavicom, kao i ostali malobrojni pismeni bački Hrvati. Martin je primljen u red mađarskoga plemstva. Nije čudo što se obiteljski arhiv Parčetića čuva u Mađarskoj.

U nedavno objavljenoj monografiji „U tom Somboru... grad u prizmi stoleća” nalazi se mnogo vrijednih podataka iz povijesti Sombora i njegovih ljudi. Parčetići su i danas ugledna somborska obitelj. O Parčetićima su pisali Anton Duišin, Milenko Beljanski, Milan Stepanović. U Hrvatskoj riječi od 2. travnja o Martinu Parčetiću piše i Vladimir Nimčević.

Martin Parčetić na slici

Somborski slikar Jenő Visinka spomenuo se Martina Parčetića 2018. godine, kada je naslikao Parčetićeve sliku. Na slici je Martinov portret, grb, tadašnji tlocrt Sombora, grb Sombora, kao i stara panorama zelenog grada na Mostongi.

Presveto

Draga djeco, ovaj put obraćam se prvopričesnicima koji Isusa primaju prvi put u svoja srca. Vjerojatno ćete ove stranice čitati nakon događaja prve pričesti. Osjećate li novu snagu kada Isusa primite u srce? Sada je svaka molitva još snažnija. Sve brige, želje i potrebe možete povjeriti Isusu. S njime je sve lakše prebroditi, i teške dane u školi i brige u obitelji, ali Mu ne zaboravite zahvaliti za sve dobre dane, petice, druženja i igru u kojoj vam je bilo lijepo. Zabavite se na ovim stranicama rješavajući kviz, bojujući, čitajući. I ne zaboravite otići na klanjanje u svoju crkvu kada je izloženo Presveto, ta molitva posebno je snažna. U tišini crkve šapnite Isusu sve vaše molitve, brige, želje, zahvale. Tada On najbolje „čuje” vaš glas. Neka molitva iz srca brzo stigne do Isusa!

KVIZ

1. Zaokruži prve tri Božje zapovijedi od navedenih:

- a) Ne reci lažna svjedočanstva.
- b) Spomeni se da svetkuješ dan Gospodnji.
- c) Ne kradi.
- d) Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemaj drugih Bogova uz mene.
- e) Ne izusti ime Boga svoga uzalud.

2. Kako su se zvali prvu ljudi?

- a) Abraham i Sara
- b) Marija i Josip
- c) Adam i Eva

3. Što odgovaramo kada čitači na kraju čitanja kažu: „Riječ Gospodnja”? Dopiši na crtice.

4. Što je to savjest?

- a) detektor laži
- b) Božji glas koji nam govori što je dobro, a što zlo
- c) priča o djeci

5. Kada idemo nedjeljom u crkvu, koju Božju zapovijed poštujemo? Upiši u kvadratić.

6. Kako se zove mala tacna koju ministranti drže za pričest, stojeći pokraj svećenika i pazeći da hostija ne padne?

P _____ A

7. Koliko ima sakramenata, zaokruži točan broj!

- a) 6
- b) 3
- c) 7
- d) 1

8. U kojem sakramentu primamo Duha Svetoga?

- a) krštenju
- b) potvrdi
- c) ženidbi
- d) ispovijedi

9. Tko može primiti sakrament svete pričesti?

- a) svaka krštena osoba
- b) svaka odrasla osoba
- c) svaka krštena osoba koja je primila prvu svetu pričest i nije u smrtnom grijehu
- d) svaki čovjek

10. U kojim sakramentima imamo kumove? Upiši!

- a) _____ b) _____ c) _____

Igra ASOCIJACIJE

CRNI	CRNO	VELEČASNI	SVETI
BRAŠNO	BIJELO	DON	SEDAM
SVAGDANJI	GROŽĐE	ISUSOV SLJEDBENIK	KRŠTENJE
HOSTIJA	MISNO	GLAVNI U CRKVI	POTVRDA

Sadržaj 318

5

Tema

U klanjanju Bog ispunjava
prazninu našega srca

21

Tragovi kulture

Položen kamen temeljac
za Hrvatsku kuću

36

Obitelj

Sudjelovati
u Božjem stvaranju

17

Paulinum

PAŽNJA – Upis u
Gimnaziju „paulinum”

26

Razgovor s mons. dr. Đurom
Džudžarom, eparhijskim biskupom
Eparhije sv. Nikole – Ruski Krstur
Želimo biti most,
a ne zid

45

Braći u pohode
Miris Boga

Prijatelji Zvonika

RADIO MARIJA

Hrvatska
subotica

SVJETLO VJERE

Godišnja pretplata na Zvonik

* Izravnom dostavnom na župe: **1650 dinara**
* Poštom: **2000 dinara**: tuzemstvo (popust za više primjeraka)
40 eura: Republika Hrvatska
50 eura: Europa
60 eura: USA, Kanada (preko oceanske zemlje)

Pretplatnici iz Srbije mogu uplaćivati na dinarski račun:
Katoličko društvo „Ivan Antunović”
Trg svete Terezije 3
24000 Subotica
Srbija
Broj dinarskog računa: 310-210508-62, s naznakom: „za Zvonik”.

Pretplatnici iz inozemstva mogu uplaćivati na devizni račun.
Katoličko društvo „Ivan Antunović”
Trg svete Terezije 3
24000 Subotica
Srbija
Broj deviznog računa: 00-708-0200533.2 NLB Banka A.D. Beograd
SWIFT: CONARS22
IBAN: RS35310007080200533294

/ IMPRESUM

Katolički list (mesečnik)
godište XXVII., broj 318
Svibanj (maj) 2021.

Izdaje:
Katoličko društvo „Ivan Antunović”
Trg sv. Terezije 3
24000 Subotica
E-mail: drustvoia@gmail.com

Adresa i kontakt Uredništva:
Matije Gupca 10
24000 Subotica
E-mail: zvonik.subotica@gmail.com
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:
Vinko Cvijin, glavni i odgovorni
urednik, Tel.: +381(0)21 775524
Marko Tucakov, novinar
Željka Zelić Nedeljković,
redaktura i korektura
Mirjana Crnković, lektura
Dragan Muharem, član Uredništva
Nebojša Stipić, član Uredništva
Jelena Ademi, tehnička urednica
Petar Gaković,
autor naslovne i zadnje stranice
Vedran Jegerić, fotograf

Tisak:
DOO MAGYAR SZÓ kft.
Štamparija „FORUM”
Vojvode Mišića 1
21000 Novi Sad
021/557-307

Izdavanje Zvonika podupiru
Hrvatska biskupska konferencija
Uprava za saradnju s crkvama i
verskim zajednicama Republike
Srbije.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

272

ZVONIK : katolički list / glavni i odgovorni
urednik Vinko Cvijin. - God. 1, br. 1 (1994)- . -
Subotica : Katoličko društvo „Ivan Antunović”,
1994- (Novi Sad : Magyar Szó). - Ilustr. ; 29 cm

Mesečno.

ISSN 1451-2149 = Zvonik
COBISS.SR-ID 128815111

Fotografije u ovom broju Zvonika:

* Zvonik
* NIU „Hrvatska riječ”
* www.subotica.info
* www.zupasvrokasubotica.com
* www.pixabay.com

PRVOPRIČESNICI

Župa sv. Mihovila Arkandela, Bereg, 11. travnja

Župa sv. Terezije Avilske, Subotica, 9. svibnja

Župa sv. Jurja, Vajska, 9. svibnja

Župa Presvetog Trojstva, Selenča, 9. svibnja

Župa sv. Roka, Subotica, 16. svibnja

Župa Uzašašća Gospodinova, Riđica, 16. svibnja

KRIZMANICI

Župa Imena Marijina, Novi Sad, 2. svibnja

Župa Presvetoga Trojstva, Mala Bosna, 16. svibnja